

VOORSTEL DRECHTRAAD

Portefeuillehouder	Datum (van opstellen stuk)	Status behandeling Carrousel
A.J. Flach	14 november 2017	<i>Opiniërend</i>
Steller	E-mail	Telefoonnummer
J. van Dijk	jvan.dijk@drechtsteden.nl	078-7703954

Onderwerp

Geactualiseerde begroting 2018 GRD

Voorstel

Vaststellen van:

1. De geactualiseerde begroting 2018 met als belangrijke financiële wijzigingen:
 - a. Verhogen van de budgetten en gemeentelijk bijdragen met € 8,0 miljoen voor de toetreding van Hardinxveld-Giessendam.
 - b. Verwerken van de geactualiseerde perspectiefnota 2018 door het verhogen van begroting en gemeentelijke bijdragen:
 - i. incidenteel met € 1,1 miljoen voor beleidsinvesteringen via de groeiagenda;
 - ii. structureel met € 2,2 miljoen voor loon- en prijsstijgingen.
 - c. Verlagen van het begrote tekort op de inkomensondersteuning met € 2,6 miljoen (exclusief Hardinxveld-Giessendam).
 - d. Verhogen van het budget voor het minimabeleid met € 0,8 miljoen (exclusief Hardinxveld-Giessendam).
2. Het op basis van solidariteit afrekenen van tekorten of overschotten op het Participatiebudget voor de jaren 2018 en 2019
3. Het op basis van solidariteit afrekenen van tekorten of overschotten op de WMO 2015 (Begeleiding en kortdurend verblijf) voor de jaren 2018 en 2019
4. De begrotingswijzigingen voor de geactualiseerde begroting 2018.
5. De gemeentelijke bijdragen voor 2018.

Bevoegdheid

Drechtraad

Samenvatting

De Drechttraad heeft op 4 juli 2017 de primaire begroting 2018 vastgesteld. Dat was een stand beleid begroting, er waren geen inhoudelijke wijzigingen in doorvertaald. Binnen de P&C cyclus van de GR Drechtsteden wordt aan het begin van het nieuwe begrotingsjaar een geactualiseerde begroting ter behandeling en vaststelling aan de Drechttraad aangeboden. Daarmee heeft de organisatie in het nieuwe jaar de middelen om de aan de GRD overgedragen taken uit te voeren.

Met deze geactualiseerde begroting vindt een financiële vertaling plaats van de besluitvorming, beleidsuitvoering, en externe budgetontwikkelingen sinds de primaire begroting 2018. De begroting neemt hiermee in totaal toe met € 14,1 miljoen, met als belangrijkste aspecten de toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam (€ 8,0 miljoen), de geactualiseerde perspectiefnota (€ 3,3 miljoen), en de actualisering van de rijksbudgetten in het sociaal domein.

Toelichting op het voorstel

Belangrijkste financiële ontwikkelingen

De volgende besluitvorming en ontwikkelingen zijn financieel verwerkt in de geactualiseerde begroting:

- **Toetreden Hardinxveld-Giessendam**
Door het toetreden van de gemeente Hardinxveld-Giessendam stijgt de begroting met € 8,0 miljoen. De toetreding leidt voor de oorspronkelijke zes Drechtstedengemeenten tot een structureel schaalvoordeel van € 0,7 miljoen. In bijlage I (pagina 61) is dit nader uitgewerkt. Daar staat tegenover dat die Drechtstedengemeenten in 2018 € 0,1 miljoen bijdragen aan het tekort van Hardinxveld-Giessendam op de inkomensverstrekking. Dit is bij de sociale dienst toegelicht, zie pagina 17.
- **Geactualiseerde perspectiefnota 2018**
In de geactualiseerde perspectiefnota 2018 is in totaal € 3,3 miljoen aan lastenstijging opgenomen ten opzichte van de primaire begroting. In de geactualiseerde begroting 2018 is dit verwerkt conform de opstelling in de geactualiseerde perspectiefnota 2018. In hoofdstuk 1.2 is dit toegelicht, inclusief de financiële consequentie per gemeente.
- **Wetgevingstrajecten en digitalisering**
In de geactualiseerde begroting zijn incidentele middelen opgenomen voor de naleving van privacywetgeving (€ 55.000) en van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (€110.000). In procedure is een voorstel hoe om te gaan met de ontwikkelingen op het gebied informatieveiligheid en de borging van de daarvoor noodzakelijke kennis en expertise. Dit is toegelicht bij het servicecentrum (pagina 45).
Voor het voldoen aan de wettelijke verplichtingen bij het gebruik van de gemeentelijke basisregistratie is vanuit de gemeenten een voorstel gedaan het beheer onder te brengen bij de GRD. De structurele beheerskosten van € 120.000 zijn opgenomen bij het Onderzoekcentrum, zie pagina 52 voor de toelichting.
- **Ontwikkeling bijstand**
Het begrote tekort op de bijstand daalt van € 9,8 miljoen van de primaire begroting naar € 7,2 miljoen (exclusief Hardinxveld-Giessendam). De daling van het aantal klanten is hierbij de belangrijkste factor. Zie pagina 18 voor de financiële toelichting. Vanaf pagina 22 zijn doelstellingen en inspanningen voor het vergroten van de participatie opgenomen.
- **Minimabeleid**
Het budget voor het minimabeleid stijgt met € 0,8 miljoen (exclusief Hardinxveld-Giessendam). Het bij de 1^e en 2^e burap 2017 gemelde toegenomen gebruik zet zich door naar 2018. Ook de besluitvorming in de Drechtraad van 4 juli 2017 over aanpassing van het minimabeleid is nu financieel verwerkt.
Toelichting is te vinden op pagina 28 en verder.
- **De aangepaste middelen voor Participatie, WSW, en WMO volgens de septembercirculaire 2017 gemeentefonds.**
- **De voorlopige rijksbudgetten voor inkomensondersteuning, die eind september 2017 zijn gepubliceerd.**

Afrekenen op basis van solidariteit

Gemeenten hebben in 2014 besloten de budgetten voor re-integratie en voor de Wmo 2015 af te rekenen op basis van solidariteit. Die afspraak was voor de eerste drie jaar (2015, 2016 en 2017) van de nieuwe Participatiewet en de nieuwe WMO-taken.

Solidariteit is een afspraak tussen gemeenten om individuele tekorten en overschotten met elkaar te verrekenen, en heeft een inhoudelijke en een financiële kant:

- Inhoudelijk geldt dat de uitvoering er op gericht is de toestroom naar (dure) maatwerkvoorzieningen te beperken. Solidariteit vereist dan ook overeenstemming vooraf welke preventieve maatregelen gemeenten inzetten.
- Voor gemeenten is solidariteit een beheersmaatregel om het risico op financiële tekorten te beheersen en de omvang daarvan te beperken. Tekorten worden immers gezamenlijk en naar rato gedragen.

Bij de solidariteit vormen de rijksbudgetten de basis voor de begroting. In 2015 en 2016 zijn er daarbij flinke overschotten geweest. Over 2017 zijn er nauwelijks nog overschotten, zoals geprognosticeerd in de 2^e burap 2017.

De rijksbudgetten voor participatie, WMO 2015 en jeugdzorg zijn in de vorm van een integratie-uitkering binnen het gemeentefonds. De budgetten zijn voor elk van die drie onderdelen afzonderlijk herkenbaar. De budgetten zijn echter "ontschot", gemeenten hebben budgettaire vrijheid hoe deze middelen in te zetten.

Er is sprake van dat de integratieuitkering opgaat in de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Dat gebeurt in elk geval nog niet in 2018. Als dat later wel gebeurt, is er geen directe relatie meer te leggen tussen de kosten en de door het rijk beschikbaar gesteld middelen. Er zal dan dus per gemeente moeten worden afgerekend.

Voor 2018 en 2019 wordt voorgesteld de solidariteit voort te zetten. De uitkomsten van 2015 en 2016 geven een onvoldoende stabiele situatie in de kostenontwikkeling per gemeente. Voor 2018 kan er daarmee geen reële kostenraming worden gemaakt als basis voor de begroting per gemeente. Voortzetten van de solidariteit geeft daarbij de zekerheid van de dempende werking bij eventuele tekorten. Ook bij de jeugdzorg is inmiddels besloten de solidariteit te handhaven voor 2018 en 2019. Gemeenten wordt wel geadviseerd in 2018 een evaluatie uit te voeren over de periode 2015 tot en met 2017 zowel wat betreft de inhoudelijke als financiële aspecten van de afspraak. In de aanloop naar begroting 2020 kan daarover dan besluitvorming door de gemeenten plaatsvinden.

Begrotingswijziging (bedragen x € 1.000)

Begrotingsprogramma		Bedragen		Toelichting	S I	Gemeenten*
		Lasten	Baten			
Beleid en Bestuur						
Beleid		1.075	1.075	geactualiseerde perspectiefnota 2018	I	alle zeven
		72	72	regionale Projectgroep Verkeersveiligheid	S	alle zeven
	Regiogriffie	13	13	hogere kosten Drechtraad door toetreden HG	S	alle zeven
	Loonkosten en prijzen	85	85	nieuwe cao, sociale lasten, indexering	S	alle zeven
Sociale Dienst Drechtsteden						
Werk & Inkomen		844	844			
Participatie		-471	-471	aanpassing budgetten conform financieringsafspraken, toetreden HG	I	Integratie-uitkering sociaal domein
	Impuls statushouders	24	24	toetreden HG	I	Decentralisatie-uitkering
	Individuele studietoeslag	7	7	toetreden HG	S	Algemene Uitkering
	WSW	3.912	3.912	aanpassing conform Rijksbudget	I	Integratie-uitkering sociaal domein
	Inkomensondersteuning	-2.621	-2.621	bijstellen budget, ontwikkeling klantenaantallen, prijsontwikkeling,	I	Specifieke gebundelde uitkering
Minimabeleid		844	1.018			
Kinderopvang		5	5	toetreden HG	S	Algemene uitkering
	Minimabeleid	806	806	verhogen lasten en baten ivm de stijging van de regelingen van he minimabeleid; toetreden HG	S	Algemene uitkering
			174	besluit Drechtraad 4 juli 2017 uitbreiding 2 fte	S	Algemene uitkering
	Maatwerkvoorzieningen Inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten	179	179	aanpassing budget conform verdeling obv de meicirculaire; toetreden HG	S	Integratie-uitkering sociaal domein
		-146	-146	verlagen premiebijdrage collectieve zorgverzekering	S	Integratie-uitkering sociaal domein
WMO		4.482	4.482			
Huishoudelijke ondersteuning		930	930	toetreden HG	S	Integratie-uitkering WMO
	Hulpmiddelen	520	520	verhogen budget ivm ontwikkelen vraag, contractuele indexering prijzen; toetreden HG	S	Algemene uitkering
	Vervoer	424	424	toetreden HG	S	Algemene uitkering
	Begeleiding en kortdurend verblijf	2.608	2.608	verhogen budget conform verdeling obv meicirculaire; toetreden HG	S	Integratie-uitkering sociaal domein
Budgetadvies en schuldbemiddeling		50	50	verhogen budget voor pilot aanpak achterstanden zorgverzekering etc	I	Algemene uitkering
Apparaatskosten		2.251	2.077			
Beschermd wonen		185	185	doorwerking 1 ^e burap 2017	S	Centrumgemeente Dordrecht
	Loonkosten	889	889	nieuwe cao, sociale lasten	S	Algemene uitkering

	Toetreden Hardinxveld-Giessendam	883	883	hogere apparaatslasten	S	Algemene uitkering
	Huisvestingslasten	120	120	hogere onderhoudslasten	S	Algemene uitkering
	Uitbreiden 2 fte minimabeleid	174		besluit Drechtraad 4 juli 2017	S	Algemene uitkering
Bedrijfsvoering						
	<i>Ingenieursbureau</i>	0	0			
	Vastgoedbeheer & onderhoud	-1.225	-1.225	in 2017 overgegaan naar SCD	S	Dordrecht/ Zwijndrecht
	Orderportefeuille	925	1.225	toegenomen omvang van projecten	I	Dordrecht/ Zwijndrecht
	Frictiereserve	300		toevoeging aan negatieve frictiereserve	I	Dordrecht/ Zwijndrecht
	<i>Servicecentrum</i>	4.110	4.110			
	Vastgoedbeheer & onderhoud van IBD	1.025	1.225	hogere lasten en gemeentelijke bijdrage	S	Dordrecht/ Zwijndrecht
			-200	lagere bijdrage van IBD aan SCD	S	Dordrecht/ Zwijndrecht
	Toetreden Hardinxveld-Giessendam	1.765	1.765	hogere lasten en baten dienstverlening	S	Hardinxveld-Giessendam
		75	75	frictiekosten	I	alle zeven
	Huisvestingslasten	200	200	hogere onderhoudslasten	S	alle zeven
	Wijziging wetgeving	55	55	privacywetgeving	S	alle zeven
		110	110	normalisering wetgeving ambtenaren	I	alle zeven
	Loonkosten en prijzen	1.081	1.081	nieuwe cao, sociale lasten, indexering	S	alle zeven
	Loonkosten	-183	-183	wegvallen frictiekosten	S	alle zeven
		-18	-18	lagere salarisgaranties	S	specifiek per gemeente
	<i>Gemeentebelastingen</i>	102	102			
	Extra werkzaamheden	40	40	afgesloten samenwerkingsovereenkomst	S	HI Ambacht
	Loonkosten en prijzen	102	102	nieuwe cao, sociale lasten, indexering	S	deelnemers
	Centrale Data Voorziening	-40	-40	besparing door beheer OCD	S	deelnemers
	<i>Onderzoekcentrum</i>	148	148			
	Loonkosten en prijzen	28	28	nieuwe cao, sociale lasten, indexering	S	alle zeven
	Beheer BGB	120	120		S	alle zeven
	<i>CIO office</i>	26	26	loonkostenstijging	S	alle zeven
	Totaal	14.102	14.102			

Consequenties

- *Financiële consequenties:* De actualisering van begroting 2018 leidt tot wijzigingen van de begroting en de gemeentelijke bijdragen.
- *Personele en organisatorische consequenties:* Geen.
- *Juridische consequenties:* Geen.
- *Consequenties voor andere beleidsvelden en organisaties:* Geen.

Advies en draagvlak

nvt

Verdere procedure, communicatie en uitvoering

De geactualiseerde begroting is op 14 november 2017 aan de gemeenten aangeboden voor zienswijzen.

De Drechtraad heeft aangegeven de zienswijzen te willen betrekken bij de opiniërende bespreking in de raadscarrousel. Om die reden is die opiniërende bespreking op 6 februari 2018. Vaststelling kan dan plaatsvinden in de Drechtraad, eveneens op 6 februari 2018.

Onderliggende stukken

- Concept geactualiseerde begroting 2018 GRD versie 14 november 2017
- Concept besluit Drechtraad.

Drechtsteden

Concept

Geactualiseerde begroting 2018

GR Drechtsteden

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	5
1.1	Belangrijkste financiële ontwikkelingen	5
1.2	Budgettaire kaders en uitgangspunten	6
2	Programma's	8
2.1	Beleid en Bestuur	8
2.2	Sociale Dienst Drechtsteden	15
2.3	Bedrijfsvoering	40
	A. Ingenieursbureau Drechtsteden	40
	B. Servicecentrum Drechtsteden	43
	C. Gemeentebelastingen Drechtsteden	48
	D. Onderzoekcentrum Drechtsteden	50
	E. Bureau Drechtsteden	53
3	Risicomanagement	54
4	Financiële begroting	56
4.1	Overhead	56
4.2	Algemene dekkingsmiddelen	56
4.3	Recapitulatie begroting	57
4.4	Begrotingswijziging	59
4.5	Personeelsformatie	60
Bijlagen		
I.	Toetreden Hardinxveld-Giessendam	61
II.	Bijdragen per gemeente	62
III	Bijdragen per gemeente: primaire en geactualiseerde begroting	63

1. Inleiding

De Drechtraad heeft op 4 juli 2017 de primaire begroting 2018 vastgesteld. Zoals gebruikelijk was die primaire begroting gebaseerd op het bestaande beleid. En, eveneens zoals gebruikelijk, wordt een actualisering van de begroting opgesteld waarin tussenliggende besluitvorming en actuele ontwikkelingen een financiële vertaling krijgen.

1.1 Belangrijkste financiële ontwikkelingen

De volgende besluitvorming en ontwikkelingen zijn financieel verwerkt in de geactualiseerde begroting:

- **Toetreden Hardinxveld-Giessendam**
Door het toetreden van de gemeente Hardinxveld-Giessendam stijgt de begroting met € 8,0 miljoen. De toetreding leidt voor de oorspronkelijke zes Drechtstedengemeenten tot een structureel schaalvoordeel van € 0,7 miljoen. In bijlage I (pagina 61) is dit nader uitgewerkt. Daar staat tegenover dat die Drechtstedengemeenten in 2018 € 0,1 miljoen bijdragen aan het tekort van Hardinxveld-Giessendam op de inkomensverstrekking. Dit is bij de sociale dienst toegelicht, zie pagina 17.
- **Geactualiseerde perspectiefnota 2018**
In de geactualiseerde perspectiefnota 2018 is in totaal € 3,3 miljoen aan lastenstijging opgenomen ten opzichte van de primaire begroting. In de geactualiseerde begroting 2018 is dit verwerkt conform de opstelling in de geactualiseerde perspectiefnota 2018. In hoofdstuk 1.2 is dit toegelicht, inclusief de financiële consequentie per gemeente.
- **Wetgevingstrajecten en digitalisering**
In de geactualiseerde begroting zijn incidentele middelen opgenomen voor de naleving van privacywetgeving (€ 55.000) en van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (€110.000). In procedure is een voorstel hoe om te gaan met de ontwikkelingen op het gebied informatieveiligheid en de borging van de daarvoor noodzakelijke kennis en expertise. Dit is toegelicht bij het servicecentrum (pagina 45).
Voor het voldoen aan de wettelijke verplichtingen bij het gebruik van de gemeentelijke basisregistraties is vanuit de gemeenten een voorstel gedaan het beheer onder te brengen bij de GRD. De structurele beheerskosten van € 120.000 zijn opgenomen bij het Onderzoekcentrum, zie pagina 52 voor de toelichting.
- **Ontwikkeling bijstand**
Het begrote tekort op de bijstand daalt van € 9,8 miljoen van de primaire begroting naar € 7,2 miljoen (exclusief Hardinxveld-Giessendam). De daling van het aantal klanten is hierbij de belangrijkste factor. Zie pagina 18 voor de financiële toelichting. Vanaf pagina 22 zijn doelstellingen en inspanningen voor het vergroten van de participatie opgenomen.
- **Minimabeleid**
Het budget voor het minimabeleid stijgt met € 0,8 miljoen (exclusief Hardinxveld-Giessendam). Het bij de 1^e en 2^e burap 2017 gemelde toegenomen gebruik zet zich door naar 2018. Ook de besluitvorming in de Drechtraad van 4 juli 2017 over aanpassing van het minimabeleid is nu financieel verwerkt.
Toelichting is te vinden op pagina 28 en verder.
- **De aangepaste middelen voor Participatie, WSW, en WMO volgens de septembercirculaire 2017 gemeentefonds.**
- **De voorlopige rijksbudgetten voor inkomensondersteuning, die eind september 2017 zijn gepubliceerd.**

1.2 Budgettaire kaders en uitgangspunten

De gehanteerde kaders en uitgangspunten zijn conform de beleidslijnen van vorige begrotingen. In de begroting zijn alle bedragen in duizenden euro's tenzij anders aangegeven.

Indexering staand beleid

Volgens het financieel beleid worden budgetten bij de geactualiseerde begroting aangepast voor loon- en prijsontwikkelingen. In de primaire begroting 2018 is geen indexering opgenomen en is het kostenpeil uit de geactualiseerde begroting 2017 aangehouden.

Gebruikelijk is de CPB-ramingen te hanteren zoals die zijn opgenomen in de septembercirculaire 2017 gemeentefonds:

Tabel 5.2.2 Prijsmutaties per jaar 2015-2018

	2015	2016	2017	2018
overheidsconsumptie				
- netto materiële consumptie	0,4%	0,8%	1,4%	1,4%
- lonen en salarissen	1,0%	1,8%	3,6%	2,4%
algemene prijsontwikkeling				
- prijsmutatie bbp	0,8%	0,6%	1,1%	1,6%

Bron: MEV 2018

De raming van de loonkostenstijging is daarmee fors gestegen. Voor 2017 is de raming nu 3,6%, terwijl die een jaar eerder, in de septembercirculaire 2016 nog 1,0% was. Die 1,0% is ook als uitgangspunt genomen voor de indexering bij de geactualiseerde begroting 2017. Voor 2018 zou de indexering dus uitkomen op 5,0% (2,4% voor 2018 en 2,6% nacalculatie voor 2017). Bij totale loonkosten van € 55 miljoen (excl IBD) is dat een stijging met € 2,75 miljoen.

Om tot een zo reëel mogelijke begroting voor 2018 te komen is een doorrekening gemaakt van de nu bekende gegevens. Daarbij is de nieuwe cao voor gemeenteambtenaren gehanteerd. Die cao heeft een looptijd van 1 mei 2017 tot 1 januari 2019. De salarissen stijgen daarbij met 3,25%. Verder zijn de pensioenpremie en andere werkgeverslasten gebruikt die gelden voor 2017.

De loonkostenstijging is berekend voor de vastgestelde personeelsformatie, en bedraagt € 2,0 miljoen ten opzichte van de primaire begroting 2018. Deze stijging is nu in de geactualiseerde begroting verwerkt. Hierbij is dus nog geen rekening gehouden met een mogelijke verdere stijging van de pensioenpremie per 1 januari 2018. Hiervoor is in de risicoparagraaf een bedrag van € 0,5 miljoen opgenomen.

Prijsstijgingen zijn opgenomen waar daarvoor een contractuele verplichting is. Dit betreft een kostenstijging met € 0,2 miljoen.

De totale kostenstijging ten opzichte van de primaire begroting 2018 is daarmee € 2,2 miljoen.

De specificatie per GRD-dochter is als volgt (bedragen x € 1.000):

	bedrag
Bureau Drechtsteden	100
Regiogriffie	11
Sociale dienst	889
Servicecentrum	1.081
Gemeentebelastingen	102
Onderzoekcentrum	28
Totaal	2.211

Geactualiseerde perspectiefnota 2018

In de geactualiseerde perspectiefnota worden de beleidsvoorstellen en de stijging van lonen en prijzen afgezet tegen de financiële ruimte. De financiële ruimte is volgens de systematiek € 2,1 miljoen voor 2018. Daar staat tegenover dat gemeenten in hun kaderbrief hebben aangegeven geen financiële ruimte te zien.

In totaal is in de geactualiseerde perspectiefnota € 3,3 miljoen als lastenstijging opgenomen ten opzichte van de primaire begroting 2018. Hiervan is € 2,2 miljoen voor de loon- en prijsontwikkelingen en € 1,1 miljoen voor de Groeiagenda.

De financiële consequentie voor de gemeenten van de opstelling uit de geactualiseerde perspectiefnota 2018 is als volgt (bedragen x € 1.000):

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Groeiagenda	75	443	67	111	120	93	166	1.075
Loon- en prijsstijgingen	98	1.235	91	119	198	148	323	2.211
Totaal	173	1.678	157	229	318	242	489	3.286

2. Programma's

2.1 Beleid en Bestuur

In 2017 is, mede op basis van het vigerende regionale meerjarenprogramma (rMJP) en het in 2016 met de provincie afgesloten bestuursakkoord, de Groeiagenda 2030 opgesteld, waaraan als ondertitel is meegegeven: Goed leven in de Drechtsteden. De groeiagenda geeft integraal weer welke richting de regio op zou moeten om meer in balans te komen. Een balans die ervoor moet zorgdragen dat de in de regio aanwezige voorzieningen voldoende draagvlak behouden, dat minder inwoners voor hun inkomen afhankelijk zijn van collectieve voorzieningen en dat onze regio aantrekkelijk blijft om in te wonen. Dit vraagt meer samenwerking met of zelfs overlaten aan partners. Maar dit betekent ook dat minder dan nu planmatig gewerkt kan worden. Na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 zal dit naar verwachting aanleiding geven tot een andere invulling van een rMJP dan nu en daar zal Bureau Drechtsteden bij betrokken zijn.

Daarnaast zal 2018 in het teken staan van de overgang van de huidige bestuursperiode naar een volgende, waarbij de formatie van het Drechtstedenbestuur en een goede overdracht van het oude naar het nieuwe Drechtstedenbestuur aandacht zal vragen.

Totaal van het begrotingsprogramma (bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2018			Geactualiseerde begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid	4.545	4.545	0	5.728	5.728	0	1.183	1.183	0
Bestuur en staf	1.719	1.719	0	1.757	1.757	0	38	38	0
Regiogriffie	381	381	0	405	405	0	24	24	0
Totaal	6.645	6.645	0	7.890	7.890	0	1.245	1.245	0

De Drechttraad heeft direct bij zijn installatie in 2014 het initiatief genomen tot formulering van zijn ambities voor de regio Drechtsteden. De Drechttraad heeft zijn wens voor de regio geconcretiseerd in het regionaal MeerJarenProgramma (rMJP). Begin 2015 heeft de Drechttraad het uitvoeringsprogramma van het rMJP 2014-2018 vastgesteld.

Dit rMJP bestaat uit een raadsprogramma waarin de ambities vanuit de Drechttraad zijn verwoord en uit een uitvoeringsprogramma waarin het Drechtstedenbestuur deze ambities in uitvoeringsprogramma's heeft vertaald.

In deze begroting 2018 is de jaarschijf 2018 van het oorspronkelijke rMJP opgenomen. Ook is de financiële vertaling van de beleidsintensivering uit Perspectiefnota's structureel doorgevoerd. Omdat in maart 2018 gemeenteraadsverkiezingen worden gehouden en daarmee ook een nieuwe Drechttraad zal ontstaan, zal eind van 2017, begin 2018 een overdrachtdossier met betrekking tot beleidsontwikkeling op de in het rMJP beschreven domeinen worden opgesteld. Dit kan in 2018 leiden tot wijzigingen in de jaarschijf 2018.

In het laatste jaar van het vigerende rMJP zal de balans opgemaakt kunnen worden van de beleidsinzet van de afgelopen jaren. De uitkomsten van deze balans zullen input zijn voor een nieuw op te stellen rMJP voor de volgende bestuursperiode.

De langetermijnvisie voor ons gebied, de in 2017 opgestelde Groeiagenda Drechtsteden die in het verlengde ligt van het rMJP en het Bestuursakkoord met de provincie, zal hiertoe een belangrijke basis vormen. Hieronder wordt nog een nadere toelichting gegeven op het proces van de Groeiagenda.

Onderdeel Beleid

Wat willen we bereiken?

De raad ziet voor deze periode drie grote ambities: (I) versterken economische kracht, op duurzame wijze, (II) aantrekkelijker maken van ons gebied en (III) zorg en (zelf)redzaamheid van onze inwoners. Deze ambities vormen samen de wens van de Drechttraad voor de Drechtsteden, uitgewerkt in negen speerpunten. Het Drechtstedenbestuur heeft hiertoe een Uitvoeringsprogramma opgesteld waarin de ambities en de binnen die ambities geformuleerde speerpunten van de Drechttraad zijn vertaald naar programma's en activiteiten.

Versterken van onze economische kracht, op duurzame wijze

De economie is drager van alle maatschappelijke functies. De aanwezigheid van bedrijven levert banen en daarmee een zelfstandig inkomen op. Geld dat wordt verdiend kan worden uitgegeven aan allerlei zaken zoals wonen en voorzieningen. Daarom is het van groot belang dat de economische kracht van de regio op peil blijft. De regio is sterk in een aantal sectoren, maar de voorsprong t.o.v. andere regio's neemt af en de economische basis van de regio is relatief smal. Het versterken van ons profiel, het bevorderen van innovatie in en verduurzaming van de huidige sterke sectoren en het verbreden van onze economische structuur is noodzakelijk.

Aantrekkelijker maken van ons gebied

Wij willen ons gebied aantrekkelijker maken voor bewoners, ondernemers en investeerders die onze sociale en economische structuur versterken. Factoren als bereikbaarheid, aantrekkelijkheid van de woonomgeving, sociale en fysieke veiligheid, gezondheid, onderwijs en cultuur bepalen waar investeringen landen. We willen de aantrekkelijkheid van ons leefklimaat vergroten. Daarbij hoort het inzetten op bereikbaarheid van de regio én het vergroten van de externe- en waterveiligheid. Duurzaamheid is voor ons een belangrijke voorwaarde om de balans tussen people, planet en profit te bevorderen.

Zorg en (zelf)redzaamheid van onze inwoners

De Drechtsteden willen inwoners in staat stellen sociaal en economisch zelfredzaam te zijn. De eigen kracht van de burger en zijn netwerk staat centraal. De nadruk verschuift van het wegnemen van beperkingen die mensen ondervinden, naar wat mensen nog wel kunnen, zowel als het gaat om werk en inkomen als om zorg en ondersteuning. Gemeenten krijgen in het kader van de 'drie decentralisaties' (drie D's) met ingang van 1 januari 2015 meer taken en verantwoordelijkheden op het gebied van werk en inkomen, maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg.

De ambities van het Regionaal Meerjarenprogramma zijn onder andere in het rapport Zichtbaar Samen Maritiem bevestigd als de juiste doelen van het juiste niveau. Maar tegelijkertijd is geconstateerd dat met het huidige uitvoeringsprogramma de middelmaat niet voldoende ontstegen kan worden en kansen onvoldoende worden gepakt. Deze constatering heeft geleid tot het voorstel tot intensivering van het Uitvoeringsprogramma. Dit om daarmee de noodzakelijke impuls aan deze regio te kunnen geven. Hierin wordt ook samenwerking gezocht, en gevonden met zowel private als publieke partners, zoals via het Bestuursakkoord met de provincie.

Wat gaan wij daarvoor doen?

De drie ambities zijn in het raadsprogramma rMJP uitgewerkt in negen ambities. De negen ambities zijn in het door het Drechtstedenbestuur opgestelde uitvoeringsprogramma rMJP weer verder vertaald naar programmabladen.

Dit werkprogramma vormt dan de basis van de monitoring via buraps, Kompas en voortgangsrapportage.

De Groeiagenda 2030 is een integrale agenda die schraagt op een aantal beleidsvelden: wonen, bereikbaarheid, werken en – als rode draad - duurzaamheid & innovatie. In 2017 zijn op al deze beleidsvelden visies en nadere uitwerkingen tot stand gekomen die ertoe zullen bijdragen dat in 2018 de beoogde beweging zoals verwoord in de groeiagenda daadwerkelijk in gang wordt gezet. In 2018 wordt dan ook ingezet op vooral deze domeinen.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2018			Actuele begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	4.545	4.545	0	5.728	5.728	0	1.183	1.183	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	4.545	4.545	0	5.728	5.728	0	1.183	1.183	0

Resultaatanalyse (bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A	Geactualiseerde perspectiefnota 2018	I		1.075	1.075	Alle zeven
B	Loonkostenstijging	S		36	36	Alle zeven
C	RPV	S		72	72	
	<i>Subtotaal</i>			<i>1.183</i>	<i>1.183</i>	
	Baten					
A	Geactualiseerde perspectiefnota 2018	I	1.075		1.075	Alle zeven
B	Loonkostenstijging	S	36		36	Alle zeven
C	RPV	S	72		72	
	<i>Subtotaal</i>		<i>1.183</i>		<i>1.183</i>	
	Saldo van baten en lasten		1.183	1.183	0	
	Mutaties reserve		0	0	0	
	Geraamd resultaat		1.183	1.183	0	

Toelichting:**A. Geactualiseerde perspectiefnota 2018**

In de geactualiseerde perspectiefnota 2018 is € 1.075.000 opgenomen als beleidsintensivering van de groeiagenda.

Deze middelen worden als incidenteel opgenomen in begroting 2018, zodat de nieuwe Drechtraad in positie is om een besluit te nemen over de intensivering in de nieuwe bestuursperiode in het kader van de groeiagenda.

B. Loonkostenstijging

De toename van de personele lasten als gevolg van de nieuwe CAO is € 36.000.

C. RPV

Voor de Regionale Projectgroep Verkeersveiligheid is een nieuw meerjarenactieprogramma verkeersveiligheid vastgesteld voor de jaren 2017 – 2019. Hiervoor wordt in totaal een subsidie ontvangen van € 877.500 van de provincie Zuid Holland. De subsidie per jaar is € 292.500. Ten opzichte van het vorige programma is dit een toename van € 66.000 per jaar. Met ingang van 2018 neemt de gemeente Hardinxveld-Giessendam deel aan deze RPV. Dit levert een extra bijdrage van €6.000.

Onderdeel Bestuur en staf**Wat willen we bereiken?**BestuurRegionaal meerjarenprogramma

Het Regionaal Meerjarenprogramma heeft een uitvoeringsperiode van 2014 tot en met 2018.

Daarmee wordt 2018 een bijzonder jaar, waarin het rMJP overgaat in een meerjarenprogramma 2018-2022. Het rMJP 2014-2018 was de eerste in zijn soort: een meerjarenprogramma voor een regio, opgesteld op initiatief van en door de Drechtraad zelf.

Deze expliciete invulling van de kaderstellende rol van de Drechtraad is van belangrijke toegevoegde waarde (geweest) in de raadsperiode 2014-2018. Het Drechtstedenbestuur verwacht dan ook dat na

de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018 de Drechtraad zijn raadsprogramma voor de periode 2018-2022 zal formuleren. Het doorzetten van de focus en uitwerking die is aangebracht in de groeiagenda ligt hierbij voor de hand.

Groeiagenda Drechtsteden – Goed Leven in de Drechtsteden

Met als basis het rMJP en het Bestuursakkoord met de provincie hebben het Drechtstedenbestuur en de colleges de langetermijnvisie voor het gebied Goed Leven in de Drechtsteden geformuleerd. Aan de Groeiagenda is ook het bod aan de provincie verbonden met daarin vijf spotlightprojecten waarmee de Drechtsteden de sociaaleconomische positie willen versterken. Een visie gericht op onze inwoners, onze bedrijven en onze bezoekers. Het betreft niet zozeer nieuw maar wel scherper beleid. Het Bestuursakkoord met de provincie en het regionale Meerjarenprogramma zijn en blijven de basis, maar nadrukkelijker dan voorheen zijn nieuwe keuzes gemaakt in de ambities en de hiermee samenhangende aanpak. Meer focus in de zaken die worden nagestreefd en worden opgepakt. Hiermee ontstaat een basis voor betere samenwerking: tussen regio en gemeenten, gemeenten onderling, overheid en bedrijfsleven, onderwijs, zorg, het maatschappelijk middenveld én de regio en haar omgeving. In mei 2017 hebben raadsleden, tijdens de inmiddels als de zaterdagochtendsessie bekendstaande bijeenkomst, hun ideeën, suggesties en zorgpunten ingebracht, op basis waarvan de Groeiagenda en het bod aan de provincie is ontstaan en verder uitgewerkt.

Staf

Samen met de gemeenten proberen wij ons werk zo slim mogelijk uit te voeren, tegen zo laag mogelijke kosten. Vanuit de concernstaf sturen wij op het leveren van een zo groot mogelijke meerwaarde voor onze eigenaren en klanten. Dit doen wij:

- Met *publieke zakelijkheid*: we combineren maatschappelijke betrokkenheid en kennis van omgeving en het netwerk, met professionele fermheid, zakelijkheid en doelmatigheid.
- Met *degelijkheid*: onze klanten en eigenaren mogen vertrouwen op gedegen producten tegen een acceptabele prijs, met continuïteit in kwaliteit en levering.
- Met *innovatie*: we zoeken voor onze klanten continu naar mogelijkheden om producten te verbeteren en kosten te verlagen, om onze doelmatigheid te verhogen. Daarbij zijn we grensverleggend zonder risico's te vergroten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bestuur

Overdrachtdossier

Begin 2018 zal het Drechtstedenbestuur een overdrachtdossier opleveren. Het overdrachtdossier zal worden aangeboden aan de Drechtraad, die hierop zijn aanbevelingen aan de nieuwe Drechtraad kan formuleren. Uitgangspunt zal zijn het doorzetten van de huidige thema's en het doorzetten van de koers van 2014-2018.

Installatie en formatie

Naast de overdracht op de inhoud zal ook het traject van de installatie van de Drechtraad, en de formatie van het Drechtstedenbestuur, na de gemeenteraadsverkiezingen, veel aandacht vragen. Het Drechtstedenbestuur ziet het als zijn verantwoordelijkheid de Drechtraad en de regiogriffier hierin waar relevant te ondersteunen.

In 2017 is het advies van de Drechtsteden in het kader van het proeftraject Maak Verschil, tezamen met de adviezen van vijf andere regio's, opgeleverd aan het nieuwe kabinet. In ons proeftraject is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van het wegnemen van een aantal blokkades in structuren, systemen en regelgeving, om zo de economische slagkracht van het gebied te versterken. Er is zowel gekeken naar ons eigen handelen als naar de belemmeringen waar we als regio tegenaan lopen bij het Rijk en de provincie. In 2018 willen we doorpakken op de bevindingen uit ons onderzoek.

Regio als motor van de economie

Het Drechtstedenbestuur zal de ontwikkelingen op gebied van het gemeentelijk bestuur en de eisen die gesteld worden aan de bestuurskracht van gemeenten en samenwerkingsverbanden volgen en waar relevant visies ontwikkelen en voorleggen. Zo heeft De Drechtsteden als een van de zes proeftuinen, door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties geselecteerd, in het traject 'Drechtsteden Maakt verschil handrem eraf en katalysator erop', de eigen ervaringen en praktijk benut om meer inzicht te krijgen en te geven in de kracht van de regio als de motor van de economie. Maart 2017 zijn concrete aanbevelingen aan het rijk én aan de Drechtsteden gepresenteerd. De

kracht van deze aanbevelingen en acties: de samenwerking optimaal benutten voor de economische kracht van het gebied wordt ook in 2018 (verder) gerealiseerd en geïmplementeerd.

Toetreding Hardinxveld-Giessendam

Per 1 januari 2018 treedt Hardinxveld-Giessendam formeel toe tot de Drechtsteden. Vanaf dat moment zijn zeven gemeenten eigenaar van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden.

Staf

De GRD heeft, ongeacht of door de eigenaren in de toekomst nieuwe taakstellingen worden vastgesteld, een verantwoordelijkheid in het continu zoeken naar mogelijkheden om slimmer en goedkoper de door de eigenaren opgedragen taken uit te voeren. Daar zet het managementteam Drechtsteden zich voor in, waarbij uiteraard nauwe afstemming moet de eigenaren c.q. klanten plaats dient te vinden.

De concernstaf van de GRD ondersteunt het management van de GRD en de gemeenten in het netwerk in sturing op het takenpakket. Daarnaast worden steeds hogere eisen gesteld aan de financiële processen en verslaglegging van overheden. De staf zal dit nauwgezet volgen en blijven streven naar continue verbeteringen op dit vlak.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2018			Actuele begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.719	1.719	0	1.757	1.757	0	38	38	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	1.719	1.719	0	1.757	1.757	0	38	38	0

Resultaatanalyse (bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A	Loonkosten stijging	S	0	38	38	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		0	38	38	
	Baten					
A	Loonkosten stijging	S	38	0	38	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		38	0	38	
	Totaal baten en lasten		38	38	0	
A	Mutaties reserve		0	0	0	
	Geraamd resultaat		38	38	0	

Toelichting:

A. Loonkostenstijging

De toename van de personele lasten als gevolg van de nieuwe CAO is € 38.000.

Regiogriffie

Na de invoering van de dualistische bestuursstructuur in gemeenten in 2002, is de regiogriffie in Nederland de eerste gemeenschappelijke regeling die ondersteund wordt door een griffie en een regiogriffier. De regiogriffie is operationeel sinds 2015 en ondersteunt sedertdien de Drechtraad en de drechtraadsleden.

Met de toetreding van Hardinxveld-Giessendam met ingang van 1 januari 2018 zal het aantal Drechtraadsleden worden uitgebreid met zes. Dit zal in ieder geval zijn weerslag hebben op de kosten van de drechtstedendinsdagen. De toetreding zal echter nauwelijks invloed hebben op de omvang van de werkzaamheden door de regiogriffie, zodat de formatie niet hoeft te wijzigen.

De afgelopen twee jaar laten zien dat bij ongewijzigd beleid budgetoverschrijdingen op de posten "Drechtraad" en "organisatie drechtstedendinsdag" nagenoeg onvermijdelijk zijn. Dit zal vanaf 2018 niet anders zijn. Van het budget "Drechtraad" worden onder meer de vergaderkosten voor commissies, de jaarlijkse bijeenkomsten voor voorzitters van Carroussels en het jaarlijkse werkbezoek van de Drechtraad betaald. Uit het budget "organisatie drechtstedendinsdag" worden alle kosten (van de organisatie) rondom de drechtstedendinsdagen betaald.

Uitgaande van ongewijzigd beleid en rekening houdend met de toetreding van Hardinxveld-Giessendam wordt dan ook voorgesteld om de budgetten "Drechtraad" en "organisatie drechtstedendinsdag" structureel te verhogen en volledig kostendekkend te maken.

In maart 2018 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. In het kader daarvan wordt voorgesteld om voor 2018 incidenteel € 3.000 extra in het budget "Drechtraad" op te nemen voor het introductieprogramma van nieuwe drechtraadsleden, de organisatie van een informatiemarkt en extra opleidingskosten van de voorzitters.

Vanwege de behoefte om meer te gaan doen aan communicatie richting de inwoners ten behoeve van de Drechtraad wordt voorgesteld om per saldo € 5.000 structureel aan het budget "Drechtraad" toe te voegen en dekking daarvoor te vinden binnen het huidige budget "bedrijfsvoering".

Wat willen we bereiken?

De regiogriffie ondersteunt de Drechtraad, de politieke groeperingen en de leden in de breedste zin van het woord, bereidt de vergaderingen van de Drechtraad, drechtstedendinsdagen en de diverse gremia voor en draagt zorg voor de afhandeling van besluiten.

Voor 2018 wordt weer een jaarplan regiogriffie opgesteld. Daarin worden niet alleen de reguliere werkzaamheden, maar ook bijzondere taken en opdrachten beschreven. Het geeft de Drechtraad vooraf inzicht in de werkzaamheden van de regiogriffie en het geeft een instrument om de regiogriffie te controleren op een kwalitatieve ondersteuning. Het jaarplan regiogriffie is onderdeel van het streven om de basis op orde te houden en in te spelen op nieuwe ontwikkelingen.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Op basis van het vergaderjaarschema organiseert de regiogriffie de vergaderingen van de Drechtraad en zijn tijdelijke, dan wel vaste commissies en werkgroepen. Voor 2018 zijn dat 11 drechtstedendinsdagen, waaronder carroussels en themabijeenkomsten en 10 bijeenkomsten van de agendacommissie. Daarnaast voert de regiogriffie het secretariaat van presidium, auditcommissie en tijdelijke commissies.

In de uitvoering van werkzaamheden werkt de regiogriffie samen met griffies van de drechtstedengemeenten en stemt deze af met de ambtelijke organisatie van het bureau drechtsteden. De regiogriffier is de eerste adviseur voor de voorzitter, plaatsvervangend voorzitter, Drechtraad en zijn commissies.

Voor 2018 zal in ieder geval een introductieprogramma voor (nieuwe) drechtraadsleden worden opgesteld en een informatiemarkt worden georganiseerd. Ook zullen de nieuwe voorzitters van de carroussels worden voorbereid op hun taak. U wordt voorgesteld om hiervoor incidenteel € 3.000 extra toe te voegen aan het budget Drechtraad.

Om de externe communicatie richting de inwoners over onderwerpen waar de Drechtraad bevoegd is te verbeteren, wil de regiogriffie hier meer aandacht aan besteden. Omdat op het moment van

schrijven nog niet duidelijk is wat de Drechtraad hiermee wil, wordt voorgesteld hiervoor € 5000 extra aan het budget "Drechtraad" toe te voegen en eenzelfde bedrag over te hevelen van het bestaande budget "bedrijfsvoering".

Daarnaast laten de afgelopen twee jaar zien dat bij ongewijzigd beleid budgetoverschrijdingen op de posten "Drechtraad" en "organisatie drechtstedendinsdag" nagenoeg onvermijdelijk zijn. Dit zal vanaf 2018 niet anders zijn.

Van het budget "Drechtraad" (begroot op € 5.200 in 2017) organiseert de regiogriffie jaarlijks een training voor voorzitters en het jaarlijkse werkbezoek (incl. catering en excursies) voor ongeveer 50 personen. Tevens worden van dit bedrag de vergaderkosten van commissies van de Drechtraad betaald. Voor deze activiteiten is structureel een hoger budget noodzakelijk.

Een van de oorzaken van de overschrijdingen op het budget "organisatie drechtstedendinsdag" is dat de kosten zijn gestegen, omdat meer taken door extern ingehuurde partijen (BST, catering, ICT) moeten worden uitgevoerd.

Uitgaande van ongewijzigd beleid en rekening houdend met de toetreding van Hardinxveld-Giessendam wordt dan ook voorgesteld om de budgetten "Drechtraad" en "organisatie drechtstedendinsdag" structureel te verhogen en volledig kostendekkend te maken.

Hoe gaan we dit meten?

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Realisering 2016	Normering 2017	Normering 2018
Tevreden voorzitters en (Drecht)raadsleden	Periodieke enquêtes of tevredenheidsonderzoeken	1	-	Voorzien in 2019
Voldoen aan beschreven en vastgestelde servicenormen	Periodieke enquêtes of tevredenheidsonderzoeken	1	-	Voorzien in 2019
Presentatie van jaarplannen door de Regiogriffie aan Drechtraad	Voorgestelde activiteiten worden jaarlijks door de Drechtraad geaccordeerd en vervolgens geëvalueerd	1	1	1

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2018			Actuele begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	381	381	0	405	405	0	24	24	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	381	381	0	405	405	0	24	24	0

Resultaatanalyse (bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A	Loonkostenstijging	S	0	11		Alle zeven
B	Verhoging materiële budgetten ivm toetreding Hardinxveld-Giessendam	S	0	10		Alle zeven
C	Organisatie informatiemarkt en opleidingskosten voorzitters in relatie tot gemeenteraadsverkiezingen maart 2018	I	0	3		Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		0	24	-24	
	Baten					
D	Bijdragen gemeenten	S	24	0		Hardinxveld-Giessendam
	<i>Subtotaal</i>		24	0	24	
	Totaal baten en lasten		24	24	0	

2.2 Sociale Dienst Drechtsteden

Inleiding

De Sociale Dienst Drechtsteden biedt zorg, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening aan inwoners van de Drechtsteden die dat nodig hebben. Daarnaast bieden we ondersteuning bij het vinden van werk.

Onze doelstelling is het ondersteunen van inwoners in hun zelfstandigheid. We willen dat iedereen naar vermogen mee kan doen in de samenleving. Als dat op eigen kracht of met hulp van de omgeving niet lukt, dan bieden we de ondersteuning die nodig is om zoveel mogelijk zelfstandig te leven. We stemmen deze ondersteuning af op de behoefte en mogelijkheden van de inwoners.

Uitgangspunt hierbij is 'doen wat werkt'. Waar mogelijk maken we gebruik van de laatste wetenschappelijke inzichten. Onze ondersteuning is gebaseerd op een realistische kijk op zelfredzaamheid van inwoners en op de laatste inzichten op het gebied van gedragsverandering.

Ontwikkeling bijstand

De Drechtsteden doet het op dit moment in de ontwikkeling van de bijstand beter dan de rest van Nederland. In de Drechtsteden daalde in 2017 het aantal inwoners dat afhankelijk is van bijstand, terwijl dit in de rest van Nederland nog stijgt. In 2018 treedt Hardinxveld-Giesendam toe tot de Drechtsteden. Dit heeft tot gevolg dat het aantal bijstandsgerechtigden stijgt met circa 163 mensen. Op 1 januari 2018 hebben de Drechtsteden naar verwachting ongeveer 6.760 bijstandsgerechtigden.

Het CPB voorspelt voor 2018 een daling van de bijstand met 1,2%. Voor 2019 verwacht zij een stijging 1,2% en daarna een stijging van 2,4% voor het bijstandsvolume. Dat betekent dat ondanks de economische groei CPB uiteindelijk eind 2020 een ruime stijging van het aantal bijstandsgerechtigden wordt verwacht ten opzichte van 2017. De mismatch op de arbeidsmarkt, het toenemend aantal herintreders en de stijgende prijs van arbeid zijn hier debet aan. Onze inwoners met bijstand komen moeilijk aan het werk, want ze staan steeds verder van de arbeidsmarkt af.

De uitgangspunten uit de voorspelling van het CPB onderschrijven wij, maar omarmen wij niet als doelstelling. In 2017 hebben we laten zien dat de Drechtsteden het beter doet dan de rest van Nederland en we willen deze prestatie vasthouden. De regio Rotterdam groeit 1,8% harder dan de rest van Nederland. Daarvan gaat de Drechtsteden profiteren. Uiteraard kunnen we deze extra groei niet automatisch verzilveren in een gelijke afname van de bijstand. Daarvoor is de mismatch tussen vraag en aanbod aan mensen in de bijstand te groot. Het uitgangspunt is dat de Drechtsteden in 2018 een daling van het bijstandsvolume bewerkstelligen (-2,1%) en in 2019 en 2020 een lichte stijging van het bijstandsvolume verwachten tot op het niveau van eind 2017. Dat betekent dat we eind 2020 hetzelfde aantal inwoners in de bijstand hebben als begin 2018, namelijk 6.760. De gekozen ambitie is hoog en zal, net zoals de afgelopen jaren, aanpassing vragen van onze werkwijze en inzet van instrumenten.

We willen zoveel mogelijk mensen plaatsen op tijdelijke of vaste banen. Als dat nodig is, met loonkostensubsidie, detachering, scholing "on-the-job" en/of job coaching. We merken dat werkgevers meer dan tijdens de crisis, welwillender zijn om mensen uit de bijstand aan te nemen, nu de krapte van het aanbod toeneemt.

Uitgangspunten 2018

Inwoners als startpunt

De ondersteuningsvraag van de inwoners is het startpunt. We bieden ondersteuning die aansluit bij de situatie en mogelijkheden van onze inwoners. We bieden, in samenwerking met partners, maatwerk waar dat nodig is.

Participeren van inwoners is daarbij ons doel. Wanneer ondersteuning op meerdere vlakken nodig is, zorgen we dat deze voor de klant op logische wijze aansluit. Daarbij werken we vaker multidisciplinair, vanuit de expertise en ervaring van de professional en de kennis van de inwoner over zijn/haar eigen situatie.

Inclusieve samenleving

We streven na dat inwoners zoveel mogelijk in de samenleving leven en werken. Dat doen we door inwoners met een beperking te begeleiden of dagbesteding te bieden, langer thuis te laten wonen en ze de mogelijkheid te bieden om het huis uit te kunnen gaan, door bijvoorbeeld vervoersvoorzieningen. Werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt gaan zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers aan de slag. Dit betekent dat werkgevers aanpassingen moeten doen in hun organisatie op het gebied van cultuur en structuur, een beweging die bekend staat onder de naam "inclusief werkgeverschap". We ondersteunen werkgevers om deze transitie te maken.

Ook schulden en een laag inkomen kunnen een belemmering zijn om mee te kunnen doen in de samenleving. We ondersteunen inwoners door onze schuldhelpverlening en minimabeleid, zodat gebrek aan geld geen reden kan zijn om te werken, sporten, te recreëren, of onderwijs te volgen. Speciale aandacht is er voor kinderen in armoede.

Doen wat werkt

We maken scherpe keuzes over de inzet van de beperkte middelen. Daarom werken we zoveel mogelijk evidence-based. Zo kunnen we onze interventies maatschappelijk en financieel verantwoorden. We werken mee aan landelijk effectiviteitsonderzoek om ook de effecten van onze uitvoering van ondersteuning te meten. We monitoren regelmatig de mening van de klant over onze dienstverlening en staan we open voor feedback.

Samen werken

Voor een effectieve ondersteuning voor vragen van onze inwoners is samenwerking nodig. Een goed en effectief samenspel tussen de ondersteuning vanuit de lokale gemeenten en de regio is belangrijk. We gaan het gesprek aan op beter aansluiting van algemene voorzieningen op de maatwerkvoorzieningen van de Drechtsteden. We zetten in op afstemming en optimale synergie in de ondersteuning aan inwoners van de Drechtsteden.

Alleen behalen we deze doelstellingen niet. We zijn ons er terdege van bewust dat we opereren in een regionaal netwerk met maatschappelijke partners, zorgaanbieders, onderwijs en werkgevers. Het slim verknopen van sociaal en economisch beleid op kernthema's als sociale veiligheid, zorg, gezondheid, woningbouw, werkgelegenheid en arbeidsmarkt leidt tot een beter investeringsklimaat en leefklimaat op de langere termijn. Zo willen wij bedragen aan de Drechtsteden.

Financiële samenvatting en effecten gemeenten

In onderstaande tabel wordt de geactualiseerde begroting 2018 afgezet tegen de primaire begroting 2018. Voor afwijkingen wordt aangegeven welke dekking van toepassing is. De 'Interne wijzigingen' hebben een administratief/technische achtergrond en zijn per saldo budget neutraal. De Rijksbijdrage loopt via de deelnemende gemeenten, maar is eveneens budget neutraal. Per saldo resulteren de afwijkingen met een werkelijk 'Financieel effect voor gemeenten'.

Taak- veld	Programma	Primaire begroting			Actualisatie begroting			Afwijking			T.i.v. reserve/ ink.derden	Effect Gemeenten	
		2018			2018							Rijksverg.	Fin. effect
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		Budget N.	Gemeenten
	Werken Inkomen	140.648	146.009	5.361	141.492	146.853	5.361	844	844	0	-714	3.981	-2.423
6.5	Participatie	9.012	12.962	3.950	8.541	12.491	3.950	-471	-471	0	-780	309	0
6.5	Impuls statushouders	656	656	0	680	680	0	24	24	0	0	24	0
6.4	WSW	27.041	28.452	1.411	30.953	32.364	1.411	3.912	3.912	0	0	3.912	0
6.3	Inkomensondersteuning	103.939	103.939	0	101.318	101.318	0	-2.621	-2.621	0	66	-264	-2.423
	Minimabeleid	9.340	9.448	108	10.184	10.466	282	844	1.018	174	-174	33	985
6.5	Kinderopvang	50	50	0	55	55	0	5	5	0	0	0	5
6.3	Minimabeleid	7.495	7.549	54	8.301	8.529	228	806	980	174	-174	0	980
6.71	Preventief budgetbeheer	96	150	54	96	150	54	0	0	0	0	0	0
6.3	Maatw erkvoorz. Inkomenssteun	1.699	1.699	0	1.732	1.732	0	33	33	0	0	33	0
	WMO	44.506	44.506	0	48.988	48.988	0	4.482	4.482	0	319	2.608	1.555
6.71	Huishoudelijke onderst.	15.800	15.800	0	16.730	16.730	0	930	930	0	233	0	697
6.71	Huishoudelijke hulp toelage	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.6	Hulpmiddelen	2.900	2.900	0	3.420	3.420	0	520	520	0	-361	0	881
6.71	Vervoer	6.250	6.250	0	6.674	6.674	0	424	424	0	447	0	-23
6.71	Begeleiding, kortd. verblijf en pers.verz.	19.556	19.556	0	22.164	22.164	0	2.608	2.608	0	0	2.608	0
	Budgetadv. & schuld.bem.	70	70	0	120	120	0	50	50	0	0	0	50
6.71	Budgetadv. & schuld.bem.	70	70	0	120	120	0	50	50	0	0	0	50
	Apparaatslasten	38.487	33.018	-5.469	40.738	35.095	-5.643	2.251	2.077	-174	174	185	1.892
div	Totaal apparaatslasten taakvelden	20.120	33.018	12.898	21.496	35.095	-5.643	1.376	2.077	0	174	185	1.892
0.4	Overhead	18.367		-18.367	19.242			875	0	0	0	0	0
	Totaal	233.051	233.051	0	241.522	241.522	0	8.471	8.471	0	-395	6.807	2.059

Algemeen beeld

De omvang van de begroting groeit met ongeveer € 8,5 miljoen. Dit komt vooral omdat Hardinxveld-Giessendam (totale financiële omvang € 6,1 miljoen) nog niet in de primaire begroting 2018 was opgenomen. Dit is dus haar eerste bijdrage. Daarnaast stijgen de lasten door aanpassing van volume, prijzen en het niveau van huidige dienstverlening aan de bestaande Drechtsteden met ongeveer € 2,4 miljoen. In de kolom afwijkingen zijn de verschillen per onderdeel te zien. Voor de verklaring van de verschillen wordt verwezen naar achterliggende programma's in de volgende hoofdstukken.

De stijging van de omvang wordt gedekt uit een aantal bronnen die via de Drechtstedengemeenten worden gefinancierd. Dit bestaat uit € 6,8 miljoen aan de wijzigingen van de specifieke doeluitkeringen (kolom rijksvergoeding, zoals die in de septembercirculaire en BUIG brieven (voorlopig budget 2018) zijn opgenomen). Daarnaast wordt een extra financiële bijdrage van alle 7 Drechtsteden gevraagd van afgerond € 2,1 miljoen euro (kolom financieel effect gemeenten). De 6 Drechtstedengemeenten dragen op deze bijdrage ten opzichte van de Primaire begroting 2018 per saldo € 0,5 miljoen minder bij, terwijl Hardinxveld-Giessendam een financieel effect heeft van € 2,6 miljoen.

Het financiële effect van € 6,1 miljoen Hardinxveld-Giessendam bestaat uit 2 delen. Het ophalen van de specifieke doeluitkeringen van € 3,5 miljoen en de gemeentelijke bijdrage van € 2,6 miljoen. Het verschil ten opzichte van de primaire begroting is uiteraard zo groot omdat Hardinxveld-Giessendam nog niet was opgenomen in de Primaire begroting 2018. Het financiële effect van de toetreding van Hardinxveld-Giessendam voor de huidige Drechtsteden is bij bijna alle programma's neutraal (baten en lasten worden met een gelijk bedrag verhoogd). Alleen op het inkomensdeel is sprake van een beperkt nadeel omdat Hardinxveld-Giessendam een tekort heeft op haar BUIG budget. Omdat alle tekorten/ overschotten door middel van het solidariteitsbeginsel worden gedeeld, betalen de huidige zes Drechtsteden gezamenlijk ongeveer € 0,1 miljoen mee aan het tekort van Hardinxveld-Giessendam. In de toelichting per programma wordt dit nader toegelicht.

Werk & Inkomen

Participatiebudget

Het participatiebudget Sociaal Domein staat onder druk. Er resteren geen middelen in 2018 die nog geen bestemming hebben. In verband met de invlechting van Hardinxveld-Giessendam is € 7.000 voor Individuele studietoelage en € 168.000 voor Participatiebudget aan dit budget toegevoegd.

WSW

Verhoging van de lasten en baten WSW met € 3,9 miljoen. De baten zijn aangepast conform de beschikbare rijksbudgetten. Dit wordt veroorzaakt door enerzijds de neerwaartse aanpassing van het landelijk aantal Subsidie Eenheden (soort fte voor sw-ers) en anderzijds de gelden die worden ontvangen in verband met de sw-ers uit de buitengemeenten. De ontvangen rijksbijdragen worden overigens in zijn geheel doorbetaald aan Drechtwerk en hebben dus verder geen financieel effect voor de sociale dienst.

Impuls Statushouders

Voor het project Impuls Statushouders is in 2018 € 1,11 miljoen benodigd. Hiervan is € 0,66 miljoen opgehaald bij de gemeenten. Hieraan wordt € 24.000 toegevoegd in verband met de invlechting Hardinxveld-Giessendam. Daarnaast wordt € 0,45 miljoen gefinancierd uit het participatiebudget conform het besluit bij de 1ste bestuursrapportage 2017.

Inkomensondersteuning

De daling van het aantal klanten in 2017 (per 1 januari 2018 6.763 incl. Hardinxveld-Giessendam) en onze ambitie om harder te dalen dan de prognose van het CPB (eind 2018 6.622 klanten) heeft een daling van de lasten van de bijstand van € 4,2 miljoen tot gevolg. De bijstelling in de klantentaallen IOAW, IOAZ en BBZ zorgt echter voor een stijging van € 0,5 miljoen en de lasten van LoonKostenSubsidies stijgen met € 1,1 miljoen. Per saldo dalen de lasten met € 2,6 miljoen.

	2018		2019		2020		2021
Bijstand	94.575.000		93.817.152		94.665.792		95.514.432
IIB & LKS	6.743.000		6.743.000		6.743.000		6.743.000
Lasten Ideeel	101.318.000		100.560.152		101.408.792		102.257.432
BUIG (incl BBZ)	86.903.028 *		89.788.778 ***		94.100.023 ***		96.786.701 ***
Deb	2.451.000		2.451.000		2.451.000		2.451.000
Baten Ideeel	89.354.028		92.239.778		96.551.023		99.237.701
Tekort	11.963.972		8.320.374		4.857.769		3.019.731
Vangnet	4.612.530 **		2.232.758 ***		2.340.126 ***		2.407.036 ***
Financieel effect gemeenten	7.351.442		6.087.616		2.517.643		612.695

* BUIG 2017
** VU eigen berekening
*** obv FrontinBUIG

In de bovenstaande tabel is de meerjarige ontwikkeling van het financieel effect van het tekort op de BUIG weergegeven. Het financieel effect is voor 2018 berekend op € 7,4 miljoen voor de 7 Drechtstedengemeenten. In de primaire begroting 2018 (zonder Hardinxveld-Giessendam) was een financieel effect voorspeld van € 9,8 miljoen (met tekort Hardinxveld-Giessendam ad € 0,4 miljoen was dat € 10,2 miljoen geweest).

Het tekort had een stuk lager kunnen zijn als het Rijk het BUIG-budget (doeluitkering bijstand) niet met bijna 6 miljoen in 2018 had verlaagd. Het effect van onvolkomenheden in het verdeelmodel en het totale tekort in het gemeentefonds (macromodel) voor de bijstand, kunnen maar voor een deel worden opgevangen door de hoge ambitie en gerealiseerde uitstroom van de Drechtsteden. Daarom blijven de Drechtsteden hun ambtelijke en politieke invloed gebruiken om deze zaken aangepast te krijgen.

Het financiële effect voor de gemeenten is afhankelijk van het vangnet waarmee een deel van het tekort wordt opgevangen. In de laatste rij is dit effect zichtbaar. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de vangnet-regeling jaarlijks wordt aangepast en door de grote tekorten van gemeenten aanzienlijk onder druk staat. Het vangnet wordt namelijk bekostigd uit het BUIG budget. De Raad voor de Financiële Verhoudingen (RFV) heeft dit probleem nadrukkelijk op agenda gezet. Zij is van mening dat dit budget door het Rijk zou moeten worden aangevuld omdat de vangnetregeling anders een

steeds groter deel van het BUIG budget omvat en daarmee nieuwe tekorten op BUIG budget bij gemeenten veroorzaakt.

Minimabeleid

Kinderopvang

De kosten van kinderopvang stijgen met € 5.000 als gevolg van de invlechting van Hardinxveld-Giessendam.

Minimabeleid

De kosten bijzondere bijstand zijn de afgelopen jaren fors gestegen en deze stijging zet zich naar verwachting in 2018 door. De instrumenten van het minimabeleid zijn per definitie open einde regelingen. De stijging die in 2018 wordt voorzien is met name het gevolg van de groei van uitgaven op niet beïnvloedbare posten, zoals bewindvoering.

De begroting minimabeleid 2018 is gebaseerd op de werkelijke ontwikkeling van de begroting 2017 en het in de Drechtraad van 4 juli 2017 vastgestelde (geamendeerde) voorstel evaluatie minimabeleid. Voor bewindvoering is uitgegaan van een groei van 10% ten opzichte van de geprognosticeerde cijfers 2017. In 2017 komt de groei uit op ruim 43%.

Omdat is afgesproken dat in principe overschrijdingen leiden tot besparingen hebben wij in het kader van de stijgende kosten een aanpassing gedaan op het gebied van de bijdrage die wij geven in het kader van de collectieve zorgverzekering. Concreet betekent die een relatief kleine verlaging van de bijdrage aan de aanvullende ziektekostenverzekering.

Daarnaast zullen er in 2018 geen aanvullende activiteiten ontplooid worden om het bereik van de doelgroep te vergroten. Naast de verwachte jaarlijkse "natuurlijke" groei op deze beleidsterreinen zijn er te veel veranderingen (zoals een nieuw kabinet, economische groei en een dalend klantenbestand, om een betrouwbare meerjarenbegroting op te stellen. De ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd. Ondanks deze maatregelen moeten wij vaststellen dat zonder fundamentele politieke keuzes het open einde karakter van de regelingen loopt tot het besluit om ook extra middelen te vragen. In 2018 gaan wij graag in gesprek met uw raad over het minimabeleid van de toekomst.

De verhoging van het minimabeleid is in totaal € 806.000 Deze verhoging bestaat in totaal uit de volgende begrotingswijzigingen:

Vertaling geamendeerd voorstel	€	-74.000
- PMB (versmallen doelgroep)	€	-257.000
- SMS-kinderfonds (uitbreiding doelgroep)	€	183.000
Struct effect 2e burap 2017	€	600.000
Groei bewindvoering	€	230.000
Verlaging groei collectieve zorgverzekering minima *	€	-61.000
Verlaging premiebijdrage collectieve ziektekostenverzekering	€	-120.000
Invlechting Hardinxveld-Giesendam	€	231.000
Totaal	€	806.000

* Bij de primaire rekening was rekening gehouden met groei 6%

Wij hebben besloten tot een verlaging van de premiebijdragen ziektekostenverzekering. De totale verlaging bedraagt € 266.000. Deze bestaat uit:

Verlaging premiebijdrage collectieve ziektekostenverzekering minima	€	120.000
Verlaging premiebijdrage collectieve ziektekostenverzekering chronisch zieken/gehandicapten	€	146.000
Totale verlaging collectieve ziektekostenverzekering	€	266.000

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten

Jaarlijks wordt de Financiële Notitie Wmo opgesteld. Hierin zijn de jaarlijks beschikbare Rijksmiddelen toegeedeeld aan de diverse taken. Deze beschikbare Rijksmiddelen vormen het financiële kader voor de bestedingen. Daarom zijn de begrote lasten gelijk aan de baten. Op basis van de meicirculaire 2017 is het beschikbare rijksbudget voor dit onderdeel voor het jaar 2018 verhoogd met € 179.000.

Verhoging conform de financiële verdeling o.b.v. de meicirculaire 2017 en invlechting Hardinxveld-Giessendam.	€	179.000
Verlaging premiebijdrage collectie ziektekostenverzekering	€	-146.000
Begrotingswijziging	€	33.000

Wmo

De dalende trend vanuit voorgaande jaren op het onderdeel Huishoudelijke ondersteuning lijkt in 2017 te stagneren. Na de overgang van thuiswonende cliënten met huishoudelijke ondersteuning naar de Wet Langdurige Zorg (Wlz) stijgt het klantenbestand in 2017 licht. Op dit moment is het echter nog te vroeg om hieraan conclusies te verbinden voor de begroting 2018. Wel wordt de begroting Huishoudelijke ondersteuning met € 930.000 verhoogd als gevolg van de toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

Los van de opname van de gemeente Hardinxveld-Giessendam in de begroting 2018 met € 270.000 is de verwachting dat de lasten op het onderdeel Hulpmiddelen (rolstoelen en woonvoorzieningen) met € 250.000 zullen toenemen als gevolg van een stijging van het aantal klanten met een rolstoel of woonvoorziening en toepassing van de contractueel overeengekomen jaarlijkse indexering. In totaal wordt daarmee de begroting Hulpmiddelen met € 520.000 verhoogd.

Ten opzichte van de primaire begroting stijgt de begroting Vervoer met € 424.000. De stijging is als volgt opgebouwd:

- Opname Hardinxveld-Giessendam in begroting + € 602.000
- Aanpassing begroting Drechthopper -/- € 128.000
- Daling lasten individueel vervoer -/- € 50.000

Het budget Begeleiding en kortdurend verblijf 2018 is gebaseerd op de uitgangspunten zoals verwoord in de Financiële notitie Wmo. De notitie geeft een analyse op de verschillende Wmo-mutaties in de mei- en septembercirculaire 2017.

Op basis van de meicirculaire 2017 wordt het budget Begeleiding en kortdurend verblijf met € 2.726.000 verhoogd naar € 22.282.000, dit is inclusief het budget van Hardinxveld-Giessendam van € 1.240.000. De mutaties in de septembercirculaire 2017 zorgen ervoor dat het budget Begeleiding en kortdurend verblijf per saldo daalt met € 986.000 naar € 21.296.000.

Op dit moment is het klantenbestand nog volop in beweging wat het lastig maakt om een betrouwbare inschatting te geven van de verwachte lastenontwikkeling 2018. Op basis van de bestandsontwikkeling 2017 is de verwachting dat het klantenbestand ook in 2018 een forse groei laat zien. Bij de 1ste bestuursrapportage 2018 zal u hierover nader worden geïnformeerd. Om de budgetdaling in de septembercirculaire 2017 en de verwachte groei 2018 op te kunnen vangen wordt een beroep gedaan op de lokaal gereserveerde middelen die gemeenten ontvangen van het Rijk ter compensatie van de aanpassing van de eigen bijdragen (zie ook de Financiële notitie Wmo o.b.v. de meicirculaire 2017).

Gevraagd wordt om voor 2018 deze middelen, een bedrag van € 868.000 (stand septembercirculaire 2017), toe te voegen aan het budget Begeleiding en kortdurend verblijf.

Budgetadvies en Schuldbemiddeling

Het budget programmakosten Budgetadvies en schuldbemiddeling is begroot op € 120.000. Vanuit dit budget worden diverse uitgaven bekostigd, met name gericht op bekendheid en doorontwikkeling van schuldhelpverlening in de Drechtsteden (onderzoek, externe audits, communicatie en kennisuitwisseling). Daarnaast wordt er begin 2018 een pilot gestart om t.b.v. aanpak achterstanden zorgverzekering en uitstroom bestuursrechtelijke premie.

Apparaatskosten

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is de overhead separaat zichtbaar gemaakt. Ook heeft her-rubricering geleid tot verschuiving tussen producten/taakvelden. De overhead stijgt met € 0,9 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door de indexering van de lonen, de invlechting van Hardinxveld-Giessendam, en de stijging van kosten als gevolg van een gewijzigde verrekeningsystematiek (o.a. de actualisering van de verdeelsleutels, hogere huisvestingslasten en hogere concernbudgetten).

De apparaatskosten muteren met € 2,3 miljoen. Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van de loonkosten als gevolg van de nieuwe cao voor ambtenaren (€ 0,9 miljoen). Daarnaast treedt Hardinxveld-Giessendam per 1 januari toe tot de GRD. Dit heeft tot gevolg dat er een uitbreiding noodzakelijk is op het personeelsbestand. De kosten van deze toetreding zijn € 0,9 miljoen.

Resultatenanalyse

De onderstaande tabel geeft per programmaonderdeel inzicht in de afwijkingen (voordeel en nadeel) tussen de primaire begroting 2018 en geactualiseerde begroting 2018.

(x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten				
A	Participatie	471		471	7 gemeenten
B	Impuls Statushouders		24	-24	7 gemeenten
C	WSW		3.912	-3.912	7 gemeenten
D	Inkomensondersteuning	2.621		2.621	7 gemeenten
	Kinderopvang		5	-5	7 gemeenten
E	Minimabeleid		806	-806	7 gemeenten
	Preventief budgetbeheer		0	0	7 gemeenten
F	Maatwerkv. Ink.steun C.Z.G.		33	-33	7 gemeenten
G	Wmo Huish. ondersteuning		930	-930	7 gemeenten
	Wmo Huish. Hulp toelage			0	7 gemeenten
	Wmo Hulpmiddelen		520	-520	7 gemeenten
	Wmo Vervoer		424	-424	7 gemeenten
H	Begel. en kortdurend verblijf		2.608	-2.608	7 gemeenten
	Budgetadv. & schuldbem.		50	-50	7 gemeenten
I	Apparaatslasten en overhead		2.251	-2.251	7 gemeenten
	Totaal lasten	3.092	11.563	-8.471	
	Baten				
A	Participatie		471	-471	7 gemeenten
B	Impuls Statushouders	24		24	7 gemeenten
C	WSW	3.912		3.912	7 gemeenten
D	Inkomensondersteuning		2.621	-2.621	7 gemeenten
	Kinderopvang	5		5	7 gemeenten
E	Minimabeleid	980		980	7 gemeenten
	Preventief budgetbeheer	0		0	7 gemeenten
F	Maatwerkv. Ink.steun C.Z.G.	33		33	7 gemeenten
G	Wmo Huish. ondersteuning	930		930	7 gemeenten
	Wmo Huish. Hulp toelage			0	7 gemeenten
	Wmo Hulpmiddelen	520		520	7 gemeenten
	Wmo Vervoer	424		424	7 gemeenten
H	Begel. en kortdurend verblijf	2.608		2.608	7 gemeenten
	Budgetadv. & schuldbem.	50		50	7 gemeenten
I	Apparaatslasten en overhead	2.077		2.077	7 gemeenten
	Totaal baten	11.563	3.092	8.471	

Programma's Sociale Dienst

Werk en Inkomen

Wat willen wij bereiken?

	Doelstelling 2018
• Bestand maximaal naar 6.600	6.600
• Ingevulde Participatieplekken	630

Wat gaan we daarvoor doen?

Bijdragen aan gezonde en weerbare inwoners, door zo veel mogelijk mensen zoveel mogelijk te laten werken.
Voor wie (nog) niet kan werken is meedoen naar vermogen (participatie) aan de orde. We ondersteunen inwoners om zoveel mogelijk zelfredzaam te worden en ondersteunen inwoners waar dat nodig is.
Voor de beste oplossing voor de inwoner ontwikkelen we een integrale kijk op de inwoner en zoeken we waar nodig de samenhang op het terrein van participatie, ondersteuning en begeleiding.
Taken en ambities worden uitgevoerd binnen het beschikbare Participatiebudget.

Werkgelegenheid is van cruciale waarde voor de regio

Sociaal en economisch beleid gaan hand in hand. Werk maakt inwoners economisch en sociaal zelfredzaam en vergroot daarmee de aantrekkelijkheid en vestigingsklimaat van het gebied voor inwoners, bedrijven, organisaties én investeerders. Daarnaast leidt werk aantoonbaar tot een verbetering van de gezondheid van mensen. Het optimaal ontsluiten van de arbeidsmarkt is van essentieel belang voor zowel de economische als de sociale ontwikkeling van de Drechtsteden en de kansen op participatie voor onze inwoners.

Daarvoor is een forse gezamenlijke inspanning noodzakelijk. Er is sprake van een mismatch op de arbeidsmarkt. Met het aantrekken van de arbeidsmarkt neemt het aantal moeilijk vervulbare vacatures toe. Tegelijkertijd sluit het profiel van onze inwoners met een uitkering vaak niet aan op de vraag van bedrijven. Er wordt door werkgevers een hoger opleidingsniveau gevraagd. Dit vraagt om een gezamenlijke inspanning van Sociale Dienst, onderwijsinstellingen en werkgevers om deze mismatch dicht te lopen. Nog meer dan voorheen zoeken we de interactie met het bedrijfsleven, onderwijsinstellingen, gemeenten en maatschappelijke instellingen om gezamenlijk werkgelegenheid te creëren. We maken ons hard voor een aanpak om de mismatch dicht te lopen. Daarvoor werken we mee aan een aanpak om regionaal te investeren in mensen die het risico lopen om in een uitkering terecht te komen.

We verwachten in 2018 een daling van ons uitkeringsbestand. De werkgelegenheid is de afgelopen twee jaar sterk toegenomen. De relatief hoge winsten van de afgelopen jaren zorgen ervoor dat bedrijven ruimte hebben om te investeren en nieuwe mensen aan te nemen. In een krappere arbeidsmarkt wordt het vinden van geschikte werknemers echter steeds moeilijker en duurder. Onze kosteloze arbeidsbemiddeling creëert kansen in de markt. Daarnaast daalt het aantal aanvragen van statushouders die gemeenten moeten huisvesten en aanspraak maken op een uitkering. Deze ontwikkelingen moeten eind 2018 resulteren in maximaal 6.622 inwoners die gebruik maken van een bijstandsuitkering.

Doen wat werkt

We werken met de beperkte middelen uit het participatiebudget zo effectief en efficiënt mogelijk. We zijn succesvol in onze werkgeversdienstverlening. We werken zoveel mogelijk evidence-based, op basis van wetenschappelijke inzichten over arbeidstoeleiding.

We bemiddelen inwoners naar vast werk, maar we detacheren ook inwoners bij bedrijven. Dit leidt in veel gevallen tot duurzame uitstroom van inwoners naar vast werk. Detachering en plaatsen van inwoners bij instellingen zonder winstoogmerk doen we zo beperkt mogelijk voor de doelgroep met een arbeidsperspectief omdat bewezen is dat dit een negatief effect heeft op uitstroom. We focussen op maatwerk als het gaat om de match tussen inwoner en ondernemer. Daarvoor zetten we job coaching en kortdurende opleidingen in als dit leidt tot directe uitstroom. Leren op de werkplek heeft de voorkeur boven het volgen van dure opleidingen. Het laatste sluiten we echter zeker niet uit wanneer dat leidt tot duurzame uitstroom uit de uitkering.

Inwoner als startpunt

We zoeken naar de beste oplossing voor de inwoner richting participatie en/of werk. Dat doen we niet vanuit een benadering vanuit de wet, of voorzieningen, maar vanuit de hulpvraag van de inwoner en vanuit het perspectief dat mensen hebben op de arbeidsmarkt. Mensen die in staat zijn om aan het werk te gaan en te blijven, leiden we direct toe naar werk. Anderen die dat niet kunnen, ondersteunen we in een traject richting werk of een vorm van participatie. Dat laatste gebeurt zo veel mogelijk lokaal. We maken, gezamenlijk met lokale partners, zoveel mogelijk inwoners weerbaar en klaar voor de arbeidsmarkt. Vanuit een integrale kijk op de inwoner als deze zich bij de sociale dienst meldt voor een hulpvraag, zetten we in op gedragsverandering en maatwerk. We doen in 2018 samen met lokale gemeenten een pilot op het gebied van gedragsverandering van inwoners.

Prioriteiten 2018

Voor 2018 gelden in de Drechtsteden ten aanzien van Participatie de volgende prioriteiten:

1. Samen werken aan uitstroom

In de Drechtsteden gaan we onverminderd door met het ontwikkelen van een gezamenlijk sluitende aanpak voor onze werkgeversdienstverlening om inwoners toe te leiden naar werk. We investeren meer in samenwerking met het UWV en tussen de afdelingen economie en vergunningverlening van onze gemeenten en Baanbrekend. Een betere aansluiting leidt tot het beter genereren van leads binnen het lokale ondernemersnetwerk en het in beeld krijgen van de vraag van kleine ondernemers.

Vanuit Baanbrekend bieden we regionaal ondernemers dienstverlening op maat die aansluit bij de bedrijfsvoering en visie van een onderneming, met instrumenten als detachering en tijdelijke contracten. We adviseren ondernemers over functiecreatie, werkplekaanpassingen en premiekortingen. Aansluitend kunnen werkgevers gebruik maken van diverse instrumenten zoals de loonkostensubsidie, job coaching, de no-riskpolis en de baanbonus. We bieden deze instrumenten ook aan voor inwoners zonder uitkering.

2. Preventie wordt belangrijker

We werken samen met gemeenten, het onderwijs, UWV en maatschappelijke partijen op het gebied van preventie en vroegsignalering. We voorkomen instroom in de bijstandsuitkering door voortijdig risicovolle groepen (eerder) in beeld te hebben en zoveel mogelijk preventief actief te zijn. We hebben een succesvolle aanpak op schoolverlaters van het Voortgezet Speciaal Onderwijs, Praktijkonderwijs en Entree mbo1 en Kwetsbare jongeren met een meervoudige hulpvraag. Ook wordt verder gewerkt aan de preventie van instroom door WW-ers goed in te lichten over de consequenties van het ontvangen van een uitkering en het inzetten van activerende instrumenten. We investeren daarnaast in slimme manieren om het werkprofiel van inwoners sneller en beter inzichtelijk te kunnen maken om beter te kunnen matchen met de vraag van ondernemers. Ook investeren we in nazorg.

In co-creatie met de centrumgemeente Dordrecht en werkgevers wordt gewerkt aan sectorale afspraken over toeleiding naar werk in combinatie met scholingsarrangementen. Met de werkgevers wordt gekeken naar creatieve oplossingen, zoals flexibelere manieren om Social Return afspraken in te vullen, zodat bijvoorbeeld mensen met een (grote) afstand tot de arbeidsmarkt hiervan profiteren in de vorm van betaald werk.

3. Investeren in sluitende aanpak met gemeenten

De sociale dienst zet met haar middelen in op directe toeleiding naar werk. Voor een gedeelte van de inwoners met voldoende werkervaring werkt dit goed. Voor de doelgroep met een grotere afstand naar de arbeidsmarkt is hiervoor meer nodig. Gemeenten kunnen ervoor

kiezen om zelf het subsidiebeleid voor een gedeelte te richten op arbeidstoeleiding en flankerende hulpverlening. We werken mee aan een sluitende aanpak tussen algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen op het gebied van werk en inkomen omdat we ervan overtuigd zijn dat samenwerking loont. Hiervoor ontwikkelen we de aanpak 'participatieplekken' door naar een meer maatschappelijk lonende variant. Ook voor kandidaten met een positief advies beschut werk zoeken we zoveel mogelijk naar lokale werkplekken.

4. *We werken aan een inclusieve arbeidsmarkt*

De Participatiewet betekent niet alleen een transitie, maar ook een omslag in denken. Werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt moeten bij reguliere werkgevers aan de slag. Dit betekent dat werkgevers aanpassingen moeten doen in hun organisatie op het gebied van cultuur en structuur, een beweging die bekend staat onder de naam "inclusief werkgeverschap". We werken in 2018 in de Drechtsteden in opdracht van het netwerkplatform van sociale partners, werkgevers en overheid aan een netwerk van 99 ondernemers die zich gaan inzetten en een voorbeeldfunctie vertolken wat betreft het werkgeverschap van inwoners met een arbeidsbeperking. Op deze manier ondersteunen we de invulling van de banenafpraak door overheid en werkgevers. Onze doelstelling is om ook in 2018 ondernemers en overheid te ondersteunen zodat zij in 2018 aan het aantal van 696 plaatsingen voor de banenafpraak voldoen.

5. *We ontwikkelen detachering als instrument door*

In Drechtstedenverband bieden we aan ondernemers de mogelijkheid om elke inwoner met een loonwaarde tussen 50 en 80 procent in dienst te nemen of te detacheren. Het idee daarachter is dat dit een potentiële besparing is op de uitkering en tegelijkertijd geen onnodige concurrentie oplevert tussen inwoners die wel of niet in aanmerking komen voor het doelgroepsregister. De begeleidingsgelden voor inwoners met een beperking financieren we uit het participatiebudget.

6. *We belonen inwoners die een inspanning leveren voor de maatschappij en we sporen inwoners aan die geen inspanning leveren.*

We belonen inwoners die hun best doen om aan het werk te komen, of op andere wijze hun bijdrage aan de samenleving leveren. Inwoners die participeren op een vrijwilligersplek, mantelzorgen, of op een participatieplek krijgen daarvoor een kleine vergoeding. Inwoners die parttime werken ontvangen hiervoor ook een vergoeding. Daarnaast gaan we bij gemotiveerde inwoners soepeler om met de arbeidsverplichting. We stemmen de wijze van arbeidsverplichting af op de competenties en kansen van de inwoner en leggen dit vast in beleid. Inwoners die zich onttrekken aan activering sporen we aan. Deze inwoners activeren we met uitbreiding van het in 2017 gestarte project 'werken loont'. Door intensieve begeleiding en toezicht worden deze inwoners aan het werk geholpen. Doelstelling is om door middel van dit project 75 kandidaten te laten uitstromen.

7. *We leveren samenhangende dienstverlening bij een meervoudige ondersteuningsvraag*

We stemmen onze producten op het gebied van de Wmo, Participatiewet, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening af. Wij werken aan productontwikkeling op het gebied van de Wmo en de Participatiewet voor inwoners die niet direct aan het werk kunnen of een zeer beperkt arbeidsvermogen hebben. Het project 'werken als beste zorg' is zo'n voorbeeld waarin we samen met zorgaanbieders mensen met psychische problematiek aan het werk helpen in plaats van aan hen dagbesteding Wmo te financieren.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Programma		Primaire begroting 2018			Actualisatie begroting 2018			Afwijking Actualisatie -/- Primair		
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Werk & Inkomen	Participatie	9.012	12.962	3.950	8.541	12.491	3.950	-471	-471	0
	Impuls Statushouders	656	656	0	680	680	0	24	24	0
	WSW	27.041	28.452	1.411	30.953	32.364	1.411	3.912	3.912	0
	Inkomensondersteuning	103.939	103.939	0	101.318	101.318	0	-2.621	-2.621	0
Totaal		140.648	146.009	5.361	141.492	146.853	5.361	844	844	0

Als uitgangspunt voor de baten wordt het schot binnen de integratie-uitkering Sociaal Domein gebruikt als kader van de benodigde baten 2018 om het re-integratie instrumentarium en de Wsw te kunnen bekostigen. Dit is vastgelegd in de bijdrageverordening, vastgesteld door de Drechtraad op 7 april 2015.

Het saldo van baten en lasten van € 5,36 miljoen wordt veroorzaakt doordat de apparaatslasten worden verantwoord op een afzonderlijk taakveld. Dit als gevolg van de bepalingen in het BBV.

In onderstaand overzicht worden de afzonderlijke bedragen inzichtelijk gemaakt.

Participatie

Bedragen x € 1.000

	Gebundeld Participatiebudget	Primaire begroting 2018		Actualisatie begroting 2018		Totaal mutatie	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
A.	Participatie	8.486	9.847	8.015	10.149	-471	302
B.	Opbrengsten uit individuele detacheringen	0	2.700	0	1.920	0	-780
C.	Individuele studietoelage	76	415	76	422	0	7
D.	Impuls Statushouders	450	0	450	0	0	0
	(apparaat)	3.950	0	3.950	0	0	0
	Totaal Participatie	12.962	12.962	12.491	12.491	-471	-471
E.	Wsw	23.126	26.125	27.038	30.037	3.912	3.912
F.	Opbrengsten uit detacheringen SW	0	2.327	0	2.327	0	0
G.	Dekkingsbijdrage Drechtwerk	2.182	0	2.182	0	0	0
H.	Sw individuele detachering en begeleid werken	1.733	0	1.733	0	0	0
	(apparaat)	1.411	0	1.411	0	0	0
	Totaal Wsw	28.452	28.452	32.364	32.364	3.912	3.912
	Totaal Gebundeld Participatiebudget	41.414	41.414	44.855	44.855	3.441	3.441

A. Participatie

Het budget Participatie Sociaal Domein van € 10,1 miljoen, dat wordt bijgedragen door de gemeenten is, conform de meicirculaire 2017, met € 0,17 miljoen verhoogd ten opzichte van de primaire begroting. Daarnaast is door de invlechting Hardinxveld-Giessendam € 0,13 miljoen toegevoegd aan het participatiebudget.

Het grootste gedeelte van de uitgaven Participatie, € 7,2 miljoen, gaat naar de doelgroepen loonwaarde 50-80% en 80-100%, en € 2,5 miljoen gaat naar de doelgroep loonwaarde 30-50%. Hiervan is € 1,62 miljoen beschikbaar voor de invulling van participatieplekken.

Het participatiebudget Sociaal Domein wordt volledig benut.

B. Opbrengsten uit individuele detacheringen Participatiewet

De inleenvergoedingen van detacheringen worden begroot op € 1,9 miljoen. De baten zijn met € 0,78 miljoen neerwaarts bijgesteld op basis van de realisatie 2016 en het gewijzigde beleid inzake algemeen belang en forfaitaire loonkostensubsidie waardoor er lagere tarieven worden

gehanteerd dan eerdere besluitvorming. Daar staat tegenover dat gezien de realisatie 2016 ook de lasten detachering zijn verlaagd met € 0,7 miljoen.

C. Individuele studietoeslag

Deze toeslag is voor studenten met een beperking die een beroep kunnen doen op de gemeenten voor een studietoeslag omdat zij door hun beperking niet of moeilijk een bijbaan kunnen hebben naast hun studie. In verband met de invlechting van Hardinxveld-Giessendam is € 7.000 aan de baten toegevoegd.

D. Impuls Statushouders

Een deel van de kosten van het project Impuls Statushouders € 0,45 miljoen wordt gedekt uit het participatiebudget. In lijn met begroting.

E. Wsw

Verhoging van de lasten en baten WSW met € 3.912.000. De baten zijn aangepast conform de beschikbare Rijksbudgetten en wordt veroorzaakt door enerzijds de neerwaartse aanpassing van het landelijk aantal SE en anderzijds de gelden die worden ontvangen i.v.m. de Sw-ers uit de buitengemeenten. De ontvangen rijksbijdragen worden in zijn geheel doorbetaald aan Drechtwerk.

F. Opbrengsten uit detacheringen Sw

In lijn met de begroting.

G. Dekkingsbijdrage Drechtwerk

In lijn met de begroting.

H. Sw individuele detacheringen en Begeleid werken

In lijn met de begroting.

Impuls Statushouders

Voor het project Impuls Statushouders is er voor 2018 € 1,11 miljoen benodigd. Hiervan is € 0,66 miljoen opgehaald bij de gemeenten. Hieraan wordt € 24.000 toegevoegd in verband met de invlechting Hardinxveld-Giessendam. Daarnaast wordt € 0,45 miljoen gefinancierd uit het Participatiebudget conform het besluit bij de 1ste bestuursrapportage 2017.

Voor de aanpak statushouders is voor 2018 een totaalbedrag van € 660.000 opgehaald bij de regio. De regiogemeenten reserveren hiertoe het budget dat zij in 2017 ontvangen vanuit het Rijk, vanuit het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom.

De definitieve taakstelling voor 2017 is inmiddels bekend. Voor 2018 is deze nog niet gepubliceerd. De taakstelling 2017 ligt behoorlijk lager dan die van 2016. Ondanks deze verminderde taakstelling blijft het in 2018 in te zetten instrumentarium en personeel gelijk aan dat wat in het voorstel integratie statushouders is opgenomen en vastgesteld.

Het totaalbedrag van € 660.000 is opgebouwd uit personeelskosten en inzetkosten per statushouder. Hierbij is voor 2018 reeds rekening gehouden met inzet voor minder statushouders in 2018. De personeelskosten blijven echter wel gelijk, omdat het hele bestand statushouders (circa 1.100 klanten) bediend blijft worden.

Voor de verdeelsleutel per gemeente geldt dat deze ondanks de verminderde taakstelling gelijk blijft. De taakstelling per gemeente wordt namelijk op basis van inwoneraantal berekend en kent altijd dezelfde onderlinge verhouding tussen de Drechtsteden. Het totaalbedrag wordt naar dezelfde rato verdeeld over de regiogemeenten.

Inkomensondersteuning

De primaire begroting 2018 liet een geprognosticeerd tekort zien van € 9,8 miljoen. Bij deze actualisatie van de begroting neemt het tekort af tot € 7,4 miljoen.

Onderstaande tabel geeft een verklaring van die afname ten opzichte van de primaire begroting 2018:
Bedragen x € 1.000

Inkomensondersteuning	Lasten	Baten
Primaire Begroting 2018	103.939	103.939
Bijstelling klantenaantallen Bijstand	-4.179	
Toenemende aantallen LKS	1.096	
Budgetbijstelling Rijksvergoeding BUIG		-264
Overige mutaties	462	66
Actualisatie Begroting 2018	101.318	103.741
Saldo tekort / financieel effect gemeenten		-2.423

A. Bijstelling klantaantallen Bijstand

Naar de huidige inzichten heeft de aanpassing van het aantal klanten per 1 januari 2018 en per ultimo 2018 een daling van de lasten van de Bijstand van € 4,2 miljoen tot gevolg. De daling wordt veroorzaakt door een lagere beginstand en een verwachte daling door een aantrekkende arbeidsmarkt.

B. Toenemende aantallen LKS

Hogere lasten, € 1,1 miljoen, als gevolg van het meer kunnen plaatsen van klanten met loonkostensubsidie bij werkgevers.

C. Budgetbijstelling Rijksvergoeding BUIG

De voorlopige budgetten 2018 bedragen € 86,8 miljoen. Daarnaast is de te verwachte vangnetuitkering, € 4,6 miljoen, in de berekening opgenomen. Ten opzichte van de hoogte van de BUIG-budgetten bij de primaire begroting is dit een daling van € 0,3 miljoen.

D. Overige mutaties

De lasten laten een stijging zien van € 0,5 miljoen als gevolg van stijgende klantaantallen IOAW, IOAZ en BBZ. De debiteuren laten een stijging zien van € 0,1 miljoen.

Saldo tekort / financieel effect gemeenten

Het nu berekende tekort van € 7,4 miljoen zal hoger uitvallen wanneer de voorspelde daling van het aantal klanten zich niet voordoet en de aanvraag vangnetregeling 2017 niet wordt toegekend, maar zal lager zijn wanneer inkomsten vanuit macrobudget naar boven worden bijgesteld.

Gezien de onzekerheden zijn hiervoor onderstaande indicatieve kansen en risico's opgenomen in de risicokaart:

- De kans bestaat dat in 2018 het aantal uitkeringen hoger of lager zal zijn dan begroot. Uitgaande van een hogere beginstand dan die nu wordt verwacht van 6.850 en een verder gelijkblijvend verloop is er als gevolg van die hogere beginstand een risico van € 1,2 miljoen,
- Het herstel van de arbeidsmarkt is niet zoals verwacht en het beoogde maximale aantal klanten wordt niet gehaald maar de CPB-raming (daling van 1,2%) wordt gerealiseerd. Derhalve is er een risico opgenomen van € 0,5 miljoen.
- De uitkomsten van het onderzoek naar de uitschieters van het verdeelmodel zijn bekend. Wat het effect is op de verdeling van het macrobudget wordt duidelijk bij het bekend worden van de voorlopige budgetten. Het effect van de eerste verfijning van het verdeelmodel voor de Drechtsteden heeft voor 2018 een negatief effect van € 1,4 miljoen. Uitgaande van een positieve uitkomst van het onderzoek is de helft van het negatief effect, € 0,7 miljoen, hier als kans opgenomen,
- De volledige aanpassing van het macrobudget, waardoor het landelijk tekort verdwijnt, heeft een positief effect van € 4 miljoen. De verwachting is echter dat dit niet en zeker niet volledig zal plaatsvinden. Daarom is hiervan 50% als kans opgenomen, zijnde € 2,0 miljoen,
- Op basis van de nu bekende informatie (realisatie t/m juli 2017) wordt voor het jaar 2017 een verzoek gedaan tot een uitkering in het kader van de Vangnetregeling van € 5,4 miljoen. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering en hoe hoog deze zal zijn, zal op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2018 bekend worden. Dit is dan ook als risico opgenomen.

Daarnaast zijn ook de volgende punten van invloed op de hoogte van het tekort:

- De uitkomsten van de discussie omtrent de toereikendheid van het macrobudget, de uitschieters van het verdeelmodel, en de invloed van vangnet op totale BUIG budget.

- Een aanpassing van het macrobudget 2018 als gevolg van de landelijke ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2018,
- De grootte van de taakstelling statushouders.

Reserve Inkomensondersteuning

De reserve inkomensondersteuning is momenteel leeg zodat daar geen dekkingsmogelijkheden zijn om fluctuaties op te vangen.

Vangnetregeling

In 2017 zullen, op basis van de nu bekende informatie, alle zes de Drechtstedengemeenten het jaar afsluiten met een tekort van meer dan 5% op het budget voor uitkeringen op grond van de Participatiewet. Voor deze gemeenten zullen dan bij gelijkblijvende uitkomsten aanvragen worden gedaan, van in totaal € 5,4 miljoen, voor een aanvullend budget. Mochten deze aanvragen worden goedgekeurd dan kan dit leiden tot extra baten in 2018 of 2019. Er is een redelijke mate van zekerheid van ontvangst van de aanvullende budgetten. Doch zekerheidshalve is het bedrag opgenomen in de risicoparagraaf als risico.

MINIMABELEID

Wat willen wij bereiken?

Een maatschappelijk aanvaardbaar bestaansniveau garanderen zodat de weg naar werk of participatie niet belemmerd wordt.

Werk is in de visie van de Drechtsteden de beste remedie tegen armoede. Het minimabeleid heeft als doel een maatschappelijk aanvaardbaar bestaansniveau te garanderen, dat de weg naar werk of participatie niet belemmert. Daarom is het minimabeleid activerend ingericht met de focus op werk voor wie dat kan. Het gaat uit van de zelfstandigheid van de burger en draagt daaraan bij. Zolang werk niet aan de orde is, wordt (maatschappelijk) actief zijn beloond. Het voorkomen van sociale uitsluiting is met name belangrijk voor kinderen die in armoede opgroeien.

	Doelstelling 2018
SMS Kinderfonds, aantal kinderen basisschool + middelbare school = totaal*	3121 + 2504 = 5.625
Collectieve zorgverzekering voor minima, aantal betalende verzekerden (exclusief meeverzekerden)**	9.164
Persoonlijk Minima Budget (PMB) aantal verstrekkingen***	3.784
Stichting Urgente Noden, aantal toegekende aanvragen ****	250 – 315

Overzicht van doelstellingen en realisaties van de belangrijkste regelingen

* Inclusief de uitbreiding Hardinxveld Giessendam (110 kinderen) + beleidswijziging uitbreiding doelgroep verhoging inkomensgrens naar 140% (400 kinderen)

** Inclusief uitbreiding Hardinxveld Giessendam

*** Inclusief het versmallen van doelgroep door de periode dat iemand een laag inkomen moet hebben om voor het PMB in aanmerking te komen te verlengen van drie maanden naar een jaar en de uitbreiding Hardinxveld Giessendam (respectievelijk - 70 en + 70).

**** Indicatoren worden momenteel in overleg met SUN aangepast

Wat gaan wij daarvoor doen?

Prioriteiten 2018

Naar aanleiding van de evaluatie minimabeleid 2016 worden met ingang van 1 januari 2018 enkele beleidswijzigingen doorgevoerd. De doelgroep van het SMS kinderfonds wordt toegankelijk voor arme werkenden met een inkomen tot 140% van het sociaal minimum en de doelgroep van het PMB wordt beperkt door de periode dat iemand een laag inkomen moet hebben om voor het PMB in aanmerking te komen te verlengen van drie maanden naar een jaar. Ook wordt het te verstrekken bedrag verlaagd van 40% naar 35 % van de norm.

De kosten bijzondere bijstand zijn de afgelopen jaren fors gestegen en deze stijging zet zich naar verwachting in 2018 door, grotendeels als gevolg van niet beïnvloedbare kosten zoals Bewindvoering. Waar we in de afgelopen jaren actief waren in het vergroten van het bereik minimaregelingen en het SMS kinderfonds, wordt momenteel onderzocht welke beleidswijzigingen tot kostenreductie kunnen leiden. Hierbij geldt dat er veel veranderingen zijn, zoals een nieuw kabinet, economische groei en een daling van het bijstandsbestand, waardoor het maken van een goede prognose moeilijk is. Om deze reden wordt in deze Actualisatie uitgegaan van gelijkblijvende deelnemersaantallen op de minimaregelingen, met uitzondering van de bijzondere bijstand voor bewindvoering. Daarnaast is de begroting van het minimabeleid opgehoogd door de toetreding van Hardinxveld Giessendam tot de GRD. In 2018 gaan wij graag in gesprek met uw raad over minimabeleid van de toekomst.

SMS Kinderfonds

In de actualisatie begroting is het gebruik van het SMS Kinderfonds berekend op 5.625 kinderen waarvan 3.121 kinderen op het basis onderwijs en 2.504 kinderen op de voortgezet onderwijs. Dit is inclusief een groter bereik op basis van ervaringscijfers, de uitbreiding Hardinxveld Giessendam en de uitbreiding van de doelgroep als gevolg van gewijzigd beleid (inkomensgrens van 120% naar 140% van de norm).

Collectieve zorgverzekering voor minima

In 2017 heeft een sterke groei (18,6%) in het bereik van de collectieve zorgverzekering geleid tot een bereik van 9.032 betalende verzekerden. Voor 2018 wordt uitgegaan van een gelijkblijvend gebruik op deze regeling. Hierbij geldt wel dat Hardinxveld Giessendam in 2017 een aantal van 132 betalende verzekerden kent op de collectiviteit. Ervan uitgaande dat deze inwoners overstappen naar de collectiviteit van de Drechtsteden, wordt een totaal bereik van 9164 betalende verzekerden in 2018 geschat.

Persoonlijk Minima Budget (PMB)

De begroting is gemaakt op basis van de verwachting dat 3.784 personen hier gebruik van gaan maken. Hierin is verwerkt: de realisatie van 3.784, het versmallen van de doelgroep als gevolg van gewijzigd beleid (-70) en de uitbreiding Hardinxveld Giessendam (+70).

Individuele bijzondere bijstand

Bijzondere bijstand heeft als risico dat de gemeentelijke beleidsruimte over het algemeen beperkt is en dat als gevolg daarvan nauwelijks gestuurd kan worden op de kosten. De kosten van bijzondere bijstand voor beschermingsbewind blijven stijgen. Dit komt omdat er voor meer mensen die niet (meer) in staat zijn hun financiën te beheren beschermingsbewind aangevraagd wordt, én omdat het aantal aanvragen voor schuldenbewind verder blijft stijgen.

Vanaf 2015 is, als compensatie voor de afschaffing Wtcg/CER, de bijzondere bijstand voor chronisch zieken en gehandicapten verder uitgebreid. Omdat de regeling, na een aanlooperperiode, inmiddels beter bekend is verwachten we dat de stijgende lijn in het aantal verstrekkingen in 2018 verder zal doorzetten.

Steunpunt Urgente Noden (SUN) in de Drechtsteden

In de actualisatie begroting 2018 is € 55.000 subsidie opgenomen voor de exploitatie van de Stichting Urgente Noden in de Drechtsteden. De stichting heeft in haar subsidieverzoek begroot in het jaar 2018 tussen de 250 en 315 aanvragen voor urgente nood af te handelen.

Kinderopvang en Sociaal Medische Indicatie (SMI)

In 2017 is conform eerdere jaren slechts in geringe mate beroep gedaan op de vergoedingsregeling voor de eigen bijdrage voor kinderopvang. Dit strookt met landelijke gegevens die uitwijzen dat er een dalend gebruik van kinderopvang is onder gezinnen met een laag inkomen. De verwachting is dat ook in 2018 gering gebruik zal worden gemaakt van de vergoedingsregeling.

Op dit moment wordt de SMI regeling geoptimaliseerd om het beleid aan te laten sluiten op de decentralisaties. Hierbij wordt rekening gehouden met het landelijke rapport Sociaal medische indicaties kinderopvang. Bovendien wordt gestreefd naar een regeling waarin maatwerk een grotere plaats krijgt dan in de huidige regeling het geval is.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2018			Actualisatie Begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Minimabeleid									
Kinderopvang	50	50	0	55	55	0	5	5	0
Minimabeleid	7.495	7.549	54	8.301	8.529	228	806	980	174
Preventief budgetbeheer	96	150	54	96	150	54	0	0	0
Maatw. voorz. C.Z.G.	1.699	1.699	0	1.732	1.732	0	33	33	0
Totaal	9.340	9.448	108	10.184	10.466	282	844	1.018	174

Kinderopvang

De kosten van kinderopvang stijgen met € 5.000 als gevolg van de invlechting van Hardinxveld-Giessendam.

Minimabeleid

De kosten bijzondere bijstand zijn de afgelopen jaren fors gestegen en deze stijging zet zich naar verwachting in 2018 door. De stijging wordt met name veroorzaakt door de groei van uitgaven op niet beïnvloedbare posten, zoals Bewindvoering.

De begroting minimabeleid 2018 is gebaseerd op de werkelijke ontwikkeling van de begroting 2017 en het in de Drechtraad van 4 juli 2017 vastgestelde (geamendeerde) voorstel evaluatie minimabeleid. Voor bewindvoering is uitgegaan van een groei van 10% ten opzichte van de geprognosticeerde cijfers 2017. In 2017 komt de groei uit op ruim 43%. Omdat is afgesproken dat in principe overschrijdingen leiden tot besparingen hebben wij in het kader van de stijgende kosten een aanpassing gedaan op het gebied van de bijdrage die wij geven in het kader van de collectieve zorgverzekering. Concreet betekent die een relatief kleine verlaging van de bijdrage aan de aanvullende ziektekostenverzekering. Daarnaast zullen er in 2018 geen activiteiten worden ontplooid om het bereik van de doelgroep te vergroten. Naast de verwachte jaarlijkse "natuurlijke" groei op deze beleidsterreinen zijn er te veel veranderingen (zoals een nieuw kabinet, economische groei en een dalend klantenbestand), om een betrouwbare meerjarenbegroting op te stellen. De ontwikkelingen worden nauwgezet gevolgd. Ondanks deze maatregelen moeten wij vaststellen dat zonder fundamentele politieke keuzes het open einde karakter van de regelingen loopt tot het besluit om ook extra middelen te vragen. In 2018 gaan wij graag in gesprek met uw raad over het minimabeleid van de toekomst.

De verhoging van het minimabeleid is in totaal € 806.000 Deze verhoging bestaat in totaal uit de volgende begrotingswijzigingen:

Vertaling geamendeerd voorstel	€ -74.000
- PMB (versmallen doelgroep)	€ -257.000
- SMS-kinderfonds (uitbreiding doelgroep)	€ 183.000
Struct effect 2e burap 2017	€ 600.000
Groei bewindvoering	€ 230.000
Verlaging groei collectieve zorgverzekering minima *	€ -61.000
Verlaging premiebijdrage collectieve ziektekostenverzekering	€ -120.000
Invlechting Hardinxveld-Giesendam	€ 231.000
Totaal	€ 806.000

* Bij de primaire rekening was rekening gehouden met groei 6%

We hebben de premiebijdragen aan de aanvullende ziektekostenverzekering iets verlaagd. De totale verlaging bedraagt € 266.000. Deze bestaat uit:

Verlaging premiebijdrage collectieve ziektekostenverzekering minima	€	120.000
Verlaging premiebijdrage collectieve ziektekostenverzekering chronisch zieken/gehandicapten	€	146.000
Totale verlaging collectieve ziektekostenverzekering	€	266.000

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten

Jaarlijks wordt de Financiële Notitie Wmo opgesteld. Hierin zijn de jaarlijks beschikbare Rijksmiddelen toegedeeld aan de diverse taken. Deze beschikbare Rijksmiddelen vormen het financiële kader voor de bestedingen. Daarom zijn de begrote lasten gelijk aan de baten. Op basis van de meicirculaire 2017 is het beschikbare rijksbudget voor dit onderdeel voor het jaar 2018 verhoogd met € 179.000.

Verhoging conform de financiële verdeling o.b.v. de meicirculaire 2017 en invlechting Hardinxveld-Giessendam.	€	179.000
Verlaging premiebijdrage collectie ziektekostenverzekering	€	-146.000
Begrotingswijziging	€	33.000

WMO

Wat willen wij bereiken?

De inwoners van de Drechtsteden hebben toegang tot betaalbare, houdbare, oplossingsgerichte en toegankelijke ondersteuning.
We helpen inwoners met een ondersteuningsvraag zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig, waarbij zij zoveel mogelijk de eigen regie houden.
Inwoners die gebruik maken van maatwerkvoorzieningen beoordelen deze positief.
Taken en ambities worden uitgevoerd binnen het beschikbare Wmo-budget.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Uitvoering Wmo-voorzieningen

Uitvoering van de Wmo geschiedt volgens het Wmo Beleidsplan Drechtsteden 2015 – 2018. De volgende voorzieningen zijn in 2018 beschikbaar:

- Huishoudelijke ondersteuning
- Vervoer (individueel en collectief vervoer)
- Woningaanpassingen
- Rolstoelen
- Individuele begeleiding
- Dagbesteding
- Kortdurend verblijf

Dienstverlening aan de centrumgemeente Dordrecht

Ook in 2018 zal de GRD in opdracht van (centrumgemeente) Dordrecht ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang een aantal taken uitvoeren. Het betreft: de toegang en indicatiestelling, inkoop en contractbeheer, afhandeling van klachten en bezwaar, contacten onderhouden met de partners op cliëtniveau en met hen verdere uitvoeringsafspraken (voor toegang en indicatie) maken en tot slot de administratieve taken rondom declareren en betalen van de aanbieders. Aangezien de uitvoering bij de GRD ligt maar de beslissingsbevoegdheden over de programmagelden bij de gemeente Dordrecht blijven, zijn de programmakosten niet in de begroting van de GRD opgenomen.

Vanaf 1 januari 2018 zorgt de GRD ook voor de (toegang tot) de maatwerkvoorzieningen voor de inwoners van Hardinxveld-Giessendam. Voor de Wmo gaat het om zo'n 1.300 unieke klanten. Deze

klanten krijgen een nieuwe beschikking vanaf 1 januari 2018, gebaseerd op het beleid van de GRD. Dat betekent dat in het laatste kwartaal van 2017 de activiteiten erop gericht zijn om met de betreffende inwoners van Hardinxveld-Giessendam een gesprek gehad te hebben zodat vanaf 1 januari 2018 de ondersteuning zo soepel mogelijk kan doorlopen. Ook met de zorgaanbieders worden de benodigde afspraken voor een soepele overgang vastgelegd.

Prioriteiten voor 2018

Voor 2018 gelden in de Drechtsteden ten aanzien van de maatwerkvoorzieningen Wmo de volgende prioriteiten.

1. Transformatie

Conform het Wmo Beleidsplan Drechtsteden 2015 - 2018 wordt ook in 2018 verder gewerkt aan de innovatie- en veranderopgaven (transformatie). Vanaf begin 2018 wordt gestart met getransformeerde vormen van dagbesteding. Voor inwoners die gebruik maken van beschermd wonen is dit reeds vanaf half juli 2017 het geval. Samen met aanbieders is in het kader van de bestuurlijke aanbesteding Begeleiding reeds in 2017 een begin gemaakt met het ontwikkelen van een integrale aanpak voor LVB-jongeren. Naast relevante disciplines van de SDD (Wmo, participatie en schulden) zijn ook de Dienst Gezondheid en Jeugd, Zorgkantoor VGZ en de lokale gemeenten bij deze ontwikkelingsopgave aangesloten.

In 2017 is de transformatie van het doelgroepenvervoer gerealiseerd met de oprichting van Stroomlijn. Belangrijk onderdeel van deze transformatie was het 'ontschotten' en het centraal stellen van de vervoersvraag van inwoners van de Drechtsteden. Dat Stroomlijn hieraan bijdraagt blijkt uit het feit dat de Serviceorganisatie Jeugd de regie op het vervoer Jeugdwet bij Stroomlijn onderbrengt per 1 januari 2018. Tevens zal BaanBrekend Drechtsteden Stroomlijn inzetten voor het vervoer van uitkeringsgerechtigden die aan het werk gaan.

Per 2018 wordt ook het collectief vraagafhankelijk vervoer van Hardinxveld-Giessendam aangestuurd door Stroomlijn. De aanbieders dagbesteding uit Hardinxveld-Giessendam krijgen de mogelijkheid het dagbestedingsvervoer in de loop van 2018 onder te brengen. Ten slotte is de verwachting dat Stroomlijn – op verzoek van zorgaanbieders – in 2018 Wlz-klanten gaat vervoeren van en naar de dagbesteding.

2. Passende ondersteuning en doen wat werkt

Hoewel met de implementatie van het raamwerk de doorontwikkeling Wmo voor komende jaren vaste(re) vormen heeft aangenomen, is de transformatie dus nog niet afgerond. Door de gekozen methode van aanbesteding van de begeleidingsproducten en huishoudelijke ondersteuning (bestuurlijke aanbesteding) is de GRD met de leveranciers een langjarige ontwikkelovereenkomst aangegaan en kunnen van beider zijde verdere innovaties worden ingebracht. Bovendien worden de doorgevoerde veranderingen gedurende het jaar nauwlettend gemonitord om te onderzoeken of zij tussentijds bijsturing behoeven. Hierbij wordt ook rekening gehouden met de ontwikkelingen in de vraag, zodat er passende hulp en ondersteuning geboden kan blijven worden. Zo lijkt er een zwaardere ondersteuningsvraag te ontstaan door de ontwikkeling dat mensen langer zelfstandig thuis blijven wonen. Samen met de aanbieders zal bekeken worden hoe hier qua aanbod bij aangesloten kan worden.

Specifiek voor huishoudelijke ondersteuning speelt bovendien dat de sociale partners in juli 2017 overeenstemming over de cao VVT 2016-2018 bereikten. Dit heeft gevolgen voor gemeenten. Onder de cao valt een namelijk afspraak over een hogere loonschaal voor huishoudelijke hulpen. De afspraak impliceert dat - wanneer de cao algemeen verbindend wordt verklaard en in werking treedt (vermoedelijk april 2018) – de kosten voor huishoudelijke ondersteuning fors kunnen stijgen. Welke concrete gevolgen dit heeft voor de Drechtsteden zal op korte termijn in kaart worden gebracht. VNG voert met het Rijk gesprekken over compensatie voor deze stijging in kosten. Dit, in combinatie met de signalen over verzwaring van de doelgroep geeft reden om in 2018 goed te blijven volgen of de budgettaire kaders passend blijven.

Er is aandacht voor het waarborgen van passende hulp en ondersteuning en het bevorderen van de kwaliteit van de ondersteuning. Hiertoe wordt de kwaliteitsmonitoring steeds verder doorontwikkeld. Dit met de uitdaging dat het niet mag leiden tot een verzwaring van de administratieve lasten. De GRD doet dit samen met de aanbieders, binnen de setting van een lerende omgeving, waarin het sturen op resultaten een steeds prominentere rol moet gaan

innemen. Een tweede waarborg voor het bieden van passende hulp en ondersteuning ligt in de verdere doorontwikkeling van de toezichthoudende functie: van de huidige reactieve vorm van toezicht naar een meer preventieve/proactieve vorm. Als belangrijke randvoorwaarde en eerste stap in deze richting zijn door de wetgever onlangs de mogelijkheden verruimd om signalen van zorgfraude onderling uit te wisselen.

3. *Inwoners als startpunt*

In 2018 zal worden ingezet op bredere aansluiting bij de ondersteuningsbehoeften van de inwoners door de verbinding te versterken met andere relevante terreinen, zoals schuldhelpverlening, minimabeleid en participatie (re-integratie). Vanuit de kennis dat het hebben van werk sterk bijdraagt aan herstel en vaak ook aansluit bij de wensen van mensen die beschermd wonen, werken we met zorgaanbieders aan de opzet van een pilot / aan een aanbod gericht op toeleiding naar de arbeidsmarkt voor deze groep (Werk als beste Zorg). Daarnaast zal met de partners bekeken worden hoe aan inwoners met een begeleidingsvraag, al dan niet met een wooncomponent, wanneer nodig ook ondersteuning kan worden geboden bij het op orde houden van hun financiën. Bijvoorbeeld bij uitstroom uit een woonvoorziening, maar waar nodig meteen ook bij instroom. Hiermee hopen we een snellere doorstroom te bewerkstelligen en minder risico op financiële problematiek na uitstroom. Verder participeert de GRD, samen met de gemeenten, Zorgkantoor VGZ en Drechtzorg, in de Drechtstedelijke Leertuin Zorgvernieuwing. In deze leertuin wordt beproefd hoe de samenwerking tussen de verschillende domeinen de kwaliteit van zorg en ondersteuning kan worden verbeterd zodat de inwoners geen last hebben van de schotten tussen de domeinen.

4. *Investeren in afstemming met lokale voorzieningen*

Tevens zal worden ingezet op het versterken van de verbinding met de lokaal beschikbare ondersteuning van de inwoners, bijvoorbeeld op het gebied van langer zelfstandig wonen, en het verder uitbouwen van de relaties met de wijkteams. Hierbij hoort ook het samen met lokale gemeenten bezien welke ontwikkelingen in de maatwerkvoorzieningen we zien in relatie tot wat er lokaal beschikbaar is en vice versa. Een relevant thema voor 2018 hierbij is 'kwetsbare ouderen'.

5. *Inclusieve samenleving.*

Uitmoet gaat het binnen de Wmo altijd al om het bevorderen van een inclusieve samenleving. Het accent zal hierop echter, in het licht van het advies van de commissie Dannenberg met betrekking tot de toekomst van Beschermd Wonen¹, ook in 2018 in twee richtingen worden verzwakt. In de eerste plaats door te zorgen voor een optimale aansluiting van de ambulante begeleidingsvormen op de beschermde (intramurale) vormen om zo het proces van extramuralisering dat Dannenberg voorstaat, maximaal te ondersteunen. Overigens gaat deze aansluiting verder dan de GGZ (Beschermd Wonen) alleen, maar betreft het ook de doelgroep licht verstandelijk beperkten (LVB). In de tweede plaats wordt bij de ambulante begeleiding ingezet op leerbaarheid en ontwikkeling naar het hoogst haalbare niveau van zelfredzaamheid en – waar mogelijk – op het afschalen van de begeleiding. Bij participatie staat normalisatie centraal. *Voor wie dat kan*, is dagbesteding gericht op het maken van stappen op de participatieladder (ontwikkelingsgericht) of in een zo normaal mogelijke (lieft arbeidsmatige) omgeving buiten de beschermde setting van de eigen doelgroep. Hier ligt tevens de verbinding met de Participatiewet in het bovengenoemde project "Werk als beste zorg".

6. *Betaalbaarheid (en toegankelijkheid)*

Bovenstaande ambities gaan niet zonder bijkomende kosten. Door het optimaliseren van de aansluiting met Jeugd en Beschermd Wonen zal er een grotere doorstroom vanuit die domeinen op gang komen. De nieuwe voorzieningen die nodig zijn om de bestaande kloof te dichten zitten wat prijsniveau bovendien aan de bovenkant van het assortiment in de Wmo. Ook het oplossen van een aantal knelpunten in de huidige dienstverlening (zoals het verruimen van de keuzemogelijkheden voor dagbestedingscliënten om te komen tot betere aansluiting bij specifieke ondersteuningsbehoeften) zal gepaard gaan met grotere uitgaven.

De oorzaken van de bestandsontwikkeling vanaf 2016 bij de ondersteuningsvormen begeleiding en dagbesteding zijn nog onderwerp van onderzoek. Hier zit mogelijk een samenhang met de eigen bijdragen. De effecten van de eerder genomen maatregelen eigen bijdragen Wmo zijn in

¹ Van beschermd wonen naar een beschermd thuis. Advies commissie toekomst beschermd wonen, november 2015.

2017 onderwerp van evaluatie. Ten aanzien van de overige (oude) voorzieningen wordt jaarlijks getoetst of het staande model nog (financieel) passend is.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2018			Actualisatie Begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
WMO									
Huishoudelijke ondersteuning	15.800	15.800	0	16.730	16.730	0	930	930	0
Huishoudelijke Hulp Toelage			0	0	0	0	0	0	0
Hulpmiddelen	2.900	2.900	0	3.420	3.420	0	520	520	0
Vervoer	6.250	6.250	0	6.674	6.674	0	424	424	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	19.556	19.556	0	22.282	22.282	0	2.726	2.726	0
Totaal	44.506	44.506	0	49.106	49.106	0	4.600	4.600	0

Huishoudelijke ondersteuning

De dalende trend vanuit voorgaande jaren op het onderdeel Huishoudelijke ondersteuning lijkt in 2017 stagneren. Na de overgang van thuiswonende cliënten met huishoudelijke ondersteuning naar de Wet Langdurige Zorg (Wlz) stijgt het klantenbestand in 2017 licht. Op dit moment is het echter nog te vroeg om hieraan conclusies te verbinden voor de begroting 2018. Wel wordt de begroting Huishoudelijke ondersteuning met € 930.000 verhoogd als gevolg van de toetreding van de gemeente Hardinxveld-Giessendam.

Arbeidsmarktafspraken:

De sociale partners bereikten in juli overeenstemming over de cao VVT 2016-2018, dit heeft gevolgen voor gemeenten. Onder de cao valt namelijk de afspraak over een hogere loonschaal voor huishoudelijke hulpen. De afspraak impliceert dat - wanneer de cao algemeen verbindend wordt verklaard en in werking treedt (vermoedelijk april 2018) - de kosten voor huishoudelijke ondersteuning fors kunnen stijgen. Welke concrete gevolgen dit heeft voor de Drechtsteden, zal op korte termijn in kaart worden gebracht. De VNG voert met het Rijk gesprekken over compensatie voor deze stijging in kosten.

Hulpmiddelen

Als gevolg van de gewijzigde BBV voorschriften maken met ingang van 2018 de individuele vervoersvoorzieningen voortaan onderdeel uit van het programmaonderdeel Vervoer (taakveld 6.71). Het onderdeel Hulpmiddelen (taakveld 6.6) omvat dan alleen nog de rolstoelen en woonvoorzieningen. Los van de opname van de gemeente Hardinxveld-Giessendam in de begroting 2018 met € 270.000 is de verwachting dat de lasten op het onderdeel Hulpmiddelen (rolstoelen en woonvoorzieningen) met € 250.000 zullen toenemen als gevolg van een stijging van het aantal klanten met een rolstoel of woonvoorziening en toepassing van de contractueel overeengekomen jaarlijkse indexering. In totaal wordt daarmee de begroting Hulpmiddelen met € 520.000 verhoogd.

Vervoer

Ten opzichte van de primaire begroting stijgt de begroting met € 424.000. De stijging is als volgt opgebouwd:

- Opname Hardinxveld-Giessendam in begroting + € 602.000
- Aanpassing begroting Drechtthopper -/- € 128.000
- Daling lasten individueel vervoer -/- € 50.000

De begroting wordt hierop aangepast.

Begeleiding

Voor de bekostiging van het programmaonderdeel Begeleiding en kortdurend verblijf is de afspraak gemaakt dat de eerste drie jaren, 2015 tot en met 2017, in financiële solidariteit wordt uitgevoerd. De Wmo middelen die gemeenten hiervoor ontvangen binnen de integratie-uitkering sociaal domein worden 1-op-1 overgedragen aan de SDD. Conform het DSB-besluit van 7 september 2017 op de

Financiële notitie Wmo 2018 wordt voorgesteld de financiële solidariteit te continueren voor de jaren 2018 en 2019.

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2018			Actualisatie Begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
WMO									
Huishoudelijke ondersteuning	15.800	15.800	0	16.730	16.730	0	930	930	0
Huishoudelijke Hulp Toelage			0	0	0	0	0	0	0
Hulpmiddelen	2.900	2.900	0	3.420	3.420	0	520	520	0
Vervoer	6.250	6.250	0	6.674	6.674	0	424	424	0
Begeleiding en kortdurend verblijf	19.556	19.556	0	22.164	22.164	0	2.608	2.608	0
Totaal	44.506	44.506	0	48.988	48.988	0	4.482	4.482	0

Het budget Begeleiding en kortdurend verblijf 2018 is gebaseerd op de uitgangspunten zoals verwoord in de Financiële notitie Wmo. De notitie geeft een analyse op de verschillende Wmo-mutaties in de mei- en septembercirculaire 2017.

Op basis van de meicirculaire 2017 wordt het budget Begeleiding en kortdurend verblijf met € 2.726.000 verhoogd naar € 22.282.000, dit is inclusief het budget van Hardinxveld-Giessendam van € 1.240.000. Gemeenten worden gecompenseerd voor loon- en prijsstijgingen, groei ruimte en extramuralisering.

In de septembercirculaire 2017 zijn de volgende mutaties doorgevoerd:

- Uitname voor aanvullende uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrechten.
- Uitname centrale regelingen (o.a. kindertelefoon, vertrouwenswerk jeugd, de anonieme hulplijn en de doentolkvoorziening).
- Correctie onjuiste toerekening compensatie groei Beschermd wonen aan Begeleiding.
- Uitname vorming transformatiefonds.
- Toevoeging middelen regeling zorginfrastructuur.

Alle mutaties, behalve de toevoeging van de middelen regeling zorginfrastructuur, hebben effect op het budget Begeleiding en kortdurend verblijf. Per saldo daalt het budget met € 986.000 naar € 21.296.000.

Op dit moment is het klantenbestand nog volop in beweging wat het lastig maakt om een betrouwbare inschatting te geven van de verwachte lastenontwikkeling 2018. Op basis van de bestandsontwikkeling 2017 is de verwachting dat het klantenbestand ook in 2018 een forse groei laat zien. Bij de 1ste bestuursrapportage 2018 zal u hierover nader worden geïnformeerd.

Om de budgetdaling in de septembercirculaire 2017 en de verwachte groei 2018 op te kunnen vangen wordt een beroep gedaan op de lokaal gereserveerde middelen (zie ook de Financiële notitie Wmo o.b.v. de meicirculaire 2017) die gemeenten ontvangen van het Rijk ontvangen ter compensatie aanpassing eigen bijdrage CAK.

Gevraagd wordt om voor 2018 deze middelen, een bedrag van € 868.000 (stand septembercirculaire 2017), toe te voegen aan het budget Begeleiding en kortdurend verblijf.

Samengevat weergegeven:

Begroting 2018	stand	mutatie
Primaire begroting (excl. HG)	€ 19.556.000	
Meicirculaire 2017	€ 22.282.000	€ 2.726.000
Septembecirculaire 2017	€ 21.296.000	€ -986.000
<i>aanvullend budget</i>	€ 868.000	€ -118.000
Actualisatie begroting (incl. HG)	€ 22.164.000	€ 2.608.000

BUDGETADVIES EN SCHULDBEMIDDELING

Wat willen wij bereiken?

Inwoners van de Drechtsteden met schulden en/of beperkte financiële zelfredzaamheid begeleiden en schulden duurzaam oplossen of beheersbaar maken.

In het beleidsplan is de verplichting opgenomen om jaarlijks een doelstelling te formuleren op de wachttijd en de kwaliteit van zowel het stabilisatie- als het schuldhelpverleningstraject. Voor 2018 geldt:

1. wachttijd: in 95% van alle meldingen wordt maximaal binnen 10 werkdagen na melding de hulpvraag vastgesteld.
2. aantal trajecten: naast de bestaande klanten bieden we aan minimaal 1.200 nieuwe klanten een dienstverleningstraject.
3. kwaliteit stabilisatietraject: minimaal 70% van de stabilisatietrajecten moet positief worden afgesloten. Onder een positieve afsluiting wordt verstaan: de schulden zijn afbetaald - er is een betalingsregeling getroffen - de schulden zijn geherfinancierd - overdracht naar schuldregelen.
4. kwaliteit schuldregelingstraject: minimaal 80% van de schuldregelingstrajecten moet positief worden afgesloten. Een schuldregeling is geslaagd als er een saneringskrediet wordt toegekend - een schuldbemiddeling wordt gestart of als een WSNP verklaring wordt afgegeven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Problematische schulden hebben tot gevolg dat mensen de regie op diverse levensgebieden kwijtraken. Om dit te voorkomen bieden we aan inwoners van de Drechtsteden begeleiding bij het duurzaam oplossen of beheersbaar maken van schulden en laten we waar mogelijk de burger zelf werken aan een schuldenvrije toekomst.

Het aanbod schuldhelpverlening van de Sociale Dienst Drechtsteden bestaat uit preventie, curatieve schuldhelpverlening en nazorg.

In het jaar 2016 is het Regionaal Beleidsplan Schuldhelpverlening Drechtsteden 2016 - 2020 vastgesteld waarin de beleidslijn voor de komende jaren is geschetst. In 2018 wordt op verzoek van de Drechttraad een tussenevaluatie uitgevoerd van het beleidsplan. De bevindingen hiervan zullen eind 2018 worden gepresenteerd.

Het jaar 2018 zal in het teken staan van het vergroten van het bereik door het vroegtijdig signaleren van financiële problemen en de daarmee samenhangende doorontwikkeling van de bestaande dienstverlening.

Centrale meldpunt

De Sociale Dienst Drechtsteden is ook in 2018 het centrale meldpunt voor alle inwoners van de Drechtsteden die (problematische) schulden hebben. Kaders voor onze werkzaamheden vormen de Wet gemeentelijke schuldhelpverlening en het Regionaal Beleidsplan Schuldhelpverlening Drechtsteden 2016 - 2020.

Producten schuldhulpverlening

Preventie

Samenwerking

Sinds geruime tijd is er sprake van een samenwerking met de ketenpartners, de Sociaal Wijkteams en het Dorpsnetwerk in de Drechtsteden. Deze samenwerking is belangrijk om inwoners met financiële problematiek vroegtijdiger te bereiken en door te verwijzen voor hulp. In het kader van eerder genoemde samenwerking zijn er onderlinge afspraken gemaakt en wederzijdse contactpersonen benoemd. In 2017 is de samenwerking verder uitgebreid met het verzorgen van intakegesprekken schuldhulpverlening op locatie bij alle Sociaal Wijkteams en het Dorpsnetwerk in de Drechtsteden. Deze werkwijze wordt positief ervaren en wordt in 2018 voortgezet. Daarnaast zal de samenwerking wat betreft het vroegtijdig signaleren van financiële problemen (vroegsignalering) worden uitgebreid en geïntensiveerd.

Preventief budgetbeheer

Preventief budgetbeheer heeft als doel het bieden van vroegtijdige financiële begeleiding ter voorkoming van (problematische) schulden of escalatie van reeds aanwezige schulden. In 2017 is met oog op de ontwikkelingen rondom beschermingsbewind gekozen voor een verruiming van preventief budgetbeheer. Zodoende kan er (afhankelijk van de situatie) een passend alternatief geboden worden voor beschermingsbewind. De ontwikkeling hiervan wordt in 2018 gemonitord.

Interventies beschermingsbewind

De afgelopen jaren is er sprake van een toenemend beroep op beschermingsbewind. Deze groei gaat gepaard met stijgende kosten voor gemeenten. De uitvoering van het bewind, het zicht op het verloop, de kwaliteit en de controle hiervan liggen bij de bewindvoerders en de Rechtbank. Om meer grip te krijgen op zowel de uitgaven als de uitvoering en kwaliteit, is september 2017 door het Drechtstedenbestuur een voorstel gemaakt om een tweejarig project Bewindvoering in eigen beheer te starten.

A-team

Het A-team bestaat uit uitkeringsgerechtigden met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ten behoeve van hun participatie/re-integratie verrichten zij additionele activiteiten met behoud van uitkering. Zij worden in deze rol getraind, begeleid en doen praktijkervaring op. In de samenwerking met de ketenpartners vervult het A-team een belangrijke rol door het bieden van ondersteuning en het verrichten van activiteiten op locatie. Hierbij valt te denken aan het ordenen van administraties van cliënten van ketenpartners en bij de Sociaal (Wijk) Teams. Naast de dienstverlening aan ketenpartners, biedt het A-team ondersteuning aan cliënten en de medewerkers van de interne afdelingen. Het A-team biedt hulp aan cliënten bij het ordenen van hun administratie en verricht additionele werkzaamheden voor consulenten.

De samenwerking met het A-team wordt ook in 2018 gecontinueerd. Daarnaast wordt ingezet op het uitbreiden van de ondersteuning richting ketenpartners, cliënten en interne afdelingen.

Aanpak achterstanden zorgverzekering en uitstroom bestuursrechtelijke premie

In de Drechtsteden is er sprake van een hoog aantal wanbetalers zorgverzekering, dit betreft ongeveer 5.800 wanbetalers. Als wanbetaler worden mensen aangemerkt die meer dan zes maanden de premie van hun zorgverzekering niet hebben betaald. Na zes maanden wordt de verzekerde aangemeld bij het Centraal Administratiekantoor (CAK). Uit gegevens van het CAK blijkt dat in de Drechtsteden sprake is van een hoog aantal wanbetalers (circa 1.400) dat een bijstandsuitkering ontvangt. In 2018 wordt via een integrale aanpak ingezet op het verlagen van het aantal wanbetalers in de Drechtsteden. Van deze doelgroep wordt de schuldensituatie in kaart gebracht waarna er een aanbod schuldhulpverlening gedaan wordt. Indien blijkt dat bovenstaande aanpak succesvol is en leidt tot een toename in het aantal trajecten schuldhulpverlening zal in de 1ste Bestuursrapportage van 2018 worden ingegaan op de financiële gevolgen.

Curatieve schuldhulpverlening:

Het schuldhulpverleningsaanbod omvat de volgende acties en schuldhulpverleningsproducten:

- crisisinterventie (bedreigende situatie),
- eenmalig informatie en advies,
- budgetbeheer,
- stabilisatie (100% betalingsregelingen of voortraject schuldregelen),

- duurzame financiële dienstverlening en
- schuldregelen (sanering of bemiddeling).

Indien het niet mogelijk blijkt om overeenstemming te bereiken met de schuldeisers inzake de schuldregeling, kan er een WSNP-verklaring opgesteld en afgegeven worden.

Nazorg

Nazorg is erop gericht om te voorkomen dat er wederom problemen ontstaan na het succesvol afronden van de schuldregeling. Tijdens het schuldregelingstraject en na afloop hiervan wordt er intensiever ingezet op de gespreksvoering en de frequentie hiervan. Zodoende kan terugval en het opnieuw ontstaan van financiële problematiek voorkomen worden.

Kwaliteit

NEN-certificering en NVVK-certificering

In 2012 een professionaliseringsslag gemaakt door het realiseren van de NEN-certificering. In 2014 is hieraan het certificaat van de NVVK-audit toegevoegd. Deze certificaten willen we behouden bij de komende audits om zo de dienstverlening van 2018 volgens professionele maatstaven te verlenen.

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2018			Actualisatie Begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Schuldhelpverlening									
Budgetadv. en schuldbem.	70	70	0	120	120	0	50	50	0
Totaal	70	70	0	120	120	0	50	50	0

Het budget programmakosten Budgetadvies en schuldbemiddeling is begroot op € 70.000. Vanuit dit budget worden diverse uitgaven bekostigd, met name gericht op bekendheid en doorontwikkeling van schuldhelpverlening in de Drechtsteden (onderzoek, externe audits, communicatie en kennisuitwisseling).

Daarnaast wordt er begin 2018 een pilot gestart om t.b.v. aanpak achterstanden zorgverzekering en uitstroom bestuursrechtelijke premie. Hierdoor stijgt de begroting met € 50.000.

Naast de programmakosten bestaan de lasten Budgetadvies en schuldbemiddeling vooral uit uitvoeringskosten personeel. Deze lasten zijn meegenomen in de totale apparaatskosten van de SDD.

OVERHEAD EN APPARAAT

Wat gaat het kosten?

Bedragen x € 1.000

Programma	Primaire Begroting 2018			Actualisatie Begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Apparaatskosten									
Werk en inkomen	10.373	15.024	4.651	10.515	15.173	4.658	142	149	7
Minimabeleid	2.333	4.176	1.843	2.925	5.135	2.210	592	959	367
WMO	4.940	9.190	4.250	5.462	9.881	4.419	522	691	169
Budgetadvies en schuldbemiddeling	2.474	4.628	2.154	2.594	4.905	2.311	120	277	157
overhead	18.367		-18.367	19.242		-19.242	875	0	-875
Totaal	38.487	33.018	-5.469	40.738	35.095	-5.643	2.251	2.077	-174

Conform het BBV is de overhead separaat zichtbaar gemaakt. Ook heeft her-rubricering geleid tot verschuiving tussen producten/taakvelden. De overhead stijgt met € 0,9 miljoen. Dit wordt veroorzaakt door de indexering van lonen, de invlechting van Hardinxveld-Giessendam en de stijging van kosten is het gevolg van een gewijzigde verrekensystematiek (o.a. de actualisering van de verdeelsleutels, hogere huisvestingslasten en hogere concernbudgetten).

Daarnaast muteren de apparaatskosten met € 2,3 miljoen als gevolg van:

Stijging loonkosten

Op 4 juli 2017 is de nieuwe cao voor ambtenaren bekend gemaakt. Het personeel krijgt een loonsverhoging van 3,25%. Per augustus 2017 is het loon structureel met 1% verhoogd. Het Individueel Keuzebudget (IKB) stijgt met 0,5% per december. In januari 2018 volgt 1,5% loonsverhoging. In juli 2018 stijgt het IKB nog eens met 0,25%. In totaal betekent dit een verhoging van de apparaatskosten van € 0,9 miljoen.

Besluit DR 4 juli 2017 uitbreiding 2 fte t.l.v. minimabeleid

Op 4 juli 2017 heeft de Drechtraad ingestemd met de uitbreiding van 2 fte als gevolg van het aangepaste minimabeleid. De kosten van deze aanvullende 2 fte bedragen € 0,2 miljoen

Uitbreiding apparaat i.v.m. toetreding Hardinxveld-Giessendam

Per 1 januari 2018 treedt Hardinxveld-Giessendam toe tot de GRD en zal daarmee ook toetreden tot de SDD. Als gevolg van deze toetreding stijgen de apparaatskosten met € 0,9 miljoen.

Interne doorberekeningen van moeder naar dochter

De interne doorrekening van de GRD aan de SDD is verhoogd met € 0,1 miljoen. De stijging van kosten is het gevolg van een aangepaste verrekensystematiek, een actualisering van de verdeelsleutels (o.a. de werkplekken), hogere huisvestingslasten en hogere concernbudgetten.

Doorwerking structurele besluiten

In deze begroting zijn daarnaast de genomen besluiten van de 1ste bestuursrapportage 2017 verwerkt die per saldo neutraal zijn. Het betreft de uitvoeringskosten voor Beschermd Wonen Wmo (€ 0,2 miljoen hoger).

RISICO'S

Dochter	Omschrijving	Kans %	Risico (+) / Kans (-)	Impact	Toelichting risico												
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	50%	€ 1.200.000	€ 600.000	In de begroting is een zo goed mogelijke inschatting gemaakt van het aantal uitkeringsgerechtigden in 2018. Hiervan is uitgegaan van de geprognosticeerde beginstand van 1 januari 2018 van 6.763. De kans bestaat dat dit niet wordt gerealiseerd. Uitgaande van een <u>beginstand van bijvoorbeeld 6.850</u> i.p.v. 6.763 en een verder gelijkblijvend verloop is er een risico van € 1,2 miljoen. Factoren die de impact kunnen beïnvloeden zijn: - Herstel of verslechtering van de arbeidsmarkt. - Instroom als gevolg van huisvesting statushouders. - Mismatch tussen aangeboden vacatures en de personen in het klantenbestand.												
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	75%	€ 500.000	€ 375.000	Het herstel van de arbeidsmarkt is niet zoals verwacht en het beoogde maximale aantal klanten wordt niet gehaald maar de CPB-raming (daling van 1,2%) wordt gerealiseerd.												
SDD	Ontwikkeling macrobudget en verdeelmodel	50%	€ -1.400.000	-€ 700.000	De verwachting is dat eind 2017 meer bekend is over de uitkomsten van het onderzoek naar de uitschieters van het verdeelmodel. Het effect van het verdeelmodel voor de Drechtsteden heeft voor 2018 een negatief effect van € 1,4 miljoen. Uitgaande van een positieve uitkomst van het onderzoek is de helft van het negatief effect hier als kans opgenomen.												
SDD	Ontwikkeling macrobudget	50%	€ -4.000.000	-€ 2.000.000	Als het macrobudget volledig wordt aangepast om het landelijk tekort te niet te doen heeft dit een positief effect van € 4 miljoen. De verwachting is echter dat dit niet en zeker niet volledig zal plaatsvinden. Daarom is hiervan 50% als kans opgenomen.												
SDD	Vangnetregeling	10%	€ 5.400.000	€ 540.000	Voor het jaar 2017 zal op basis van de nu bekende informatie een aanvraag voor een Vangnetuitkering worden gedaan van € 5,4 miljoen. Deze is in de prognose meegenomen. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering zal op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2018 bekend worden.												
SDD	Inwilling verplicht beschut werk. Participatiebudget; kosten begeleiding	75%	€ 200.000	€ 150.000	De Drechtsteden heeft per 1 januari 2017 de verplichting vanuit het Rijk gekregen om inwilling te geven aan 84 plekken beschut werk in 2018. Binnen het participatiebudget is voor 48 plekken financiering. Dit is inclusief de bonus van het Rijk.												
SDD	Ontwikkeling kosten Bewindvoering	75%	€ 800.000	€ 600.000	In de begroting 2018 is uitgegaan van een stijging van de kosten Bewindvoering van 10% t.o.v. de prognoses 2017. De huidige groei in 2017 ten opzichte 2016 is 47%. Onderstaande tabel geeft per risico het financieel effect weer: <table><tr><th>Risico Bewindvoering</th><th>begroting</th><th>negatief effect</th></tr><tr><td>Begroting o.b.v. groei 10%</td><td>€ 2,3 miljoen</td><td>-</td></tr><tr><td>Risico o.b.v. groei 25%</td><td>€ 2,6 miljoen</td><td>€ 0,3 miljoen</td></tr><tr><td>Risico o.b.v. groei 47%</td><td>€ 3,1 miljoen</td><td>€ 0,8 miljoen</td></tr></table>	Risico Bewindvoering	begroting	negatief effect	Begroting o.b.v. groei 10%	€ 2,3 miljoen	-	Risico o.b.v. groei 25%	€ 2,6 miljoen	€ 0,3 miljoen	Risico o.b.v. groei 47%	€ 3,1 miljoen	€ 0,8 miljoen
Risico Bewindvoering	begroting	negatief effect															
Begroting o.b.v. groei 10%	€ 2,3 miljoen	-															
Risico o.b.v. groei 25%	€ 2,6 miljoen	€ 0,3 miljoen															
Risico o.b.v. groei 47%	€ 3,1 miljoen	€ 0,8 miljoen															
SDD	Stijging minimabeleid	75%	€ 400.000	€ 300.000	De begroting minimabeleid 2018 is gebaseerd op de prognoses 2017. Indien de kosten 2018 met 10% stijgen t.o.v. prognose 2017 bedraagt de overschrijding 0,4 miljoen.												
SDD	Stijging salarissen huishoudelijke hulpen	90%	€ 2.000.000	€ 1.800.000	De sociale partners bereiken in juli overeenstemming over de cao VVT 2016 - 2018, dit heeft gevolgen voor gemeenten. Onder de cao valt een namelijk afspraak over een hogere loonschaal voor huishoudelijke hulpen. De afspraak impliceert dat - wanneer de cao algemeen verbindend wordt verklaard en in werking treedt (vermoedelijk april 2018) de kosten voor huishoudelijke ondersteuning fors kunnen stijgen. Welke concrete gevolgen dit heeft voor de Drechtsteden zal op korte termijn in kaart worden gebracht. VNG voert met het Rijk gesprekken over compensatie voor deze stijging in kosten.												
SDD	Stijging kosten Wmo Begeleiding en kortdurend verblijf	50%	€ 2.000.000	€ 1.000.000	De uitgaven Individuele begeleiding en dagbesteding zijn in 2017 verder gestegen. Het grotere beroep op deze maatwerkvoorziening en de daling van het budget baart zorgen. Bij gelijke voortzetting van de groei in 2018 zal het beschikbare budget overschreden worden.												
Totaal			€ 7.100.000	€ 2.665.000													

2.3 Bedrijfsvoering

Het begrotingsprogramma Bedrijfsvoering omvat de uitvoeringsbudgetten van de GRD-dochters, en is opgebouwd uit een productraming per GRD-dochter.

Totaal van het begrotingsprogramma (bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2018			Geactualiseerde begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
A. IBD	8.000	8.000	0	8.000	8.000	0	0	0	0
B. SCD	40.935	40.935	0	45.045	45.045	0	4.110	4.110	0
C. GBD	5.725	5.725	0	5.827	5.827	0	102	102	0
D. OCD	1.012	1.012	0	1.160	1.160	0	148	148	0
E. BDS	1.289	1.289	0	1.315	1.315	0	26	26	0
Totaal	56.961	56.961	0	61.347	61.347	0	4.386	4.386	0

A. Ingenieursbureau Drechtsteden

Het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) verzorgt voor de deelnemers het ontwerp, aanbesteding en realisatie van de openbare ruimte in de Drechtsteden. Met de technische ingenieursexpertise en lokale/regionale gebiedskennis biedt het IBD versterkt en verlengd opdrachtgeverschap voor gemeenten richting marktpartijen. Het IBD is een publieke organisatie en komt op voor de publieke belangen van de eigenaren.

Eind 2016 zijn gesprekken gevoerd met de eigenaren en klanten van het IBD over de toekomstige ontwikkelrichting van de IBD-organisatie. Eigenaren geven aan focus te willen leggen op de kwaliteit van de IBD producten. Het IBD sluit aan bij kwaliteitstrajecten van onze eigenaren, zoals het programma: "In één keer goed" van Stadsbeheer Dordrecht. Dit programma beoogt om samen met marktpartijen, aannemers, het IBD en de gemeente omissies tijdens de realisatie van projecten te voorkomen. Het IBD draagt actief bij aan de realisatie van deze doelstelling en zal hiervoor ook interne kwaliteits- en procesverbeteringen doorvoeren. De terugkoppeling van onze eigenaren en de analyse van de toekomstige waarde creatie door het IBD vormen de contouren van het ondernemingsplan IBD 2017-2020. De missie van het IBD is aangescherpt, waarbij de nadruk op de publieke rol van het IBD stevig aangezet is:

Wij zijn een publiek ingenieursbureau dat staat voor het publieke belang op de complexe markt van civiele techniek.

Als Drechtstedenpartner ontwikkelen, realiseren en onderhouden wij de omgeving van morgen.

Centrale waarden binnen het IBD zijn: betrokken, betrouwbaar en bevolgen.

Per 1-1-2018 zal de gemeente Hardinxveld-Giessendam aansluiten bij de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Vooruitlopend op de definitieve aansluiting gaat de gemeente Hardinxveld-Giessendam al ingenieursdiensten afnemen bij het IBD in 2017. Met de gemeente Hardinxveld-Giessendam werd een dienstverleningsovereenkomst (DVO) afgesloten om de samenwerkingsafspraken vorm te geven. Het jaar 2017 was een overgangsjaar. Per 1-1-2018 sluit Hardinxveld-Giessendam zich definitief aan bij het IBD.

De organisatieaanpassing uit 2015 vormt de basis van de doorontwikkeling van het IBD. De compacte IBD organisatie beweegt mee met de veranderde opdrachtportefeuilles van onze eigenaren. Samen met marktpartijen, externe ingenieursbureaus, ketenpartners en detachingsbureaus levert het IBD ingenieursdiensten aan onze klanten. Het IBD staat voor het eindproduct.

Wat willen we bereiken?

Na de reorganisatie in 2015 kent het IBD twee belangrijke pijlers: de juiste medewerkers op de juiste plek binnen de organisatie(1) en solide bedrijfsprocessen (2). In 2017 is een derde pijler toegevoegd: kwaliteit (3). De kwaliteit van de IBD producten wordt verder verbeterd en

kwaliteitstappen worden traceerbaar. In 2017 wordt ISO 9001-2015 certificering gerealiseerd. Dit is nodig om ook de samenwerkingsrelatie met marktpartijen verder in te kunnen vullen. (Deel)producten van marktpartijen moeten gemakkelijk ingepast kunnen worden binnen het IBD-eindproduct. System Engineering (SE) wordt in 2017 ingevoerd als werkwijze van het IBD. Binnen het vakgebied "Directievoering en Toezicht" wordt VISI ingevoerd om de proceskwaliteit aantoonbaar te realiseren. In het kader van datagestuurde werken toepassen van 3D technieken in de ontwerpfase. Het jaar 2018 staat in het teken van borgen van de in 2017 ingevoerde kwaliteitsverbetering en –systemen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Ontwikkeling medewerkers	Medewerker op de juiste plaats	Opleidingsplan wordt gevolgd
Ondernemingsplan en ISO 9001 certificering	Kwaliteitsborging / solide bedrijfsprocessen	Ondernemingsplan 2018- 2020 4 ^e kw 2017 gereed. Kwaliteitsmanagementsysteem wordt uitgewerkt.
SE en VISI	SE en VISI gestandaardiseerd toepassen in de projecten	VISI 4 ^e kw 2017 ingevoerd. SE in ontwikkeling
Data gestuurd werken	3D ontwerpen	Pilotprojecten worden uitgevoerd
Inkoop ingenieursdiensten	Samenwerking marktpartijen	Raamcontracten met marktpartijen afgesloten
Toetreding Hardinxveld-Giessendam	Uitbreiding eigenaarschap IBD	Voorbereiding bestuurlijke besluitvorming

Hoe gaat we dit meten?

Het IBD stelt iedere maand een managementrapportage op met de belangrijkste, bedrijfsmatige, sturingsparameters. Deze managementrapportage wordt gedeeld met controllers van Dordrecht, Zwijndrecht en de GRD. Iedere zes weken bespreekt de 'Werkgroep Governance IBD' de belangrijkste trends en indicatoren uit managementrapportage en doet aanbevelingen richting het MT-IBD. Het IBD stelt eveneens een jaarplan op. In dit heeft het formaat van een A3. Aan de voorzijde staat een tekstuele toelichting over jaar-ambities op de terreinen:

- Organisatie
- Leiderschap
- Personeel
- Klanten
- Middelen
- Kwaliteit

De achterzijde van het jaarplan bevat een kalender. Per maand staat aangegeven welke activiteiten binnen het IBD opgepakt worden. De voortgang van het jaarplan wordt besproken binnen het MT en het MT overleg met de projectregisseurs. Ook de Ondernemingsraad en het personeel volgen de voortgang het jaarplan nauwlettend.

Klanttevredenheid wordt door het IBD systematisch gemeten en geregistreerd. Na afloop van het project wordt een interview gehouden met de opdrachtgever. Het interview wordt afgenomen door een medewerker projectondersteuning van het IBD. Zij staat op enige afstand van het project en dit geeft de opdrachtgever de mogelijkheid om vrijuit te kunnen spreken over het project en de rol van het IBD. De resultaten van de klanttevredenheidonderzoeken (KTO's) worden gedeeld binnen het IBD en leiden tot aanvullende verbetermaatregelen. In 2018 wordt, naar aanleiding van de KTO's, de financiële specificatie van de IBD inzet in het IBD-projectvoorstel uitgebreid. Klanten geven aan hier graag meer achtergrondinformatie bij te willen ontvangen.

Wat mag het kosten? (bedragen x € 1.000)

Het IBD werkt met een nul-begroting. Het IBD kent een vergelijkbare financieringssysteemantiek als een onderneming. De gemaakte kosten moet het IBD terugverdienen met omzet uit de projecten. Vooraf worden geen financiële middelen aan het IBD ter beschikking gesteld. Het IBD biedt haar diensten aan tegen kostprijs. Er is geen winstdoelstelling. Als er positieve bedrijfsresultaten zijn, dan vloeien deze terug naar de eigenaren.

	Primaire begroting 2018			Actuele begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	8.000	8.000	0	7.700	8.000	-300	-300	0	-300
Mutatie reserves	0	0	0	300	0	300	300	0	300
Totaal resultaat	8.000	8.000	0	8.000	8.000	0	0	0	0

Resultaatanalyse

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Overgang van het IBD naar het SCD: vastgoedbeheer & onderhoud.	S	-	-1.225	1.225	Dordrecht/Zwijndrecht
B.	Toename lasten als gevolg van toegenomen omvang projecten orderportefeuille.	I	-	925	-925	Dordrecht/Zwijndrecht
	<i>Subtotaal</i>		-	-300	300	
	Baten					
A.	Overgang van het IBD naar het SCD: vastgoedbeheer & onderhoud.	S	-1.225	-	-1.225	Dordrecht/Zwijndrecht
B.	Toename baten als gevolg van toegenomen omvang projecten orderportefeuille.	I	1.225	-	1.225	Dordrecht/Zwijndrecht
	<i>Subtotaal</i>		0	-	0	
	Totaal baten en lasten		0	300	300	
C.	Mutaties reserve frictiekosten			300	-300	Frictiekostenreserve / nvt
	Totaal resultaat		0	0	0	

A. Overgang van het IBD naar het SCD: vastgoedbeheer & onderhoud.

Conform het besluit van het Drechtstedenbestuur van 6 oktober 2016 zijn de werkzaamheden van de business unit Vastgoedbeheer & Onderhoud van het Ingenieursbureau Drechtsteden overgedragen aan het Service Centrum Drechtsteden per 2017. Dit verloopt voor de gemeenten financieel neutraal.

B. Toename lasten als gevolg van toegenomen omvang projecten orderportefeuille.

De projectenorderportefeuille zal gedurende 2018 toenemen ten opzichte van de primaire begroting. Als gevolg hiervan zijn de directe projectkosten (projectonderzoeken en uitbreiding van de inhuur van de flexibele schil) toegenomen. De toegenomen kosten worden geheel gedekt door de daarmee samenhangende opbrengsten.

C. Mutaties reserve frictiekosten

Bij de jaarrekening 2016 is door de Drechtstraad een negatieve frictiekostenreserve gevormd, samenhangend met de substantiële dotatie aan de frictiekostenvoorziening. De dotatie was benodigd in het kader van de harmonisatie van de methodiek om de hoogte van de voorziening te bepalen. Over 2016 is het positieve operationele resultaat aan de eigenaren uitgekeerd. De dotatie aan de voorziening is administratief verwerkt in de negatieve frictiekostenreserve. De administratieve lasten als gevolg van de dotatie zal in de aankomende jaren worden gedekt uit de operationele bedrijfsvoering. Over 2018 zal de negatieve frictiekostenreserve maximaal voor een bedrag van € 300.000 worden aangezuiverd.

B. Servicecentrum Drechtsteden

Wat willen we bereiken?

Voor gemeenten en regionale overheden in de Drechtsteden is het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) de motor achter een eigentijdse en doelmatige bedrijfsvoering. Omdat we de krachten binnen de Drechtsteden hebben gebundeld, doen wij de bedrijfsvoering slimmer, voordeliger en innovatiever.

Het SCD wil dat onze klanten bewust voor ons kiezen. We willen niet dat klanten bij ons producten en diensten afnemen, omdat het niet anders kan. Onze klanten moeten blij van het SCD worden en het SCD zien als een onmisbare schakel. Om deze ambitie te realiseren, heeft het SCD vier strategische mijlpalen geformuleerd:

1. Onze dienstverlening voldoet minimaal aan wat de klant verwacht en sluit aan op actuele ontwikkelingen.
2. Onze organisatie en systemen zijn zo ingericht dat we alle klantvragen optimaal kunnen beantwoorden.
3. Onze medewerkers beschikken over vakmanschap, hebben pit en weten wat de klant wil.
4. We hebben een goede reputatie en staan bij onze klanten op het netvlies.

Stilstaan is geen optie en ontwikkelingen gaan soms sneller dan verwacht. Dat vraagt van het SCD om operational excellence (excellente bedrijfsvoering, gebaseerd op standaarden), customer intimacy (klantbeleving, nabijheid), flexibiliteit in denken & doen en wendbaarheid van de organisatie, met elkaar te verenigen. In de paragraaf 'Interne ontwikkelingen SCD' wordt hierop verder ingegaan.

Wat gaan we doen?

Naast de 'going concern' taken is de focus voor 2018 is gericht op de volgende onderwerpen:

Bedrijfsvoeringsstrategie

In samenwerking met onze klantorganisaties is de bedrijfsvoeringstrategie bepaald. Hierin zijn de strategische opgaven geformuleerd.

De belangrijkste onderwerpen op deze agenda zijn:

1. We werken aan betrouwbare en passende bedrijfsvoering
2. Goed werkgeverschap geïnspireerd op waarden van de participatiemaatschappij
3. Organisatie en informatie klaar voor de toekomst.

Samen met het MT Middelven en CIO zijn we verantwoordelijk voor het geven van volwaardige ondersteuning aan het primaire proces van onze klanten.

Ad. 1 Betrouwbare en passende bedrijfsvoering

De omgeving van onze klanten en de opgaven waar zij voor staan veranderen. Bij het SCD zijn we ons hier bewust van. Klanten vragen steeds meer flexibiliteit en innovatie en dit heeft gevolgen voor onze dienstverlening. Waar we nu standaarddienstverlening bieden, zullen we overgaan naar meer flexibele dienstverlening die aansluit bij de omgevingscontext van gemeenten, zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen.

Dit vraagt van het SCD een interne doorontwikkeling. Zie daarvoor het onderdeel 'Interne ontwikkelingen SCD'.

Ad. 2 Goed werkgeverschap

De verdere digitalisering en andere rol van de overheid maakt dat de samenstelling van onze organisaties aan verandering onderhevig is en dat de noodzaak voor mobiliteit toeneemt. Dit tegen de context van een verdergaande vergrijzing van onze organisaties, waarbij de duurzame inzetbaarheid van ons personeel tevens op veel plekken onder druk staat. Het spreekt vanzelf dat P&O een belangrijke rol speelt om hier samen met haar klanten en opdrachtgevers vorm en inhoud te geven. Dat wat de overheid van haar burgers vraagt in termen van eigen verantwoordelijkheid, initiatief en zelfredzaamheid willen wij ook als uitgangspunt doorzetten in onze organisaties en in ons personeelsbeleid. De komende jaren zullen we daarom samen met onze klantorganisaties werken aan initiatieven om de mobiliteit en flexibiliteit binnen ons netwerk te stimuleren en te vergroten. Om de nieuwe maatschappelijke uitdagingen aan te kunnen gaan, hebben we wendbare organisaties en medewerkers nodig met aanpassingsvermogen en persoonlijk leiderschap, waar leren van elkaar, kennisdelen, flexibiliteit en mobiliteit sleutelbegrippen zijn.

Van de medewerkers in het netwerk vraagt dit meer eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. Daarom zullen we gaan investeren in talentontwikkeling van de medewerkers in het netwerk. Zij krijgen hiervoor ook middelen ter beschikking, zodat zij hun eigen loopbaan verder kunnen ontwikkelen. Ook aandacht voor de weerbaarheid en vitaliteit van medewerkers past bij goed werkgeverschap.

Van leidinggevend en vraagt dit een benadering die faciliterend en ondersteunend is richting medewerkers. In onze advisering en dienstverlening leggen we de nadruk op het belang van het goede gesprek tussen leidinggevend en medewerkers over persoonlijke ontwikkeling, duurzame inzetbaarheid, prestaties en verwachtingen én samen in staat zijn om de juiste kwaliteiten op de juiste plek te krijgen vanuit inzicht in competenties, kwaliteiten, behoeftes en de huidige en toekomstige (organisatie)vraagstukken. Daarnaast zullen we een actieve rol vervullen in de vertaling van deze benadering in leiderschapsprogramma's. Richting sociale partners zal actief het gesprek gevoerd worden om deze verandering ook in afspraken te verankeren.

De nieuwe benadering van een participerende overheid vereist nieuwe werkvormen en competenties. We zullen hierdoor meer werken vanuit talent- en competentieontwikkeling dan vanuit vast omschreven functie en takenpakketten. Vanuit de strategische personeelsplanning bieden we hiervoor een passend instrumentarium. Dit vraagt om een herziening van onze huidige aanbod waarbij innovatie, maatwerk en flexibiliteit centraal staan, in het bijzonder op het gebied van trainingen en opleidingen, loopbaanbegeleiding en mobiliteit.

De aantrekkelijkheid van de Drechtsteden als boeiende werkgever is een belangrijke voorwaarde voor het aantrekken van nieuw talent. Arbeidscommunicatie wordt daarom nog belangrijker. Ook hier zullen wij de komende jaren extra op inzetten.

Bij het realiseren van bovengenoemde opgaven speelt de afdeling P&O een belangrijke rol. Dit vraagt van zowel leidinggevend als medewerkers van deze afdeling zelf ook een actieve rol en ontwikkeling op het gebied van leiderschap, talentontwikkeling, flexibiliteit, samenwerking, eigenaarschap. Voor wat betreft de dienstverlening ligt de focus op het verder optimaliseren van de kwantiteit en kwaliteit van de processen, producten en diensten.

Ad. 3 Organisatie en informatie klaar voor de toekomst

Een veranderende maatschappij en overheid en veranderende verhoudingen tussen beiden vragen een nieuwe kijk op de manier waarop we omgaan met ICT. Daarom hebben we het ONS-D en het PFO middelen gevraagd wanneer ICT voor de Drechtsteden succesvol is en waar het een bijdrage aan moet leveren. Dat heeft zes doelstellingen voor ICT opgeleverd:

- Toegevoegde waarde leveren
- Kwalitatief hoogwaardig
- Efficiënt
- Gebruiksvriendelijk
- Wendbaar
- Kostenflexibel

Waaraan de toegevoegde waarde moet worden geleverd is geschetst in de Informatievisie die eind 2017 is opgesteld. Op welke manier ICT het beste kan bijdragen aan de realisatie van die visie met de meegegeven doelstellingen, wordt op hoofdlijnen beschreven langs vier assen:

- Technologie: op welke manier kan IT het beste bijdragen?
- Organisatie: welke organisatie hebben we hier voor nodig?
- Governance: hoe kunnen we dit het beste besturen?
- Financiën: wat zijn de financiële consequenties hiervan?

Op basis van deze vier pijlers wordt in het begin van 2018 een Implementatieplan opgeleverd waarin de invulling van de Informatievisie wordt geschetst. 2018 en de volgende jaren zal in het teken staan van het doorvoeren van dit implementatieplan. Dit realiseert uiteindelijk een nieuwe basis om de volgende stap te kunnen maken waarbij innovatie, wendbaarheid en ontwikkelsnelheid de nieuwe uitgangspunten zijn voor het leveren van kwalitatief hoogwaardige ICT dienstverlening die daadwerkelijk toegevoegde waarde levert in het realiseren van de visie van de organisaties binnen de Drechtsteden.

Het zorgvuldig omgaan met de informatie en gegevens van burgers, bedrijven en ketenpartners is van groot belang. Uitval van informatie- of telecommunicatiesystemen, het verloren of zoek raken van

gegevensbestanden of het door onbevoegden kennisnemen dan wel manipuleren van bepaalde gegevens kan ernstige gevolgen hebben voor de continuïteit van de bedrijfsvoering en het primaire proces. Daarom staan in 2018 de ingezette ontwikkelingen op het gebied van Privacy en Informatiebeveiliging weer prominent op de agenda. Specifieke doelstellingen voor dit onderwerp in 2018 zijn onder andere de implementatie van ENSIA wat tot doel heeft het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG).

Autonome en externe ontwikkelingen SCD

Er zijn twee belangrijke externe ontwikkelingen die vragen om regionale aanpak: Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren en Privacywetgeving.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren

Op 8 november 2016 heeft de Eerste Kamer de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) aangenomen.

In dit traject moet voor de ruim 3.000 ambtenaren de ambtelijke aanstelling (incl. eventuele persoonsgebonden afspraken) worden omgezet in arbeidsovereenkomsten naar burgerlijk recht. Daarnaast betekent het dat de juridische en procesmatige afwikkeling van rechtspositievraagstukken op verschillende terreinen na 1 januari 2020 anders zal verlopen. Het is noodzakelijk om hiervoor tijdig voorbereidingen te treffen. Het brengt kosten met zich mee voor bijvoorbeeld salarissystemen, communicatie en opleidingen van de P-afdeling en de rechtspositiejuristen. Met name de opleidingen zullen een belangrijke kostenpost gaan vormen. Voor de uitvoering van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is € 110.000 voor de jaren 2018 en 2019 opgenomen in de geactualiseerde Begroting 2018.

informatieveiligheid- en privacyvraagstukken

Door de snel toenemende (technische en juridische) ontwikkelingen op het gebied van de digitale informatievoorziening, de sterk toenemende dreiging van buiten af en door de uitbreiding van wettelijke kaders en beleidsrichtlijnen die hiervoor zijn ontstaan, neemt de vraag naar inhoudelijke expertise aangaande informatieveiligheid- en privacyvraagstukken in de dagelijkse praktijk sterk toe. Door deze sterk toegenomen druk rondom informatieveiligheid- en privacyvraagstukken is het essentieel dat we ook de noodzakelijke kennis en expertise binnen de Drechtsteden laten meegroeien. Voorop staat het borgen van de privacy voor burgers.

Daarnaast verlangt de Europese regelgeving, te weten de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna te noemen AVG) welke na 25 mei 2018 van kracht wordt, dat aan verschillende vereisten wordt voldaan. Onder meer dient iedere organisatie vanaf 25 mei 2018 een Functionaris Gegevensbescherming (FG) te hebben die toezicht houdt op de naleving van de geldende regelgeving.

Om bovenstaande vraagstukken het hoofd te bieden wordt een voorstel uitgewerkt.

Interne ontwikkelingen SCD

De vraag die het SCD zich voortdurend stelt is: is het SCD goed op weg en doen we in de ogen van onze klanten, de juiste dingen? Ligt de ontwikkeling van de organisatie op koers en hebben de klanten en het SCD nog dezelfde beelden bij de aanpak en komen die overeen met de verwachtingen? Uit gesprekken met klanten in 2017 bleek dat het SCD goed bezig is en dat op bijna alle onderdelen de basis op orde heeft.

Onze klanten kijken ernaar uit dat het SCD de volgende stap zet, namelijk onze kennis en expertise nog strategischer inzetten en meer nabij de klant opereren, zonder de shared-servicegedachte uit het oog te verliezen. Naast standaardisering en uniformering zien klanten graag dat het SCD oog heeft voor de verschillen tussen gemeenten en de GRD-dochters en daar naar handelen. Daarnaast verwachten zij van ons dat wij weten welke ontwikkelingen er in den lande spelen en dat wij hiervan een vertaling kunnen maken naar onze organisatie en die van onze klanten en daarover proactief adviseren.

De vraag en verwachtingen van onze klanten scherpen de strategische mijlpalen aan van het SCD. De ontwikkelthema's zijn daarin:

- De *uitvoering en beheer bedrijfsvoering* is 'state of art' en gebaseerd op operational excellence en verdere digitalisering. Het SCD sluit aan op de ontwikkelingen bij de klantorganisaties.

- Het SCD ontwikkelt zich verder in de *adviesrol*. Het SCD is nabij en levert integrale adviezen, waarin maatwerk mogelijk is. De strategische denkkraft van het SCD wordt vergroot. Onze adviezen zijn gebaseerd op inzichten en worden niet vanuit de regels gestuurd.
- De *reputatie van het SCD en de relatie met onze klanten wordt versterkt*, omdat het SCD investeert in die relaties op basis van wederkerigheid en partnership. Het SCD weet wat er in de organisaties en omgeving speelt. Het SCD draagt bij aan initiatieven op landelijk niveau.
- Het SCD ontwikkelt zich tot een *expertisecentrum voor de bedrijfsvoering*, dat een constante kwaliteit levert. Kernwoorden daarin zijn: gedreven, slagvaardig en deskundig.

Hardinxveld-Giessendam

Hardinxveld-Giessendam is in 2018 deelnemer van de GRD. In de primaire begroting 2018 zijn de financiële consequenties van de toetreding nog niet opgenomen.

Voor de zomervakantie 2017 heeft het SCD haar aandeel van de begrotingswijziging opgesteld en aangeleverd aan de GRD. De begrotingswijziging GRD wordt opgenomen in de actualisering van begroting 2018. Die wordt begin 2018 door de Drechtraad, dan inclusief de vertegenwoordiging van Hardinxveld-Giessendam, vastgesteld.

Met de komst van Hardinxveld-Giessendam is 16,3 fte aan vacatureruimte opengesteld binnen het SCD. Hierbij is rekening gehouden met een tweetal artikelen uit het sociaal plan waarbij een verschil tussen het huidige dienstverband en de vacatureruimte wordt gecompenseerd tot een maximum van 8 uur (artikel 1:4 lid g en artikel 4:3 lid 2). Het verschil tussen de plaatsing en de opengestelde formatie bedraagt + 0,96 fte. De daarmee samenhangende kosten (€ 74.816) worden verrekend met de eigenaren via de geactualiseerde begroting 2018.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2018			Actuele begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	40.935	40.685	-250	45.045	44.795	-250	4.110	4.110	0
Mutatie reserves	0	250	250	0	250	250	0	0	0
Totaal resultaat	40.935	40.935	0	45.045	45.045	0	4.110	4.110	0

Resultaatanalyse (bedragen x € 1.000)

	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A.	Overgang Vastgoed beheer en onderhoud	S		1.225	-1.225	ZW/DD
B.	Verlaging doorberekening aan GRD	S	200		200	ZW/DD
C.	Invlechting Hardinxveld Giessendam	S		1.765	-1.765	ja
D.	Friciekosten Publiekrechtelijke taakoverheveling	S		75	-75	ja
E.	Moeder dochter doorberekening	S		200	-200	ja
F.	Privacy w etgeving	I		55	-55	ja
G.	Indexering, prijsontwikkeling en loonkosten	S		1.081	-1.081	ja
H.	Gelijkblijvende kasstroom	S	183		183	ja
I.	Salarisgaranties	S	18		18	ja
J.	Wet normalisering Rechtspositie Ambtenaren	I		110	-110	ja
	Totaal lasten		401	4.511	-4.110	
	Baten					
A.	Overgang Vastgoed beheer en onderhoud	S	1.225		1.225	ZW/DD
B.	Verlaging doorberekening aan GRD	S		200	-200	ZW/DD
C.	Invlechting Hardinxveld Giessendam	S	1.765		1.765	ja
D.	Friciekosten Publiekrechtelijke taakoverheveling	S	75		75	ja
E.	Moeder dochter doorberekening	S	200		200	ja
F.	Privacy w etgeving	I	55		55	ja
G.	Indexering, prijsontwikkeling en loonkosten	S	1.081		1.081	ja
H.	Gelijkblijvende kasstroom	S		183	-183	ja
I.	Salarisgaranties	S		18	-18	ja
J.	Wet normalisering Rechtspositie Ambtenaren	I	110		110	ja
	Totaal baten		4.511	401	4.110	

Toelichting:

A. Overgang Vastgoed Beheer en Onderhoud gebouwen (VBO) naar SCD

Het onderdeel Vastgoed Beheer en Onderhoud gebouwen van het Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD) is samengevoegd met het team Gebouwbeheer van het Service Centrum Drechtsteden (SCD). Door deze bedrijfsonderdelen samen te voegen ontstaat voor klanten één loket voor vragen over gebouwonderhoud. Een en ander is conform het besluit van het DSB.

B. Verlaging doorberekening aan GRD

Door de overgang van Vastgoed Beheer en Onderhoud gebouwen naar SCD worden de kosten rechtstreeks bij de gemeente Zwijndrecht en gemeente Dordrecht in rekening gebracht en lopen niet meer via de GRD.

C. Invlechting Hardinxveld Giessendam

Hardinxveld-Giesendam wordt per 1 januari 2018 deelnemer van de GRD. In deze begroting zijn de financiële consequenties van de toetreding voor het Servicecentrum Drechtsteden opgenomen.

D. Friciekosten publiekrechtelijke taakoverheveling

De publiekrechtelijke taakoverheveling door de aansluiting van Hardinxveld Giessendam bij de Drechtsteden leidt tot frictiekosten. De frictiekosten, gebaseerd op het Sociaal plan, ontstaan doordat de aanstellingen op verschillende functies hoger zijn dan de opengestelde formatie op de specifieke functies. Deze meerkosten worden in rekening gebracht bij de zeven eigenaren.

E. Moeder Dochter doorberekening

Vanuit de GRD worden de algemene kosten verdeeld naar de verschillende dochters. Binnen de GRD is besloten in 2016 om de manier van verdelen van de huisvestingslasten te veranderen, en meer aan te sluiten bij het feitelijke gebruik en de feitelijke kosten. Het jaar 2018 is het laatste jaar. Deze extra lasten worden bij de klanten in rekening gebracht. Bij het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen GRD is dit nader toegelicht.

F. Privacy wetgeving

De (Europese) Algemene verordening gegevensbescherming is in werking getreden en van toepassing met ingang van 25 mei 2018. De Wet bescherming persoonsgegevens is dan vervallen. Het Netwerk MT-Middelen heeft vorig jaar ingestemd met een voorstel voor de aanpak en implementatie privacy-compliance, inclusief de financiële middelen voor 2017 en 2018. Hierdoor is het mogelijk gemaakt om de implementatie van de naleving van de privacywetgeving in regionaal verband op te pakken.

G. Indexering, prijsontwikkeling en loonkosten

Voor de toename van de loon- en prijskosten is voor de loonkosten een reële raming van de loonkosten opgenomen inclusief cao stijging en voor de materiele budgetten exclusief de kapitaallasten is een prijsstijging van 1,4% gehanteerd (prijsmutatie bbp, bron meicirculaire 2017). Zie ook de algemene toelichting van de GRD rapportage.

H. Gelijkblijvende kasstroom

Bij de bepaling van de hoogte van de voorzieningen frictiekosten is sprake van een stelselwijziging bij de jaarrekening 2016 GRD. De voorzieningen bevatten door wijziging de volledig geschatte kosten voor bovenformativiteit en WW-uitkering. Voorheen werd nog rekening gehouden met een jaarlijks gelijkblijvend volume, dat buiten de voorziening bleef. Hierdoor komt dit bedrag in de begroting te vervallen.

I. Salarisgaranties

Door verloop in het personeelsbestand ontstaat een voordeel op de salarisgaranties. Dit voordeel is direct vertaald in een lagere bijdragen voor de klantorganisaties.

J. Wet normalisering Rechtspositie Ambtenaren

Op 8 november 2016 heeft de Eerste Kamer de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) aangenomen. In dit traject moet voor de ruim 3.000 ambtenaren de ambtelijke aanstelling (incl. eventuele persoonsgebonden afspraken) worden omgezet in arbeidsovereenkomsten naar burgerlijk recht. Daarnaast betekent het dat de juridische en procesmatige afwikkeling van rechtspositievraagstukken op verschillende terreinen na 1 januari 2020 anders zal verlopen. Het is

noodzakelijk om hiervoor tijdig voorbereidingen te treffen. Het brengt kosten met zich mee voor bijvoorbeeld salarissystemen, communicatie en opleidingen van de P-afdeling en de rechtspositiejuristen. Met name de opleidingen zullen een belangrijke kostenpost gaan vormen. Voor de uitvoering van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is € 110.000 voor de jaren 2018 en 2019 opgenomen in begroting.

C. Gemeentebelastingen Drechtsteden

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) zal in 2018 haar activiteiten voor de inrichting en het beheren van SmartData verder vormgeven. De door de Drechttraad in 2016 vastgestelde strategische visie geeft verder leidraad waarlangs dit moet geschieden. De GBD wordt hiermee een leverancier van data voor de ontwikkeling van open-data platformen en Smartcity-initiatieven. De inhuizing van het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) in 2017 binnen de GBD kan hier verdere kansen bieden.

Ook de overige ontwikkelpunten die in de strategische visie te vinden zijn, worden aangepakt en afgerond. Het betreft hier de integrale doorlichting van processen, de digitalisering van de dienstverlening, samenwerking met andere belastingorganisaties en het uitvoeren van een actieplan duurzame inzetbaarheid medewerkers

De financiële vertaling van de uitvoering van de strategische visie was al in de primaire begroting 2018 opgenomen. Dat betekent ook dat de structurele besparingen in deze primaire begroting volledig zijn verwerkt. Dit resulteert in een lagere bijdrage voor de deelnemende gemeenten. Voor de GBD-activiteiten op het gebied van de ruimtelijke informatievoorziening (geo) zijn in de loop van 2017 nog wijzigingen aangebracht. De effecten van de hernieuwde samenwerking met Hendrik-Ido-Ambacht en de onlangs getekende samenwerkingsovereenkomst met Dordrecht zijn nu volledig verwerkt.

Onverminderd het bovenstaande blijft de primaire taak van de GBD het genereren van belastingopbrengsten conform de uitgangspunten van de deelnemende gemeenten. Digitalisering van de werkprocessen (onderdeel strategische visie) en verdere ontwikkeling van de dienstverlening staan hierbij voorop.

Wat willen we bereiken?

Naast de uitvoering van de strategische visie blijft het van belang de andere kerntaken van de GBD op hoog niveau en met goed resultaat uit te voeren. De positie van de GBD als betrouwbare uitvoeringsorganisatie is van belang. Daarbij gaat zij zich steeds meer ontwikkelen als een verlengstuk van de deelnemende gemeenten.

Wat gaan wij daarvoor doen?

Bij de ontwikkeling van de strategische visie zijn ook de productiecijfers en de prognoses onder de loep genomen. Dit heeft geleid tot een duidelijk verwachtingspatroon ten aanzien van de jaarproductie. Deze productie wordt periodiek in het MT van de GBD besproken en vormt de basis van de resultaatverantwoording in de twee buraps en het jaarverslag. Samengevat gaat het hier om de volgende productietellingen. Met de term "operationeel" wordt hier bedoeld dat de voorwaarden die nodig zijn om deze doelen te bereiken aanwezig zijn.

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Belastingopbrengsten	€ 115 miljoen	Operationeel
WOZ woningen	118.000	Operationeel
WOZ-niet woningen	11.000	Operationeel
Aanslagregels	500.000	Operationeel
Kwijtscheldingen (geautom)	6.750	Operationeel
Kwijtscheldingsverzoeken	4.000	Operationeel
Automatische incasso's	810.000	Operationeel
Aanmaningen	17.000	Operationeel
Dwangbevelen	10.000	Operationeel
Bezwaarschriften	5.000	Operationeel
Beroepschriften	60	Operationeel

Naast de productiegegevens heeft de GBD Kritische Succesfactoren benoemd. Hieronder vindt u de voor de gemeenten meest relevante.

Kritische succesfactor	Prestatie-indicator	Streefwaarde 2018
Belastingopbrengsten realiseren	Percentage oninbaar	Maximaal oninbaar 0,5 %*
WOZ-beschikkingen verzenden	Percentage beschikkingen	100 % totale voorraad
Aanslagen verzenden	Aantal verzonden aanslagen	100 % binnen 6 maanden na ontstaan belastingsschuld
Basisregistraties op orde	Voldoen wettelijke normering	100 %
Kwijtscheldingsverzoeken	Termijn afdoening	100 % binnen 90 dagen
Bezwaarschriften	Termijn afdoening	25 % binnen 3 maanden 100 % binnen wettelijke termijn

* met uitzondering van oninbare parkeerbelastingen (0,8 %)

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2018			Geactualiseerde begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal lasten en baten	5.725	5.725	0	5.827	5.827	0	102	102	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	5.725	5.725	0	5.827	5.827	0	102	102	0

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A	Extra werk HIA	S		40		HIA
B	Loonkostenstijging	S		72		Deelnemers
C	M-kosten	S		30		Deelnemers
D	Besparing BGB	S	40			Deelnemers
	<i>Subtotaal</i>		40	142	-102	
	Baten					
A	Overeenkomst HIA/GEO	S	40			HIA
E	Bijdrage GEO (index)	S	57			Deelnemers
F	Netto effect bijdrage Bel. P.kosten	S	5			Deelnemers
	<i>Subtotaal</i>		102	0	102	
	Saldo van baten en lasten		142	142	0	
	Mutaties reserve		0	0	0	
	Geraamd resultaat		142	142	0	

Toelichting:

- In die hernieuwde samenwerkingsovereenkomst met Hendrik-Ido-Ambacht zijn extra werkzaamheden opgenomen, alsmede de financiële dekking daarvoor.
- Personele kosten op basis van de reële kosten, inclusief de effecten van de cao-gemeenten.
- Indexering materiële kosten
- Het beheer van de Centrale Data Voorziening (i.c. BGB) zal een positief effect hebben op de uitvoering van GBD-taken. Hiervoor is een besparing opgenomen. Het beheer komt in handen van het OCD.
- Indexering GEO-overeenkomsten
- Vanwege de uitvoering van de strategische visie GBD is de toegestane formatie afgenomen van 60,5 fte naar 56,3 fte. Bij de berekening van de reële loonkosten is er sprake van een verlaging van de P-kosten. Dit doet de indexering op deze kosten vrijwel teniet.

D. Onderzoekcentrum Drechtsteden

Het jaar 2018 staat voor het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD) in het teken van het verder uitvoeren van de strategische visie conform het vastgestelde ontwikkelplan. De vernieuwde manier van werken is in 2018 geheel operationeel. Onze ambitie voor de periode tot 2020 is driedig:

- Het OCD is kennispartner voor de Drechtsteden;
- Het OCD doet onderzoek, verzorgt strategische advisering en levert beleidsondersteuning bij bestuurlijke vraagstukken;
- De organisatie is compact, wendbaar en kan flexibel inspelen op uiteenlopende beleidsvraagstukken.

Ons ontwikkelplan *Perspectief 2017-2020* heeft als motto *Netwerkend de snelste weg naar onderbouwing van advies en beleid*. Het ontwikkelplan is de leidraad van waaruit wij de heruitvinding van het OCD gaan realiseren.

In deze begroting 2018 zijn de budgettaire gevolgen van het ontwikkelplan (eerste fase) reeds cijfermatig verwerkt.

Wat willen we bereiken?

Ambitie vertaald naar doelstellingen

Met onze ambitie voor ogen hebben we strategische doelstellingen geformuleerd. Het OCD zal in de komende periode betekenisvol bijdragen aan de onderbouwing van beleid, ten behoeve van de (lange termijn) doelstelling van gemeenten en regio. Hierbij functioneert het OCD als netwerkpartner voor bestuur en beleid én als herkenbare kennispartner van en voor de regio.

Het OCD is hierbij beschikbaar in alle fases van de beleidscyclus (verkennend, monitorend en evaluerend) en is flexibel georganiseerd om snel en adequaat in te kunnen spelen op vragen uit de omgeving.

In onze werkwijze passen we nieuwe onderzoeksmethodes en visualisaties toe, investeren we in competenties voor interne en externe samenwerking én ontwikkelen we proceskracht op productinnovaties en samenwerking in het netwerk.

Om onze doelstellingen te bereiken hebben we twee ontwikkelagenda's opgesteld. De agenda's hebben betrekking op (1) productinnovatie en op (2) van standalone naar netwerkpartner.

Ontwikkelagenda 1: productinnovatie

Vanuit de eerste ontwikkelagenda gaan we:

- Meer werken binnen het netwerk van bestuur-beleid-onderzoek & advies.
- Open kennisateliers organiseren.
- Met onderzoeksproducties bijdragen aan de principes van Evidence Based (bewezen effectief) beleid.
- Meer werken met dashboards, infographics en andere eigentijdse digitale producties.

Ontwikkelagenda 2: van standalone naar netwerkpartner

Vanuit de tweede ontwikkelagenda gaan we:

- Actief netwerkpartner van het Smart Data Center worden.
- Organisatorisch ondergebracht worden onder de directie van de GBD met behoud van eigen beeldmerk.
- Verder investeren in strategische kennisallianties en co-producties met externe partijen.
- Een natuurlijke samenwerkingspartner zijn bij grote projecten in de Drechtsteden, die door externe partijen worden uitgevoerd.

Zorgdragen voor stabiele dekking

Stabiele financiering is noodzakelijk om onze werkzaamheden uit te kunnen voeren en groei mogelijk te maken. Daarvoor is het bedrijfsmodel herzien:

- Het basispakket wordt basisdienstverlening: met als financiële basis vaste dekking uit de bijdragen van gemeenten.
- Het pluspakket wordt aanvullende dienstverlening: verricht op basis van resultaatafspraken (product/dienst en prijs).
- We hebben een vaste kern van medewerkers voor basisdienstverlening die tegelijk dient als robuust fundament voor het verrichten van aanvullende dienstverlening.
- Bij aanvullende dienstverlening zal samengewerkt worden met externe capaciteit, waarbij de kosten hiervoor uit de aanvullende financiering gedekt moet worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken de omslag van een functionele vorm van dienstverlening naar een integrale aanpak. Het OCD kan een brugfunctie vervullen voor kennisstromen. We gaan de zichtbaarheid verbeteren en daarbij is het een mooie uitdaging om actief te opereren binnen het speelveld van bestuur, beleid onderzoek en advies.

Op basis van gevalideerd onderzoek en analyses gaan we comfort bieden aan het bestuur en beleidsvormers. We geven hierbij meer verklaringen op *waarom vragen*, op basis van samengebrachte interdisciplinaire kennis. Ook zien we het als uitdaging om een signaalfunctie te bekleden voor actuele maatschappelijke ontwikkelingen én diepte- en vergelijkingskennis (benchmarks) toe te passen voor evidence based onderzoek voor beleid.

Verder zien we het als uitdaging om netwerkend ondernemerschap te tonen, door meer betaalde opdrachten van buiten naar binnen te halen en meer samen te werken met stakeholders en externe partijen. En tot slot willen we een waardevollere netwerkpartner worden van het Smart Data Center. Samen met het Smart Data Center willen we beschikbare databestanden combineren en analyseren om de opbrengst vervolgens te duiden en visualiseren in eigentijdse media.

Realisatie

Aan de hand van een uitgebreide set van Kritieke Prestatie Indicatoren (KPI's) die in 2016 is ontwikkeld en met ingang van 2017 is ingevoerd, zal ook in 2018 met opdrachtgevers getoetst worden of de producten en dienstverlening voldoen aan de gestelde normen en verwachtingen. De uitkomsten vormen input voor een voortdurende verbetering. De sets aan KPI's zijn gerubriceerd in vier procesgroepen: (A) Basisinformatie en vraagbaak, (B) Monitoren, dashboards, kennisateliers en infographics, (C) Beleidsondersteuning en –onderzoek én (D) Bedrijfsvoering. Hierna is een selectie opgenomen uit de totale set van KPI's.

Proces/rubriek	Kritische succesfactor	Meetgetal	Streefwaarde
Basisinformatie (A)	Beschikbaarheid en actualiteit	Beschikbaarheid op werkdagen	Geen klachten over beschikbaarheid
Vraagbaak (A)	Tijdige en adequate beantwoording	Percentage tevredenheid	Tenminste 90% tevreden
Monitoren (B)	Tegemoetkomen aan actueel inzicht in trends en ontwikkelingen op de thema's economie & arbeidsmarkt, sociaal & fysiek	Aantal rapportage-momenten Tevredenheid	Minimaal één monitor per themagebied Tenminste 80% is tevreden
Dashboards (B)	Tegemoetkomen aan de behoefte om in één opslag te kunnen zien hoe de regio ervoor staat	Aantal dashboards Tevredenheid	Minimaal één dashboard per themagebied Tenminste 80% is tevreden
Kennisateliers (B)	Kennis van buiten naar binnen brengen op relevante en actuele maatschappelijke vraagstukken en trends	Aantal open kennisateliers Goede belangstelling en opkomst Tevredenheid	Drie per jaar, samen met experts van buiten 60% van het aantal genodigden Tenminste 75% tevreden
Infographics (B)	Verdieping en duiding van relevante beleidsthema's Zichtbaarheid	Percentage tevredenheid Aantal keren aan tafel bij PFO/ Carrousel	Tenminste 75% tevreden Minimaal 2x per jaar
Advisering programma-indicatoren (C)	Meetbare regionale en programmadoelstellingen	Advisering aan elke gemeente en regio	Zeven gemeenten en regio
Bewonerspanels (C)	Inwoners op adequate wijze betrekken bij lokaal en regionaal beleid	Aantal peilingen Tevredenheid Aantal deelnemers	Minimaal twee peilingen per gemeente Tenminste 80% A, H, H en S: elk ≥ 400 P en Z: elk ≥ 600 D: ≥ 1.800

Ondernemerspanels (C)	Ondernemers op adequate wijze betrekken bij lokaal en regionaal beleid	Aantal peilingen	Minimaal één peiling per jaar per gemeente
		Tevredenheid	Tenminste 80%
		Aantal deelnemers	Per gemeente minimaal 100 deelnemers
Kwaliteit (D)	Tevredenheid opdrachtgevers	Rapportcijfer	Tenminste 7,8

De ontwikkelingen rondom SmartData leiden tot een beheers- en ontwikkeltaak voor gemeenten. Dit betreft een wettelijke verplichting voor het inrichten van het gebruik van de gemeentelijke basisregistraties, zoals de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG).

In het ONS-D hebben de gemeenten afgesproken deze beheers- en ontwikkeltaak onder te brengen bij de GRD. De jaarlijkse kosten hiervoor worden geraamd op € 120.000. Deze ontwikkeling levert ook een besparing op van € 40.000, die is opgenomen bij het onderdeel Gemeentebelastingen.

Wat mag het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2018			Geactualiseerde begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal lasten en baten	1.012	1.012	0	1.160	1.160	0	148	148	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	1.012	1.012	0	1.160	1.160	0	148	148	0

In de tabel hieronder worden de verschillen van de primaire begroting 2018 met de geactualiseerde begroting 2018 in beeld gebracht.

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S*	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente**
	Lasten					
A.	Loonkostenstijging	S		26		Alle basispakket
B.	Materiële lasten	S		2		Alle basispakket
C.	Beheer basisregistraties	S		120		Alle
	<i>Subtotaal</i>			<i>148</i>		
	Baten					
D.	Bijdrage gemeenten indexering Basis	S	19			Alle basispakket
D.	Verhoging pluspakket indexering	S	9			Op basis van opdrachten
C.	Beheer basisregistraties	S	120			Alle
	<i>Subtotaal</i>		<i>148</i>			
	Totaal lasten en baten		148	148	0	
	Mutatie reserves		0	0	0	
	Totaal resultaat		148	148	0	

- A: Gevolgen reële raming personeelskosten inclusief de gevolgen van de cao-gemeenten.
B: Indexering materiële kosten.
D: Berekening indexering extra baten op basis van de verhouding basispakket/pluspakket conform de primaire begroting 2018.
C: Lasten en gemeentelijke bijdrage voor het beheren van de gemeentelijke basisregistraties

De geraamde orderportefeuille OCD bestaat uit € 719.000 basispakket en minimaal € 321.000 pluspakket.

E. Bureau Drechtsteden

Wat willen we bereiken?

De CIO office houdt zich bezig met het maken van beleid en stellen van kaders, het bepalen van de architectuur op technisch en informatiegebied en het omzetten van klantvraagstukken naar Informatieadvies, vooronderzoeken en business cases. Zij zorgt ervoor dat binnen de Drechtsteden heldere kaders zijn waarbinnen de klantorganisaties en het SCD als uitvoerende, ondersteunende organisatie werken. De CIO office voert regie over de regionale projectportfolio.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beleidsonderwerpen die door het team beleid, kaders en programmering worden opgepakt zijn de uitwerking van het raamwerk voor informatiebeveiliging, zoals bijvoorbeeld implementatie van de meldplicht van datalekken en de Europese richtlijn voor privacy, het versterken van gegevensmanagement waardoor actiever met open data omgegaan kan worden en betere analyses gemaakt kunnen worden van beschikbare data, het verbeteren van identiteits- en autorisatiebeheer en het vertalen van de architectuurprincipes naar Project Start Architecturen.

Projecten die door het team pre project en advisering worden opgepakt zijn te clusteren naar een aantal grotere thema's zoals de invoering van het nieuwe Klant, Zaak en Archiefsysteem, het verder uitrollen van het stelsel van basis- en kernregistraties, de ontwikkeling van de dienstverlening, de doorvoering van digitaal werken, het verbeteren van de sturingsinformatie en een aantal specifieke punten, zoals bijvoorbeeld de nieuwe omgevingswet, het invlechten van Hardinxveld-Giessendam, experimenten op het gebied van Smart City, Blockchain en werkplekconcepten.

Hoe gaan we dit meten?

Over de realisatie van de regionale beleidsagenda I&A wordt verantwoording afgelegd aan de Drechtstedelijke gemeentesecretarissen via het Overleg netwerksecretarissen (ONS-D). Over de realisatie van het regionaal project portfolio wordt verantwoording afgelegd aan de individuele gemeenten via het Netwerk MT Middelen.

Wat gaat het kosten? (bedragen x € 1.000)

	Primaire begroting 2018			Geactualiseerde begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Totaal lasten en baten	1.289	1.289	0	1.315	1.315	0	26	26	0
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	1.289	1.289	0	1.315	1.315	0	26	26	0

Resultaatanalyse (Bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A	Loonkostenstijging	S		26	-26	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		0	26	-26	
	Baten					
A	Loonkostenstijging	S	26		26	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		26	0	26	
	Totaal baten en lasten		26	26	0	
A	Mutaties reserve		0	0	0	
	Geraamd resultaat		26	26	0	

Toelichting:

A. Loonkostenstijging

De toename van de personele lasten als gevolg van de nieuwe CAO is € 26.000.

3. Risicomanagement

In deze paragraaf zijn opgenomen risico's en kansen die een materiële invloed op de financiële positie kunnen hebben, maar onvoldoende zeker zijn om in de begroting 2018 op te nemen.

De risico's bij het begrotingsprogramma van de Sociale Dienst zijn nader gespecificeerd op pagina 38.

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Toelichting en sturing
GRD	Vennootschapsbelasting	groot	0,1	De invoering van VPB per 1-1-2016 kan er toe leiden dat er vennootschapsbelasting moet worden afgedragen. Maatregelen worden genomen om deze belasting zo veel mogelijk te beperken.
GRD	Loonkosten	groot	0,5	In de begroting is geen rekening gehouden met een stijging van de pensioenpremie en verdere sociale werkgeverslasten. Het risico is dat zo'n stijging zich wel voordoet.
BDS	Verantwoording Walstroombelasting EFRO	zeer klein	0,0	In 2013 is het project Walstroom afgerond en hebben we ons verantwoord over de besteding van de subsidiemiddelen vanuit EFRO. Nog tot en met 2017 blijven nadere inspecties vanuit Europa daarop mogelijk. We hebben onze verantwoording daartoe vooraf laten toetsen door het Nederlandse EFRO-loket. We verwachten dan ook geen problemen.
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	middel	0,6	Uitgegaan is van een beginstand per 1 januari 2018 van 6.763. Het risico bestaat dat de beginstand hoger is. Factoren die hiervoor bepalend zijn: - Herstel of verslechtering van de arbeidsmarkt, - Instroom door huisvesting statushouders, - Mismatch tussen aangeboden vacatures en de personen in het klantenbestand
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	middel	0,4	Het risico is dat het herstel van de arbeidsmarkt niet is zoals verwacht, en het beoogde maximaal aantal klanten niet wordt gehaald, maar de CPB-raming (daling van 1,2%) wordt gerealiseerd
SDD	Vangnetregeling	klein	0,5	Voor het jaar 2017 zal op basis van de nu bekende informatie een aanvraag voor een vangnetuitkering worden gedaan van € 5,4 miljoen. Deze is in de ontvangst meegenomen. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering zal op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2018 bekend worden. Gezien het kleine risico is 10% hier als impact opgenomen.
SDD	Invulling verplicht beschut werk. Participatiebudget; kosten begeleiding	groot	0,2	De Drechtsteden heeft per 1 januari 2017 de verplichting vanuit het Rijk gekregen om invulling te geven aan 84 plekken beschut werk in 2018. Binnen het participatiebudget is voor slechts 48 plekken financiering. Dit is inclusief de bonus van het Rijk.
SDD	Ontwikkeling kosten bewindvoering	groot	0,6	In de begroting 2018 is uitgegaan van een stijging van de kosten bewindvoering van 10% ten opzichte van de prognoses 2017. Het risico is een grotere stijging. De huidige groei in 2017 ten opzichte van 2016 is 47%.
SDD	Stijging van het budget Minimabeleid.	groot	0,3	De begroting minimabeleid 2018 is gebaseerd op de prognoses 2017. Indien de kosten 2018 met 10% stijgen ten opzichte van de prognose 2017 bedraagt de overschrijding € 0,4 miljoen. 75% daarvan is hier als impact opgenomen.
SDD	Stijging salarissen huishoudelijke hulpen	groot	1,8	De sociale partners bereikten in juli overeenstemming over de cao VVT 2016-2018. De kosten voor huishoudelijke ondersteuning kunnen hierdoor fors stijgen. VNG voert met het Rijk gesprekken over compensatie voor deze kostenstijging.
SDD	Stijging kosten WMO Begeleiding en kortdurend verblijf	middel	1,0	De uitgaven individuele begeleiding en dagbesteding zijn in 2017 verder gestegen. Het grotere beroep op deze maatwerkvoorzieningen en de daling van het budget baren zorgen. Bij gelijke voortzetting van de groei in 2018 zal het beschikbare budget overschreden worden.
SCD	Zaak en Archief systeem	groot	0,2	Het nieuwe pakket Zaak en Archief systeem leidt mogelijk tot veranderende beheerlasten bij de invoering (ICT beheer, DIV beheer, onderhoudskosten pakket). Naast de hogere beheerlasten is het proces tot invoering van het nieuwe systeem een risico voor de bedrijfsvoering.

SCD	ICT op orde project	groot	0,5	Het programma 'ICT op Orde' is in 2015 afgerond. Door de 'fraude in de keten' heeft het programma te maken gehad met onvoorziene en additionele kosten door het uitlopen van projecten en hogere aanschaffkosten voor ICT onderdelen. Er is een openstaande vordering van € 0,5 miljoen naar aanleiding van de rechtszaak. De risico is nog steeds aanwezig omdat er een hoger beroep loopt.
SCD	Invlechting Hardinxveld Giessendam	middel	0,0	Per 1-1-2018 is Hardinxveld Giessendam ingevlochten in SCD. Dit geeft eind 2017, begin 2018 extra druk op de SCD organisatie. Dit zal zich voornamelijk voordoen daar waar we overgangen zijn van administraties die al dan niet moeten worden afgesloten. Hiervoor wordt in het HG project aandacht voor gevraagd om het risico op losse eindjes zo veel mogelijk te beperken.
Totaal			6,7	

Openstaande positieve risico's (kansen)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact (x € 1 miljoen)	Opmerking en sturing
SDD	Ontwikkeling macrobudget en verdeelmodel	middel	0,7	De verwachting is dat eind 2017 meer bekend is over de uitkomsten van het onderzoek naar de uitschieters van het verdeelmodel. Het negatieve effect van het verdeelmodel voor de Drechtsteden voor 2018 is € 1,4 miljoen. Uitgaande van een positieve uitkomst van het onderzoek is 50% hiervan als impact opgenomen.
SDD	Ontwikkeling macrobudget	middel	2,0	Als het macrobudget volledig wordt aangepast om het landelijk tekort te niet te doen, heeft dat een positief effect van € 4 miljoen. De verwachting is echter dat dit niet en zeker niet volledig zal plaatsvinden. Daarom is hier 50% als impact opgenomen.
Totaal			2,7	

4. Financiële begroting

4.1 Overhead

Op basis van de nieuwe bepaling in het BBV wordt in de financiële begroting de post overhead afzonderlijk opgenomen. De opbouw per begrotingsprogramma is als volgt (bedragen x € 1.000):

Begrotingsprogramma		Geactualiseerde begroting 2018	
		lasten	baten
	Beleid en bestuur	2.005	0
	Sociale Dienst	19.242	0
	Bedrijfsvoering		
	Ingenieursbureau	2.000	0
	Servicecentrum	45.045	45.045
	Gemeentebelastingen	500	0
	Onderzoekcentrum	90	0
	Bureau Drechtsteden	1.315	1.315
Totaal		70.197	46.360

De lasten zijn bepaald conform de notitie overhead van de commissie BBV (juli 2016).

4.2 Algemene dekkingsmiddelen

Het saldo op de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit het algemene renteresultaat. Met ingang van 2018 is de rekenrente 1%. Het saldo wordt daardoor geraamd op 0.

	Primaire begroting 2018			Geactualiseerde begroting 2018			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserve	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0

De financieringsbehoefte in 2018 bedraagt € 25 miljoen, voor vaste activa, en investeringen tijdens het boekjaar. Voor € 10 miljoen is een 5 jaars lening afgesloten met een rentepercentage van 0,5. De overige € 15 miljoen wordt gefinancierd met kort geld, en een geschat rentepercentage van 1,0. De totale geraamde rentelasten bedragen daarmee € 200.000.

Via de algemene dekkingsmiddelen loopt ook het saldo van de algemene concernkosten en de doorbelasting daarvan naar de GRD-dochters. De concernkosten stijgen met € 0,3 miljoen met name door hogere huisvestingslasten. In de primaire begroting was dit nog als risico opgenomen. De lasten stijgen door kapitaallasten van verbouwingen waarmee functionaliteit van de huisvesting wordt verbeterd. Daarnaast zijn er extra onderhoudskosten voor het verbeteren van het binnenklimaat. De hogere lasten zijn bij de sociale dienst en het servicecentrum opgenomen.

4.3 Recapitulatie programmabegroting (bedragen x € 1.000)

Programma	Primaire begroting 2018			Begrotingswijziging			Geactualiseerde begroting 2018		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Baten en lasten									
Beleid en Bestuur	4.661	6.645	1.984	1.224	1.245	21	5.885	7.890	2.005
Sociale Dienst Drechtsteden	214.684	233.051	18.367	7.596	8.471	875	222.280	241.522	19.242
Bedrijfsvoering	12.058	14.737	2.679	39	250	211	12.097	14.987	2.890
Overhead	65.254	41.974	-23.280	4.943	4.136	-807	70.197	46.110	-24.087
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal baten en lasten	296.657	296.407	-250	13.802	14.102	300	310.459	310.509	50
Mutaties reserve									
Beleid en Bestuur	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sociale Dienst Drechtsteden	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	0	0	0	300	0	-300	300	0	-300
Overhead	0	250	250	0	0	0	0	250	250
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal mutaties reserve	0	250	250	300	0	-300	300	250	-50
Resultaat									
Beleid en Bestuur	4.661	6.645	1.984	1.224	1.245	21	5.885	7.890	2.005
Sociale Dienst Drechtsteden	214.684	233.051	18.367	7.596	8.471	875	222.280	241.522	19.242
Bedrijfsvoering	12.058	14.737	2.679	339	250	-89	12.397	14.987	2.590
Overhead	65.254	42.224	-23.030	4.943	4.136	-807	70.197	46.360	-23.837
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal resultaat	296.657	296.657	0	14.102	14.102	0	310.759	310.759	0

Begroting naar taakvelden (bedragen x € 1.000)

Programma		Primaire begroting 2018			Begrotingswijziging			Geactualiseerde begroting 2018		
Taakveld		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur										
0.1	Bestuur	1.693	3.677	1.984	616	637	21	2.309	4.314	2.005
0.4	Overhead	1.984	0	-1.984	21	0	-21	2.005	0	-2.005
2.1	Verkeer en vervoer	454	454	0	239	239	0	693	693	0
2.5	Openbaar vervoer	728	728	0	0	0	0	728	728	0
3.1	Economie	1.306	1.306	0	239	239	0	1.545	1.545	0
7.4	Milieubeheer	144	144	0	31	31	0	175	175	0
8.1	Ruimtelijke ordening	75	75	0	0	0	0	75	75	0
8.3	Wonen en bouwen	260	260	0	100	100	0	360	360	0
Totaal Beleid en Bestuur		6.645	6.645	0	1.245	1.245	0	7.890	7.890	0
Sociale Dienst Drechtsteden										
0.4	Overhead	18.367	0	-18.367	875	0	-875	19.242	0	-19.242
6.3	Inkomensregelingen	118.471	123.290	4.819	-1.110	-395	715	117.361	122.895	5.534
6.4	Begeleide participatie	27.681	29.004	1.323	3.967	3.710	-257	31.648	32.714	1.066
6.5	Arbeidsparticipatie	16.319	22.212	5.893	-455	-343	112	15.864	21.869	6.005
6.6	Maatwerkvoorzieningen WMO	3.552	4.134	582	564	616	52	4.116	4.750	634
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	48.352	53.811	5.459	4.581	4.698	117	52.933	58.509	5.576
6.81	Geëscaleerde zorg 18+	309	600	291	49	185	136	358	785	427
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden		233.051	233.051	0	8.471	8.471	0	241.522	241.522	0
Bedrijfsvoering										
0.1	Bestuur	922	1.012	90	148	148	0	1.070	1.160	90
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	1.225	1.225	0	-1.225	-1.225	0	0	0	0
0.4	Overhead	44.903	42.224	-2.679	4.047	4.136	89	48.950	46.360	-2.590
2.1	Verkeer en vervoer	4.686	6.775	2.089	1.314	1.225	-89	6.000	8.000	2.000
0.61	OZB woningen	373	409	36	4	4	0	377	413	36
0.62	OZB niet woningen	1.496	1.640	144	17	17	0	1.513	1.657	144
0.63	Parkeerbelasting	155	169	14	2	2	0	157	171	14
0.64	Belastingen overig	92	101	9	1	1	0	93	102	9
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen	2	2	0	0	0	0	2	2	0
7.2	Riolering	1.199	1.314	115	14	14	0	1.213	1.328	115
7.4	Afval	685	751	66	8	8	0	693	759	66
8.1	Ruimtelijke ordening	1.222	1.339	117	56	56	0	1.278	1.395	117
Totaal Bedrijfsvoering		56.961	56.961	0	4.386	4.386	0	61.347	61.347	0
Algemene dekkingsmiddelen										
0.8	Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal		296.657	296.657	0	14.102	14.102	0	310.759	310.759	0

4.4 Begrotingswijziging (bedragen x € 1.000)

Begrotingsprogramma		Bedragen		Toelichting	S I	Gemeenten*
		Lasten	Baten			
Beleid en Bestuur						
Beleid		1.075	1.075	Geactualiseerde perspectiefnota 2018	I	alle zeven
		72	72	Regionale Projectgroep Verkeersveiligheid	S	alle zeven
	Regiogriffie	13	13	Hogere kosten Drechtraad door toetreden HG	S	alle zeven
	Loonkosten en prijzen	85	85	nieuwe cao, sociale lasten, indexering	S	alle zeven
Sociale Dienst Drechtsteden						
Werk & Inkomen		844	844			
	Participatie	-471	-471	Aanpassing budgetten conform financieringsafspraken, toetreden HG	I	Integratie-uitkering sociaal domein
	Impuls statushouders	24	24	Toetreden HG	I	Decentralisatie-uitkering
	Individuele studietoelage	7	7	Toetreden HG	S	Algemene Uitkering
	WSW	3.912	3.912	Aanpassing conform Rijksbudget	I	Integratie-uitkering sociaal domein
	Inkomensondersteuning	-2.621	-2.621	Bijstellen budget, ontwikkeling klantenaantallen, prijsontwikkeling,	I	Specifieke gebundelde uitkering
Minimabeleid		844	1.018			
	Kinderopvang	5	5	Toetreden HG	S	Algemene uitkering
	Minimabeleid	806	806	Verhogen lasten en baten ivm de stijging van de regelingen van he minimabeleid; toetreden HG	S	Algemene uitkering
			174	Besluit Drechtraad 4 juli 2017 uitbreiding 2 fte	S	Algemene uitkering
	Maatwerkvoorzieningen Inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten	179	179	Aanpassing budget conform verdeling obv de meicirculaire; toetreden HG	S	Integratie-uitkering sociaal domein
		-146	-146	Verlagen premiebijdrage collectieve zorgverzekering	S	Integratie-uitkering sociaal domein
WMO		4.482	4.482			
	Huishoudelijke ondersteuning	930	930	Toetreden HG	S	Integratie-uitkering WMO
	Hulpmiddelen	520	520	Verhogen budget ivm ontwikkelen vraag, contractuele indexering prijzen; toetreden HG	S	Algemene uitkering
	Vervoer	424	424	Toetreden HG	S	Algemene uitkering
	Begeleiding en kortdurend verblijf	2.608	2.608	Verhogen budget conform verdeling obv meicirculaire; toetreden HG	S	Integratie-uitkering sociaal domein
Budgetadvies en schuldbemiddeling		50	50	Verhogen budget voor pilot aanpak achterstanden zorgverzekering etc	I	Algemene uitkering
Apparaatskosten		2.251	2.077			
	Beschermde wonen	185	185	Doorwerking 1 ^e burap 2017	S	Centrumgemeente Dordrecht
	Loonkosten	889	889	nieuwe cao, sociale lasten	S	Algemene uitkering
	Toetreden Hardinxveld-Giessendam	883	883	hogere apparaatslasten	S	Algemene uitkering
	Huisvestingslasten	120	120	hogere onderhoudslasten	S	Algemene uitkering
	Uitbreiden 2 fte minimabeleid	174		besluit Drechtraad 4 juli 2017	S	Algemene uitkering
Bedrijfsvoering						
Ingenieursbureau		0	0			
	Vastgoedbeheer & onderhoud	-1.225	-1.225	In 2017 overgegaan naar SCD	S	Dordrecht/ Zwijndrecht
	Orderportefeuille	925	1.225	toegenomen omvang van projecten	I	Dordrecht/ Zwijndrecht
	Frictiereserve	300		toevoeging aan negatieve frictiereserve	I	Dordrecht/ Zwijndrecht

Servicecentrum		4.110	4.110			
	Vastgoedbeheer & onderhoud van IBD	1.025	1.225	hogere lasten en gemeentelijke bijdrage	S	Dordrecht/ Zwijndrecht
			-200	lagere bijdrage van IBD aan SCD	S	Dordrecht/ Zwijndrecht
	Toetreden Hardinxveld-Giessendam	1.765	1.765	hogere lasten en baten dienstverlening	S	Hardinxveld-Giessendam
		75	75	frictiekosten	I	alle zeven
	Huisvestingslasten	200	200	hogere onderhoudslasten	S	alle zeven
	Wijziging wetgeving	55	55	privacywetgeving	S	alle zeven
		110	110	normalisering wetgeving ambtenaren	I	alle zeven
	Loonkosten en prijzen	1.081	1.081	nieuwe cao, sociale lasten, indexering	S	alle zeven
	Loonkosten	-183	-183	wegvallen frictiekosten	S	alle zeven
		-18	-18	lagere salarisgaranties	S	specifiek per gemeente
Gemeentebelastingen		102	102			
	Extra werkzaamheden	40	40	afgesloten samenwerkingsovereenkomst	S	HI Ambacht
	Loonkosten en prijzen	102	102	nieuwe cao, sociale lasten, indexering	S	deelnemers
	Centrale Data Voorziening	-40	-40	besparing door beheer OCD	S	deelnemers
Onderzoekcentrum		148	148			
	Loonkosten en prijzen	28	28	nieuwe cao, sociale lasten, indexering	S	alle zeven
	Beheer BGB	120	120		S	alle zeven
CIO office		26	26	loonkostenstijging	S	alle zeven
Totaal		14.102	14.102			

*bij de Sociale Dienst is opgenomen op welke manier de gemeenten de begrotingswijzigingen (kunnen) financieren

4.5 Personeelsformatie (in fte)

	Primaire begroting 2018	Geactualiseerde begroting 2018
Bureau Drechtsteden	38,3	39,4
Regiogriffie	2,9	2,9
Sociale Dienst Drechtsteden	347,0	359,0
Ingenieursbureau Drechtsteden	54,0	39,0
Servicecentrum Drechtsteden	323,5	350,3
Gemeentebelastingen Drechtsteden	56,3	56,3
Onderzoekcentrum Drechtsteden	9,0	11,0
Totaal	831,0	857,9

Bijlage I: Toetreden Hardinxveld-Giessendam

Door het toetreden van de gemeente Hardinxveld-Giessendam per 1 januari 2018 stijgen de lasten en baten in de begroting 2018 met € 8,0 miljoen. De lastenstijging betreft de kosten voor de uitvoering van de taken die aan de GRD zijn overgedragen, de baten zijn de gemeentelijke bijdragen die Hardinxveld-Giessendam aan de GRD gaat betalen op grond van de bestaande financiële afspraken en verdeelsleutels

De stijging van baten en lasten wordt hier weergegeven ten opzichte van de primaire begroting 2018 voor de begrotingsprogramma's Beleid en bestuur, en Bedrijfsvoering, en voor de algemene dekkingsmiddelen (bedragen x € 1.000):

Begrotingsprogramma	Wijziging		Toelichting
	Lasten	Bijdrage HG	
Beleid en bestuur	30	390	
Beleid	6	259	De lasten nemen alleen toe voor deelname van HG aan de Regionale Projectgroep verkeersveiligheid. De baten betreft de inwonerbijdrage van HG
Bestuur en staf	0	106	
Regiogriffie	24	24	
Bedrijfsvoering	1.840	2.204	
Ingenieursbureau	0	0	HG wordt in 2018 deelnemer aan het IBD, dit wordt bij de 1 ^e burap financieel vertaald in de begroting
Servicecentrum	1.840*	2.087	Naast het basispakket neemt het HG ook een aantal diensten af als pluspakket
Gemeentebelastingen	0	0	HG neemt in 2018 nog geen deel aan het GBD
Onderzoekcentrum	0	46	vooralsnog geen hogere lasten binnen het basispakket voor dienstverlening aan HG; inwonerbijdrage HG
CIO office	0	71	geen hogere lasten; inwonerbijdrage HG
Algemene dekkingsmiddelen	0	0	geen wijzigingen
Totaal	1.870	2.594	

* inclusief € 75.000 frictiekosten

Er is dus een schaalvoordeel van € 0,7 miljoen voor de oorspronkelijke zes Drechtstedengemeenten. In de geactualiseerde begroting 2018 zijn natuurlijk ook verdere begrotingswijzigingen opgenomen, zodat deze bedragen niet alle één op één zijn terug te vinden.

Sociale dienst

In de toelichting bij het begrotingsprogramma van de Sociale Dienst (zie pagina 17) is opgenomen dat de begroting met € 6,1 miljoen stijgt door de toetreding van Hardinxveld-Giessendam, met een financieel neutraal effect op bijna alle programma's. Dat betekent dat de hogere lasten overeenkomen met de gemeentelijk bijdrage van Hardinxveld-Giessendam.

Alle bij de inkomensondersteuning is er voor 2018 een financieel nadeel voor de zes Drechtstedengemeenten van € 0,1 miljoen. Dit komt doordat tekorten volgens de solidariteitsafpraak door alle gemeenten worden gedeeld, en het tekort van Hardinxveld-Giessendam relatief hoog is.

Reserves

De reserves van de GRD zijn bij de 2^e burap 2017 met de zes gemeenten afgerekend. In totaal hebben de gemeenten daarbij € 1,1 miljoen terugontvangen. Daarmee is voorkomen dat Hardinxveld-Giessendam bij de toetreding een bijdrage aan die reserves zou moeten betalen.

Personeelsformatie

Door het toetreden van Hardinxveld-Giessendam stijgt de personeelsformatie bij de sociale dienst met 10,0 fte, en bij het servicecentrum met 16,3 fte.

Bijlage II: Bijdragen per gemeente

(Bedragen x € 1.000)

		Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bureau Drechtsteden									
	Algemene inwonerbijdrage	239	1.417	212	354	385	299	533	3.439
	Groeiagenda	75	443	67	111	120	93	166	1.075
	Regionaal Platform Verkeersveiligheid	6	36	5	9	10	7	13	86
	Waterbus	41	358	35	55	72	57	110	728
	Klachtencommissie	2	12	2	3	3	2	4	28
	Walstroom	5	32	5	8	9	7	12	77
	Bestuur en staf	122	724	109	181	197	153	271	1.757
	CIO office	82	484	73	121	131	102	181	1.174
Totaal Bureau Drechtsteden		572	3.506	508	841	928	721	1.290	8.364
Regiogriffie		28	167	25	42	45	35	63	405
Sociale Dienst Drechtsteden									
Werk en Inkomen									
	Participatie	345	6.805	134	184	590	586	1.505	10.149
	Individuele studietoelage	3	257	7	21	29	32	73	422
	Impuls statushouders	49	287	24	72	78	61	109	680
	WSW	1.337	20.197	-	873	1.991	2.257	3.382	30.037
	Inkomensondersteuning, rijksvergoeding	4.878	51.056	1.907	4.562	7.396	7.341	14.375	91.515
	Inkomensondersteuning, bijdrage aan tekort	319	4.540	139	291	535	438	1.089	7.351
Minimabeleid									
	Minimabeleid	371	5.268	162	338	620	508	1.264	8.529
	Kinderopvang	2	34	1	2	4	3	8	55
	Preventief budgetbeheer	7	96	-	6	11	9	22	150
	Maatwerkvoorz. Inkomenssteun	110	761	96	125	178	184	278	1.732
WMO									
	Huishoudelijke ondersteuning	929	5.760	714	809	1.153	1.112	2.070	12.547
	Hulpmiddelen	206	1.249	251	248	300	253	561	3.068
	Vervoer	352	2.484	543	371	556	632	939	5.877
	Begeleiding en kortdurend verblijf	1.330	9.098	1.152	1.486	2.127	2.198	3.323	20.714
	Overheveling budget maatwerkvoorzieningen inkomenssteun	183	1.252	159	204	293	303	456	2.850
Budgetadvies en schuldbemiddeling									
	Schuldhelpverlening	4	76	4	4	9	5	18	120
Apparaats- en uitvoeringskosten									
	Apparaatslasten	1.578	20.475	788	1.486	2.616	2.223	5.145	34.310
	WMO Bescherm wonen	-	785	-	-	-	-	-	785
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden		12.003	130.476	6.085	11.082	18.486	18.144	34.617	230.892
Servicecentrum Drechtsteden									
	Basispakket	1.497	13.207	1.974	1.782	3.313	2.175	3.977	27.924
	Plus- en additioneel pakket	-	2.343	206	-	-	-	383	2.931
Gemeentebelastingen Drechtsteden									
	Belastingactiviteiten	-	2.311	-	431	399	404	618	4.163
	GEO-activiteiten	12	1.086	-	122	30	16	48	1.314
Onderzoekcentrum Drechtsteden									
	Basispakket	56	329	50	82	90	69	123	799
Totaal		14.168	153.425	8.848	14.382	23.291	21.564	41.119	276.793

Bijlage III: Bijdragen per gemeente: Primaire en geactualiseerde begroting
(Bedragen x € 1.000)

[illegible]

P = primaire begroting

A = geActualiseerde begroting